De kostschool van meneer Beer

Louisa May Alcott

Vertaald door: P.M. Wink

bron
Louisa May Alcott, *De kostschool van meneer Beer* (vert. P.M. Wink). D. Bolle, Rotterdam ca. 1910-1920

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/alco001kost02_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

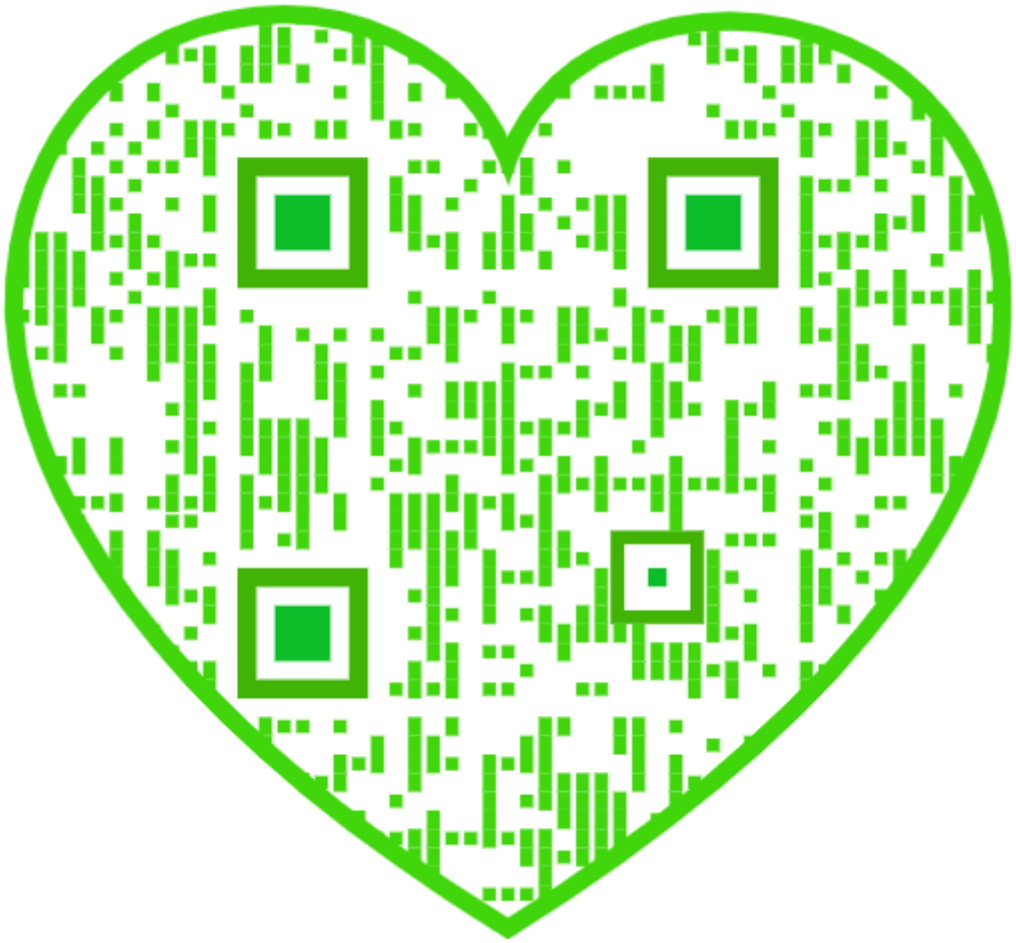

Hoofdstuk I.
Hans.

‘Meneer, mag ik u eens vragen of het hier Rozenlust is?’ vroeg een armoedig gekleed jongetje aan een knecht, die het groote hek openmaakte, toen de diligence stilhield.

‘Ja, dat is hier; wie heeft je hierheen gezonden?’

‘Meneer Leonard; ik moet een brief aan Mevrouw geven.’

‘Dan is 't in orde; ga maar naar het huis en doe je boodschap; je zult goed ontvangen worden, kereltje!’

Die woorden klonken vriendelijk en de jongen ging opgelucht den tuin in. Door een lenteregen heen, die zachtjes neerviel op het jonge gras en op de ontluikende knoppen van de boomen, zag Hans een groot vierkant huis voor zich - een recht gezellig huis, met een ouderwetsche deur, breede trappen er voor, en met groote ramen, waaruit het lamplicht hem tegenstraalde. De gordijnen of blinden waren nog niet gesloten en toen Hans, vóór hij aanschelde, naar binnen keek, zag hij allerlei kleine schaduwbeelden tegen den muur dansen, hoorde het prettige geluid van jongensstemmen en kon maar niet gelooven dat zoo'n arm eenzaam kereltje als hij was, zich ooit thuis zou gevoelen in die lichte en warme omgeving.

‘O, als Mevrouw me toch eens goed wilde ont-

vangen!’ dacht hij en trok heel bescheiden aan den schelknop, die een goedige drakenkop voorstelde.

De meid keek hem ook al vriendelijk aan, toen zij den brief nam, dien hij haar zonder iets te zeggen overreikte. Zij scheen er wel aan gewoon zulke vreemde jongetjes binnen te laten, want zij wees hem een bank in de gang aan en zei met een knikje: ‘Ga daar zitten, en druip maar even uit op de mat, dan zal ik de boodschap aan Mevrouw geven.’

Wat was er veel voor Hans te zien, terwijl hij daar zat te wachten en wat keek hij nieuwsgierig rond; heel blij, in een donker hoekje bij de deur te zitten, zoodat hij zelf niet gezien kon worden.

Het scheen in het huis te krioelen van kleine jongens, die zich nu, tusschen licht en donker, met allerlei soort van spelletjes vermaakten. Overal waren er jongens, boven en beneden; van allerlei grootte en met allerlei spelletjes - om niet te zeggen met allerlei kattekwaad - bezig. De deuren stonden open en in de twee groote kamers rechts, die waarschijnlijk voor schoolkamers dienden, om de lessenaars en kaarten en boeken en groote, zwarte borden die er in waren, zag Hans een paar luiaards van jongens languit op hun rug op den grond liggen, terwijl ze met zoo veel drukte over een nieuw aan te leggen crocketveld spraken, dat hun gelaarsde voeten in de lucht heen en weer zwaaiden. In een hoek stond een groote jongen op de fluit te spelen, zonder zich door al het lawaai om hem heen te laten storen. Twee of drie andere jongens sprongen over de lessenaars en hielden alleen nu en dan eens even op, om adem te scheppen of om te lachen over de gekke figuren, die een klein ventje op een zwart bord stond te toekenen: caricaturen van de heele huishouding.

In de kamer links was een lange tafel gedekt, waarop groote kannen melk, bakken vol boterhammen en heele stapels gesneden koek gereed stonden;

ook was er een geurtje van gebraden appels in de lucht, dat voor een hongerig maagje en neusje al heel verleidelijk was.

Maar het prettigst van alles zag toch de gang er uit; in éénen hoek werd er met knikkers, in een anderen met tollen gespeeld; op de trappen zat een jongetje te lezen en een meisje haar pop in slaap te zingen; verder was de trap nog bezet door twee jonge hondjes en een poes, die deftig zaten toe te kijken naar eene reeks van kleine jongens, die zich beurt om beurt van de trapleuning lieten glijden, met groot gevaar voor hun kleeren en ledematen.

Dit spelletje vond Hans zoo aardig, dat hij al meer en meer uit zijn boek te voorschijn kwam. Een van de wilde glijders had zulk een vaart gekregen, dat hij niet op kon houden, maar pardoes op den grond viel met een schok, zóó hevig, dat elk ander hoofd er door gebarsten zou zijn, behalve het zijne, dat door elf jaren lang stooten en vallen zoo hard als een kanonskogel geworden was. Hans vergat zichzelf heelemaal en liep naar den gevallen ruiter toe, niet anders denkende, dan dat hij half dood zou zijn. Maar de jongen wreef heel even met de hand door zijn haar, bleef kalm liggen, keek bedaard het vreemde gezicht aan en zei heel verwonderd: Nou?'

'Nou!' antwoordde Hans, die niet wist wat hij zeggen zou en dit antwoord nog al kort en krachtig vond.

'Ben jij een nieuwe jongen?' vroeg de gevallen ruiter, zonder zich te bewegen.

'Dat weet ik nog niet.'

'Hoe heet je?'

'Hans Bleeker.'

'Ik heet Tom Blommers; wil je mee doen? ga dan maar naar boven,' en Tom sprong in eens op om zijn gast voor te gaan.

'Ik geloof dat ik maar wachten zal tot ik weet of ik hier blijven mag,' antwoordde Hans, hoewel hij er meer en meer lust in kreeg.

‘Zeg eens, Rolf, hier heb je een nieuwe jongen; kom eens bij hem!’ en de wilde Tom ging weer met nieuwen moed aan zijn spel.

De jongen, die op de trap zat te lezen, keek met zijn groote bruine oogen van het boek op en, na zich een oogenblik bedacht te hebben, alsof hij een beetje verlegen was, nam hij zijn boek onder den arm en stapte deftig op den nieuweling toe.

‘Heb je tante Jo al gezien?’ vroeg hij alsof dat iets van groot belang was.

‘Ik heb alleen nog maar jongens gezien; ik wacht hier maar.’

‘Ben je door oom Leo hierheen gezonden?’ ging Rolf voort, beleefd maar ernstig.

‘Meneer Leonard heeft me hierheen gestuurd.’

‘Dat is oom Leo; hij zendt altijd aardige jongens.’

Hans keek heel vergenoegd bij deze opmerking en er kwam zelfs een glimlach op zijn mager, zacht gezichtje, maar hij wist niet wat hij antwoorden zou; de twee stonden elkander dus zonder iets te zeggen aan te staren, totdat het kleine meisje, met de pop in den arm, naar hen toe kwam. Zij geleek heel veel op Rolf, maar was een beetje kleiner en had een ronder, frisscher, gezichtje en blauwe oogen.

‘Hier is nu mijn zusje Roosje,’ zei Rolf, alsof hij iets heel kostbaars en bijzonders vertoonde.

De kinderen knikten elkander toe en het gezicht van het meisje glom van plezier, toen ze met haar lief stemmetje zei: ‘Ik hoop dat je blijven moogt; het is hier zoo prettig, eigenlijk wel de prettigste plaats op de wereld, vindt je niet, Rolf?’

‘Neen, ik zou nog liever in Groenland wonen, waar de ijsbergen en walvisschen zijn; maar ik houd toch ook heel veel van Rozenlust; o, ja het is hier heel pleizierig om te wonen,’ antwoordde Rolf, die juist bezig was een boek over Groenland te lezen. Hij wilde net de prentjes aan Hans laten zien, toen de meid terug-

kwam en hem vroolijk toeriep: ‘Het is in orde; je moogt blijven.’

‘O wat ben ik blij; ga nu maar mee naar tante Jo,’ zei Roosje, terwijl ze Hans zoo vertrouwelijk een handje gaf, dat hij zich heelemaal thuis gevoelde.

Rolf ging weer in zijn boek lezen, terwijl zijn zusje den nieuwen jongen naar een achterkamer geleidde, waar een zwaarlijvig heer op een sofa met twee kleine jongetjes aan 't stoeien was en een lange, slanke dame bezig was, den brief van Mr. Leo nog eens over te lezen.

‘Tante, tante, hier is hij!’ riep Roosje.

‘Komaan, is dit nu mijn nieuwe jongen? Ik ben blij dat je gekomen bent, en ik hoop maar dat het je hie bevallen zal,’ zei de lieve dame, trok hem naar zich toe en streek zachtjes met de hand over zijn haar, alsof ze zijn eigen moeder was, - en het eenzame, kleine hartje van Hans voelde ineens dat het van iemand hield.

Die mevrouw had een heel prettig gezicht, zoodat alle jongens zich dadelijk op hun gemak met haar voelden. Zij zag wel dat Hans op het punt stond te schreien van verlegenheid, en daarom trok zij het uitgeputte ventje nog dichter naar zich toe.

‘Kijk nu eens hier: ik ben moeder Beer, die mijnheer is vader Beer en dit zijn de twee jonge Beertjes. Komt, jongens, zegt Hans eens goeden dag,’

De drie wildzangen gehoorzaamden dadelijk, en de dikke heer, met een dik kind op elken schouder, kwam naar den nieuweling toe. Rob en Eddie lachten zonder iets te zeggen, maar Mr. Beer gaf hem de hand en wees hem een laag stoeltje bij het vuur aan, met de hartelijke woorden: ‘Je stoel staat al klaar, mijn zoon, ga maar zitten en warm je voeten eens; zijn ze ook nat?’

‘Of ze ook nat zijn! Een, twee, drie, je schoenen uit, mijn jongen, en in een ommezien zal ik droge

voor je krijgen,' riep Mevrouw, die zoo vlug was, dat Hans voor hij 't zelf wist in een zacht klein stoeltje voor het vuur zat met droge kousen en lekker warme pantoffels aan. Hij zei maar niets anders dan: 'Dank u, Mevrouw, dank u,' en Mevrouw kon het hem wel aanzien, dat hij dankbaar was.

'Het zijn de pantoffels van Tom Blommers,' zeide zij, 'hij vergeet altijd ze aan te doen; daarom heb ik ze maar weggenomen. Ze zijn je wel wat te groot, maar dat is juist goed, dan kun je niet zoo gemakkelijk van ons wegloopen.'

'O Mevrouw, ik heb niets geen lust om van u weg te loopen,' zei Hans, strekte zijn magere handen voor het vuur uit en keek recht vergenoegd uit zijn oogen.

'Dan is 't goed! Nu zullen we je eens goed koesteren en probeeren je van dien leelijken hoest af te helpen. Hoe lang heb je al gehoest, mijn jongen?' vroeg Mevrouw.

'Den heelen winter door. Ik heb kou gevat en kan maar niet beter worden.'

'Geen wonder! De arme jongen heeft in een vochtigen, killen kelder gewoond en had nauwelijks een hemd om aan te trekken!' zei Mevrouw zachtjes tot haar man, die den knaap eens goed opnam en zich ernstig ongerust begon te maken over zijn magere wangen, roode lippen, schorre stem en akelige hoestbuien.

'Robje mijn jongen, ga jij eens vlug naar de kinderkamer en vraag eens om het hoeststroopje en een wollen das,' zei Mr. Beer.

Hans keek een beetje angstig bij die toebereidselen, maar Mevrouw fluisterde hem gauw iets in, dat hem hartelijk deed lachen:

'Hoor dien rakkert van een Eddie eens zijn best doen om ook te hoesten! Je moet weten dat dat hoeststroopje naar honing smaakt, en nu wil hij ook wat hebben.'

Kleine Eddie was tegen den tijd dat het fleschje

kwam, geheel rood in 't gezicht, zóó had hij zich ingespannen, en nadat Hans de wollen das omgedaan en goed van het stroopje ingenomen had, mocht Eddie dan ook den lepel aflikken.

Nauwelijks was men hiermede klaar, toen het gelui van de bel en gedruisch van veel voetstappen aankondigden dat het tijd was voor de avondboterham.

Hans was zoo verlegen, dat hij beefde bij de gedachte, al die vreemde jongens te moeten zien, maar Mevrouw gaf hem de hand en Rob zei op beschermenden toon: ‘Wees maar niet bang, ik zal wel op je passen.’

Twaalf jongens, aan elken kant van de tafel zes, stonden achter hun stoelen te trappelen van ongeduld om te beginnen, terwijl de groote jongen, die op de fluit gespeeld had, beproefde hen stil te houden; maar niemand dacht er aan om te gaan zitten, voordat Mevrouw achter het theeblad plaats genomen had met Eddie aan haar linker- en Hans aan haar rechterhand.

‘Dit is onze nieuwe jongen, Hans Bleeker. Straks als de boterhammen op zijn, kun je kennis met hem maken. Zachtjes, jongens, zachtjes wat!’ Terwijl zij sprak, keken allen Hans aan en gingen toen zitten, wat zij wel beproefden zonder veel geschuifel te doen, maar het lukte niet best. De jongens wisten dat ze zich aan tafel stil en bedaard moesten houden en daar ze begrepen dat het voor eigen best en gemak was, gehoorzaamden ze ook gewoonlijk. Maar er zijn oogenblikken dat het voor hongerige jongens onmogelijk is welgemanierd te zijn, en op Zaterdagavond, na zoo'n halven vacantiedag, kostte het al heel veel moeite.

‘Eén dag in de week mogen die arme kinderen dan ook wel naar hartelust schreeuwen en stoeien en kattekwaad uitvoeren; anders is 't ook geen echte vacantiedag,’ zei mevrouw altijd. Soms scheen het dan ook alsof het dak van het huis zou vliegen door al het lawaai; maar zoover kwam het nooit,

want één woord van vader Beer was voldoende om de orde te herstellen.

Hans vond dat hij heel prettig zat, verborgen achter een paar groote melkkannen, met Tom Blommers aan éénen kant en vlak naast Mevrouw, die zijn kopje en bordje weer vulde, zoodra ze zag dat ze leeg waren.

'Wie is de jongen aan den anderen kant van de tafel, naast dat meisje?' vroeg Hans eindelijk aan zijn jongen buurman op een oogenblik, dat al de overigen zoo hard om 't een of ander lachten, dat men niet op zijn woorden lette.

'Dat is Rolf Broek. Meneer Beer is zijn oom.'

'Hij is zeker een heel aardige jongen? Is 't niet?'

'Of hij! en knap als hij is! hij weet alles!'

'Wie is die dikke jongen, die naast hem zit?'

'O, dat is de Poffer. Hij heet eigenlijk George Kool; maar wij noemen hem Poffer, omdat hij er net als een gerezen poffer uitziet; je moet ook eens opletten hoeveel hij eet! Dat kleine ventje naast vader Beer is zijn zoontje Rob, en dan komt lange Frans, dat is zijn neef; hij geeft les en moet soms wel eens op ons passen.'

'Maar hij speelt ook op de fluit, niet waar?' vroeg Hans, terwijl Tom een poos met babbelen moest ophouden, omdat hij een heelen appel in eens in den mond had gestoken.

Tom knikte en zei, zoodra hij weer ordentelijk spreken kon: 'Ja, en soms dansen we en doen we gymnastiek op de muziek. Ik houd meer van een trom en denk dat ik daarop later les zal gaan nemen.'

'Ik houd het meest van de viool. Ik kan er al een beetje op spelen,' zei Hans, die nu meer vertrouwelijk begon te worden.

'Wezenlijk?' en Tom keek met zijn groote ronde oogen vol bewondering over den rand van zijn kopje. 'Mevrouw heeft nog een oude viool; misschien mag je daar wel eens op spelen.'

‘O als dat eens waar was! Ik zou het toch nog zoo graag eens doen. Je moet weten dat ik vroeger met mijn vader, die nu dood is, en nog een man, ieder met een viool, overal rondgereisd heb.’

‘Vondt je dat niet heerlijk?’ riep Tom, meer en meer verwonderd.

‘Neen, het was verschrikkelijk; die kou 's winters, en die hitte 's zomers! En dan werd ik moe, en dan werden de anderen soms boos, en ik kreeg ook niet genoeg te eten,’ zei Hans en nam een grooten hap van zijn koek, als om zichzelf te overtuigen, dal die akelige tijd voorbij was; toen ging hij met een treurig stemmetje verder: ‘Maar o! ik hield zooveel van mijn viooltje, ik zou het zoo graag terug hebben! Die nare Klaas nam het mij af, toen vader gestorven was en wilde verder niets van me weten, omdat ik ziek was.’

‘Weet je wat: als je goed speelt, zullen we je een plaats in ons orkest geven!’

‘Is hier dan een orkest?’ en de oogen van Hans schitterden.

‘Zeker en een mooi ook! het zijn allemaal jongens, en soms geven ze concerten en zoo. Je zult eens zien wat er hier morgenavond gebeurt!’

Na deze geheimzinnige woorden wijdde Tom zich weer aan zijn boterham en Hans zat in prettige gedachten verzonken.

Mevrouw Beer had het gesprek van de twee kinderen aangehoord, hoewel ze het heel druk had gehad niet het inschenken van de kopjes en met het passen op den kleinen Eddie, die zoo slaperig was, dat hij zijn lepel bij vergissing in zijn oog stak, als een bloemetje in den wind zat te knikkebollen op zijn tafelstoel en eindelijk vast in slaap viel met zijn wang op een zacht kadetje als kussen.

‘Ik zal wel zorgen dat hij een viool krijgt,’ zeide ze bij zich zelve, want ze zag wel, dat, hoe uitgeput en mager en vuil hij er uitzag, Hans een goede

jongen was, daar wel wat in stak; uit den brief van Mr. Leonard wist ze hoe treurig zijn leven tot nog toe geweest was, en nu wilde ze dat goedmaken zoo veel ze kon.

Toen dus het avondeten afgeloopen was en de jongens naar de schoolkamer holden om nog eens goed 'lol' te gaan maken, kwam Mevrouw met een viool in de hand naar Hans toe, die in een hoekje zat te wachten.

'Komaan, mijn jongen, speel nu eens een deuntje. We hebben net een viool in ons orkest noodig, en ik denk zoo dat jij daar de geschikte man voor bent.'

Zij was bang dat hij niet zou durven; maar zonder aarzelen greep hij de viool aan en bekeek ze met zoo'n liefde, dat het wel duidelijk was, dat Hans van muziek hield.

'Ik zal mijn best doen, Mevrouw,' was alles wat hij zeide, en hij streek met den strijkstok over de snaren, alsof hij het niet meer kon uithouden van verlangen om die tonen eens weer te hooren.

Niettegenstaande de groote drukte om zich heen, begon Hans nu zachtjes door te spelen. Het was maar een eenvoudig volksliedje, zooals straatmuzikanten gewoonlijk spelen; maar nauwelijks hadden de jongens het gehoord, of ze kwamen allen, stil als muizen, er omheen staan met Mr. Beer aan het hoofd en Hans speelde al verder en verder, met schitterende oogen en roode wangen, en drukte de oude viool tegen zich aan alsof hij er nooit meer van wilde, scheiden. Toen hij ophield en rondkeek alsof hij zeggen wilde: 'Och, als je blieft, vindt het maar mooi, ik heb mijn best gedaan,' toen ging er een luid hoera op, wat hem meer pleizier deed dan een heele stortvloed van centen zou gedaan hebben.

'Jij bent een b a a s in het spelen!' riep Tom, die zich als zijn beschermer beschouwde.

'Ik stel je aan tot eerste viool in mijn orkest,' voegde Frans er bij, met een goedkeurenden glimlach.

En Mevrouw klopte hem op den schouder en zeide: ‘Je speelt mooi, mijn jongen; speel nu eens iets waarbij wij zingen kunnen.’

Dat was een gelukkig oogenblik in het leven van den armen Hans, toen hij naar de piano geleid werd om een liedje uit te zoeken, en allen ongeduldig wachtten totdat hij weer beginnen zou. Spoedig werd er iets gevonden, daar allen in konden meêdoen, en weldra klonken de kinderstemmen en de tonen van viool, fluit en piano door het gansche huis.

Dat was te veel voor onzen Hans, die zwakker was dan hij zelf dacht; toen de laatste klank was weggestorven, kon hij 't niet langer uithouden; hij liet de viool vallen, keerde zich gauw naar den muur en stond daar te snikken, als een klein kind.

‘Mijn beste jongen, wat is er?’ vroeg Mevrouw, die lustig had staan meezingen, terwijl ze een oogje hield op Rob, die met alle geweld met zijn kleine laarzen de maat had willen stampen.

‘U bent allemaal zoo goed - en het is ook zoo mooi - ik kan 't niet helpen,’ snikte Hans terwijl hij weer door zoo'n akelige hoestbui overvallen werd.

‘Kom, lieve kind, ik zou maar naar bed gaan en eens goed uitrusten: je bent erg moe en het is veel te druk voor je,’ zei Mevrouw en nam hem mee naar haar eigen kamer, waar ze hem eens goed liet uitschreien. Toen moest hij haar nog eens zijn heele geschiedenis vertellen, waarvan ze zelve ook de tranen in de oogen kreeg.

‘Mijn beste kind, nu heb je een thuis gevonden, en ook een vader en een moeder; we zullen het elkaar verder pleizierig zien te maken in de wereld, is 't niet? Dit huis is alleen gemaakt om gelukkig in te zijn, en dat zijn alle kinderen hier ook; we zullen zorgen dat je muziekles krijgt; maar eerst moet je sterk worden. Ga nu maar eens meê naar Jans, de kindermeid; die zal je eerst eens frisch in het

bad helpen; dan ga je lekker slapen en morgen maken we verdere plannen.'

Hans hield haar hand stevig vast en liet zijn dankbare oogen maar voor hem zeggen wat hij voelde, terwijl Mevrouw hem naar een groote kamer bracht, bij een gezonde Geldersche meid, die een blozend rond gezicht had, dat aan een zon deed denken, met de strookjes van de muts als stralen er om heen.

'Dit is nu onze Jans, die zal je nu eens onder handen nemen. Hier is de badkamer; op Zaterdagavond boenen we eerst alle kleine jongens en maken dat zij in bed liggen voor dat de groote komen. Komaan, Rob, één, twee, drie, er in!' Al voortpratende, had Mevrouw Rob uitgekleed en stopte hem nu in een groote badkuip, die in het kleine kamertje stond.

Vlak er naast stond er ook nog een en weldra zat Hans daarin te genieten van het lekkere, lauwe water. Onderwijl zag hij, hoe twee meiden druk bezig waren met vier of vijf andere jongens te wasschen, hun schoone hansoppen aan te trekken en ze in bed te stoppen, waarbij natuurlijk allerlei grapjes gemaakt werden.

Nu was de beurt aan Hans om gewasschen te worden, en toen hij in een wollen deken voor het vuur zat, terwijl Jans zijn haar knipte, kwam er alweer een volgend regiment jongens naar boven, die in de badkamer gejaagd werden en daar zulk een geplas en lawaai maakten, alsof het een troepje spelende jonge walvisschen was.

'Het is beter dat Hans maar hier slaapt, dan kun je opletten of hij ook hoest en hem dan wat kamillen laten drinken,' zei Mevrouw, die heen en weer liep als een bezorgde hen onder de dartele kuikentjes. Jans vond het goed en nadat ze Hans een wollen hanssop aangetrokken had en een kopje warm drinken had gegeven, legde ze hem in een van de drie bedjes die in de kamer stonden en

stopte hem lekker toe, zoodat hij daar lag met een gevoel, alsof dit het zaligste was wat hem ooit kon overkomen. Alles scheen hem een prettige droom toe; meer dan eens deed hij zijn oogen dicht om te probeeren of alles nog hetzelfde was gebleven, als hij ze weer opende. Hij had niets geen lust om te gaan slapen en al had hij er lust in gehad, het zou hem niet gelukt zijn, want spoedig was hij getuige van een der vreemdste tooneelen, die op Rozenlust plaats grepen.

Een oogenblik van pauze na al de Zaterdagavonddrukte werd opgevolgd door een plotselinge verschijning van beddekussens, die naar alle richtingen heen en weer vlogen en opgevangen werden door witte spoken, die stoeiend en gillend uit hun bedjes sprongen. Het kussengevecht werd geleverd in bijna alle slaapkamers, en zelfs eens in de kinderkamer, toen een van de vechtersbazen daarheen gevlucht was.

Niemand scheen zich iets om dit vreemde gevecht te bekommeren; er was niemand die het verbood en zelfs niemand die er verwonderd over scheen. Jans ging rustig door met de natte handdoeken op te hangen en Mevrouw legde zoo kalm schoon goed uit, alsof overal de volmaaktste orde heerschte. Ja, zelfs joeg ze een deugniet de kamer uit en wierp hem het kussen zoo hard als ze kon achterna.

‘Kunnen ze elkaar geen zeer doen?’ vroeg Hans, die hartelijk was gaan lachen.

‘Welneen! op Zaterdagavond mogen ze altijd zoo'n kussengevecht houden; morgen krijgen ze toch schoone sloopen en dan worden de jongens nog eens goed warm, daarom vind ik het zelfs wel goed,’ antwoordde Mevrouw.

‘Wat is het hier toch een prettige school,’ kon Hans niet nalaten te zeggen.

‘Eigenlijk is het te gek,’ lachte Mevrouw; ‘maar zie je, we zorgen er voor, dat de kinderen zich niet te veel inspannen met leeren. Eerst had ik die stoeipartijen in

nachtkostuum verboden, maar dat hielp me niet. Ik kon de jongens niet in bed houden, net zoo min als zoo'n duiveltje in zijn doosje. Daarom hebben we samen een verbond gesloten: Zaterdagavond mogen ze een kwartier lang met de kussens gooien, als ze alle andere avonden ordentelijk in bed blijven. Doen ze dat niet, dan wordt er ook niet gespeeld, maar anders keer ik den spiegel maar om, zet de lampen op veilige plaatsen en dan mogen ze stoeien zooveel ze willen.'

'Dat is heel goed bedacht!' zei Hans, veel lust gevoelend om mee te gaan doen; maar zoo'n eersten avond durfde hij niet goed. Hij lag dus maar stilletjes toe te zien.

Tom Blommers stond aan het hoofd van de aanvallende partij, en Rolf verdedigde zijn eigen kamer met leeuwenmoed; al de kussens, die hem werden toegegooid, stapelde hij achter zich op, totdat de belegeraars, nadat ze al hun kruit hadden verschoten, allen tegelijk op hem losstormden en ieder zijn eigen kussen terugkaapte. Een paar kussens kwamen wel eens wat hard terecht, maar dat deed er niet toe, en de kussens vlogen heen en weêr als groote sneeuwballen, totdat Mevrouw op haar horloge zag en uitriep: 'Het is tijd, jongens! Gauw in bed; denkt aan de straf!'

'Wat is de straf?' vroeg Hans, terwijl hij in zijn bed ging opzitten uit nieuwsgierigheid, om te weten wat er wel zou gebeuren met den ondeugenden jongen, die aan zoo'n lieve dame ongehoorzaam durfde zijn.

'O, dan mogen ze den volgenden keer niet spelen,' antwoordde Mevrouw. 'Ik geef ze vijf minuten tijd om tot bedaren te komen, dan draai ik de lichten uit en verwacht, dat ze allen rustig zijn. En als beste jongens houden ze altijd woord.'

Dat scheen werkelijk het geval te zijn, want het gevecht eindigde even plotseling als het begonnen was, met een paar kussenschoten tot afscheid, een algemeen hoera, toen Rolf zijn vluchtenden vijand het zevende kussen achterna wierp en nog wat af-

spraken voor den volgenden keer; daarna kwam er een groote stilte, die alleen nog maar afgebroken werd door nu en dan een gesmoord lachen of zacht gefluister. Toen kuste Mevrouw haar nieuwen jongen goeden nacht, in de hoop dat hij prettig droomen zou van zijn nïeuw leven.

Hoofdstuk II.
De jongens.

Terwijl Hans nu rustig slaapt, zullen we eens wat van de andere jongens vertellen.

We zullen maar met een ouden kennis beginnen: Frans was een groote jongen van zestien jaar, die heel veel van zijn oom en tante Beer hield en hun door zijn geduldig en zachtaardig karakter van grooten dienst was bij het oppassen der kleinen; hij was ook heel knap en speelde mooi op de fluit.

Emiel, zijn broer, was een heel andere jongen die had een driftigen en rusteloozen aard. Zijn ideaal was om naar zee te gaan en zijn oom had hem beloofd dat hij hem dat zou toestaan, zoodra bij zestien jaar was; voorloopig stelde hij zich maar tevreden met boeken over zeevaartkunde te bestudeeren, levensbeschrijvingen van zeehelden te lezen en als een kikvorsch in rivieren, vijvers en slooten rond te springen. Zijn kamer had hij zooveel mogelijk als een kajuit ingericht en zelfs den vorm van een schip gegeven. Hij sprak aldoor over kapitein Grant, zong allerlei zeemansliedjes, danste nooit iets anders dan de horlepijp, had een waggelenden gang aangenomen en vloekte zoo dikwijls als hij maar durfde.

De jongens noemden hem ‘de Zeerob’ en waren

wàt trotsch op zijn schuitje, dat als een wezenlijk oorlogsschip op den vijver rondvoer en waarmee al heel wat ongelukken gebeurd waren.

Rolf was een bijzonder rustig kind voor zijn leeftijd; het was heel goed voor hem onder zooveel jongens te zijn, anders was hij misschien een beetje te wijs geworden en had allicht meer over de boeken gezeten dan goed voor hem was. Daar waren zijn Papa en Mama al lang bang voor geweest en hadden daarom aan tante Jo gevraagd, of hij een poosje bij haar op Rozenlust mocht komen wonen; nu was hij een echte jongen geworden, die niet opgehouden had met vragen, voordat hij een paar hooge kaplaarzen gekregen had, net als Papa, waarmee hij thuis in de vacantie zóó hard stampen kon, dat zijn Mama wel eens dacht: 'ik wou, dat hij het stille jongetje van vroeger nog maar was.' Op school droegen ze hem allemaal op de handen, zoowel om zijn zacht, rechtvaardig karakter, als om de alleraardigste grappen en vertelseltjes, die hij bedenken kon. Van Roosje, zijn tweelingzusje, was hij onafscheidelijk, en daarom had tante Beer haar maar voor een heelen tijd te logeeren gevraagd bij al die jongens; want die hadden toch geen verkeerden invloed op haar. Zij was en bleef een zoet, lief meisje, dat het altijd druk wet haar poppen had, die ze een heel goede opvoeding gaf; verder kon ze al netjes naaien, tenminste Rolf haalde elk oogenblik zijn zakdoek voor den dag om te laten zien, hoe kleine steekjes zijn zusje maakte; ook had ze elken dag de lepeltjes netjes in het lepeldoosje te leggen, te zien of de zoutvaatjes gevuld waren, en al de stoelen met haar klein stofdoekje op te boenen. Dan noemde Rolf haar wel 'Grietje de schoonmaakster,' maar hij was toch wàt blij als die Griet hem eens helpen wilde met zijn lessen; want ze waren beiden op dezelfde hoogte. Hij kon ook maar nooit begrijpen dat er jongens waren, die hun zusjes 'lastige wezens' vonden. En Roosje vond haar broertje de knapste jongen in de wereld,

trippelde elken morgen op bloote voetjes naar zijn kamer, en riep dan met groote wijsheid: ‘Opstaan, mijn jongen, het is al haast tijd voor 't ontbijt en hier is een schoon kraagje.’

Rob was een dapper maar klein ventje, altijd door in beweging; gelukkig was hij niet erg ondeugend of wild, zoodat er nogal huis met hem te houden was; hij liep gedurig heen en weer van zijn vader naar zijn moeder, als de slinger van een penduletje dat een harden tik heeft; want een babbel, dat was onze Rob!

Eddie was nog te jong om veel in te brengen te hebben op Rozenlust, maar hij was toch niet geheel nutteloos in dit wereldje. Iedereen voelt er al eens behoefte aan om iemand te bederven, en het kleine kereltje was daarvoor heel geschikt; hij vond niets prettiger dan gekust en gemokkeld te worden. Verder liep hij Mevrouw overal na als een hondje en stak zijn vingertjes in poddingen en suikerpotten, maar daar was niemand vies van.

Adriaan Pieters en Dirk Bruins waren acht jaar oud. Adriaan was een erge stotteraar, maar zou dat niet lang blijven, want Mr. Beer leerde hem om altijd heel langzaam te spreken; ook mocht niemand er heen om uitlachen, want hij was een goeie jongen, op wien niets aan te merken viel.

Dirk Bruins had een groot lichaamsgebrek: een krommen rug; maar hij was altijd zoo opgewekt en vroolijk, dat Rolf eens heel ernstig vroeg: ‘Komt het door zijn bochel dat Dirk altijd zoo tevreden is? dan zou ik er ook wel een willen hebben.’ Toen hij voor het eerst op school kwam, hadden de jongens hem weleens uitgelachen en was hij daar erg verdrietig om geweest; maar Mr. Beer had zoo mooi uitgelegd, dat het er niet op aankwam of het lichaam al krom was, als het zieltje er maar recht in zat, dat niemand meer om hem gelachen had, en hij de vroolijke, geestige Dirk werd.

En speelden ze beestenspel, en een van allen

vroeg hem: ‘Wat voor een beest wil jij zijn, Dirk?’ dan antwoordde hij lachend:

‘O, ik ben de dromedaris natuurlijk; dat kun je wel zien aan den bult op mijn rug.’

‘Dan ben jij een aardig klein dromedarisje dat niets hoeft te dragen, maar vooraan in den optocht naast den olifant mag loopen,’ zei Rolf, die de directeur van het beestenspel was en den stoet rangschikte.

‘Ik hoop dat hij het in zijn leven altijd zoo gemakkelijk zal hebben,’ dacht Mevrouw, toen het tevredene maar zwakke dromedarisje haar voorbij kwam stappen naast den dikken Poffer, die heel waardiglijk den olifant voorstelde.

Jacob Tromp was een slimme, of eigenlijk een sluwe jongen. Andere menschen zouden hem misschien heel knap gevonden hebben, maar Mr. Beer hield niet van die soort van knapheid en beschouwde zijn sluwheid en zijn inhaligheid als een veel grooter gebrek dan de bochel van Dirk en het stotteren van Adriaan.

Frits Bakker was veertien jaar oud en een jongen zooals er zoovelen zijn; hij viel over alle stoelen, stootte tegen alle tafels, gooide alles om wat hem in den weg stond en zat altijd vol builen en bonte en blauwe plekken. Hij blufte op alles wat hij doen kon, maar deed nooit veel, was niet erg dapper als het er op aan kwam en had een kleine neiging tot jokken. Overigens was hij zoo kwaad nog niet.

George Kool was een bedorven kindje geweest en had zooveel gesnoept, dat hij er ziekelijk van geworden was, en niet in staat om veel te leeren. Toen werd hij naar Rozenlust gezonden, waar hij niet veel lekkers, maar een gezond, prettig leventje kreeg, zoodat hij zoo goed vooruitging, dat zijn Mama er zich ongerust over maakte en meende dat er op Rozenlust iets heel bijzonders in de lucht was.

Willem Maartens was een groote stumper, want,

hoewel al dertien jaar oud, was hij nog even achterlijk als een kind van zes jaar. Hij kon maar niet leeren, al deed hij nog zoo zijn best. Dag in, dag uit zat hij over zijn eerste leesboekje te suffen, dacht dan, dat hij alles heel goed kende, maar was het den volgenden morgen weer vergeten. Gelukkig hadden Mr. en Mevr. Beer het grootste geduld met hem en trachtten maar eerst hem gezondheid en krachten te geven dan zou zijn hoofd ook wel sterker worden, hoopten ze. De jongens hadden medelijden met hem en waren allen even vriendelijk voor hem. Nu en dan nam hij mede deel aan hun spelen, maar liefst zat hij uren achtereen naar de duiven te kijken, groef groote gaten om Eddie pleizier te doen, of wel liep den ouden Simon, den knecht, overal achterna; want die was heel goed voor hem, en, al vergat Wil lem de letters gauw, vriendelijke gezichten vergat hij nooit.

Tom Blommers was de deugniet van de school, en de ergste deugniet, die ooit op twee beenen geloopen heeft. Hij voerde guitenstreken uit als een aap; maar was ook zoo goedig, dat men nooit kwaad op hem kon worden. Hij was zoo vergeetachtig, dat de woorden het eene oor in, en het andere uitgingen. Hij toonde zooveel spijt, als hij iets ondeugends gedaan had, dat men onmogelijk nalaten kon te lachen om zijn buitensporige beloften van beterschap, of om de dwaze straffen die hij dan voor zichzelven uitdacht. Mr. en Mevr. Beer waren altijd in één angst, dat hij zijn hals nog eens zou breken, of welde heele familie door buskruit in de lucht zou laten vliegen; Jans had een aparte lade ingericht met pleisters, zwachtels en zalfjes voor het bijzonder gebruik van Tom, want elk oogenblik werd hij halfdood de kinderkamer binnengebracht om er met vernieuwde krachten weer uit te gaan.

Den eersten dag dat hij op Rozenlust was, had hij het topje van zijn vinger met een snoeimes afge-

sneden. In diezelfde week viel hij van het dak, waren zijn oogen bijna uitgepikt geworden door een woedende hen en liep hij een goed pak slaag op van Aal de keukenmeid, die hem snapte, terwijl hij uit den roomschotel stond te snoepen. Maar hierdoor liet Tom zich niet afschrikken, en hij ging rustig door met het heele huis in rep en roer te brengen. Als hij zijn lessen niet kende, had hij altijd de een of andere grappige uitvlucht bij de hand en, daar hij heel vlug leeren kon en heel knap was in het bedenken van antwoorden, kon men in de school nog al tevreden over hem zijn. Maar als het schooluurtje voorbij was, wel foei, wel foei!

Eens had hij de dikke Aal aan een paal vastgebonden met het touw waarmee ze bezig was de natte wasch op te hangen, en liet haar daar op een drukken Maandagmorgen een half uur lang staan gillen en schreeuwen. Op zekeren middag, toen er heeren ten eten waren, liet hij een goed warm gemaakten cent achter in den hals van Mietje glijden, terwijl ze tafel diende; de arme meid liet de soep vallen en stormde de kamer uit, alsof ze gek geworden was.

Hij hing op een anderen dag een emmer vol water boven in een boom op en bond er een mooi lint van Roosje aan vast; toen zij het er af wilde trekken, kreeg zij al het water over haar schoon katoenen jurkje heen. Toen zijn grootmama op theevisite kwam, had hij het suikerpotje met wit zand gevuld, en de arme oude mevrouw was wel verwonderd, dat de suiker in haar kopje niet smelten wilde, maar dacht, dat het onbeleefd was er iets van te zeggen.

Eens presenteerde hij onder de preek snuif rond, zoodat vijf van de jongens de kerk uit moesten van het niezen. 's Winters maakte hij overal glijbaantjes en had het grootste plezier, als hij de menschen er over zag vallen. De arme Simon werd eens bijna razend van drift, toen hij zijn laarzen vond hangen op een plek, waar ze ieder in het oog moesten vallen; hij had zich

altijd zoo geschaamd over zijn geweldig groote voeten! Op een anderen keer had de deugniet Adriaan wijs gemaakt, dat hij maar een touwtje om zijn lossen tand moest binden en het dan uit zijn mond moest laten hangen als hij slapen ging, dan zou Tom den tand er uit trekken, zonder dat hij er iets van voelde. Maar het lukte helaas niet bij den eersten ruk; de arme Adriaan werd wakker van de pijn en had voor goed zijn vertrouwen in Tom verloren. Het laatste kattekwaad, dat hij bedreven had, was het dronken maken van de kippen; hij had stukjes brood in rum geweekt en die vervolgens aan de kippen te eten gegeven; toen hadden die arme diertjes voor hun gevederde makkers en voor de familie hun fatsoen niet kunnen houden; want het was belachelijk, die eerbiedwaardige oude kippen te zien dansen en springen, onder allerlei bespottelijke geluiden. Gelukkig had Roosje ze maar gauw in het hok gesloten, om hun roes uit te slapen. Nu kennen we alle jongens, die zoo gelukkig en goed waren, als twaalf jongens bij elkaar maar wezen kunnen. Zij oefenden zich ook wel in talen en geschiedenis en rekenen, maar nog meer in zelfbeheersching en flinkheid; want die studie vonden Mr. en Mevr. Beer toch de voornaamste.

Hoofdstuk III.
Zondag.

Toen de bel den volgenden morgen luidde, haastte Hans zich om op te staan en de nieuwe kleeren aan te trekken, die voor hem klaar lagen. Hij was nauwelijks gereed, toen Tom, met een groeten, schonnen kraag om, hem kwam halen om mee naar beneden te gaan.

De zon scheen vroolijk in de eetkamer en alles zag er recht Zondagachtig uit; ook de jongens in hun nette pakjes. Ter eere van den feestdag kregen ze allen een kopje thee en kaas op de broodjes; in de week kregen ze maar gewone boterhammen en melk. Natuurlijk werd er weer druk gebabbeld en toen Hans al die praatjes en plannen aanhoorde, vond hij dat de dag zich al heel prettig liet aanzien.

'Komaan jongens, eerst je morgenwerk afgedaan dan zullen we verder zien,' riep vader Beer, toen het ontbijt afgeloopen was, en ieder ging lustig aan het werk, want Zondags hadden ze ook hun bezigheden.

Een paar jongens vulden de turfmanden, een paar andere deden boodschappen in de buurt voor Mevrouw, andere weer gaven de bloemen water of zorgden dat de huisdieren te eten kregen, en nog andere kregen muziekles van Frans. Roosje mocht de kopjes afwasschen en Rolf mocht ze afdrogen, omdat de tweelingen zoo graag samen bleven.

Ook kleine Eddie had zijn werk en trippelde heen en weer om de servetjes bij elkaar te leggen en de stoelen op hun plaatsen te schuiven. Een, half uur lang duurde die drukte, toen kwam er wat rust in huis, want Mr. Beer trok met de acht oudste jongens er op uit, om een groote wandeling te doen.

Om zijn hoest bleef Hans maar thuis met de vier kleintjes en hij had er niets geen spijt van, want ze gingen gezellig op de kamer van Mevrouw zitten, die hun eerst allerlei mooie vertelseltjes vertelde en ze toen hielp met prentjes opplakken en kleuren.

'Dit is mijn Zondagsche kast,' zei Mevrouw en liet Hans een groote kast met speelgoed zien. 'Ik vind het zoo plezierig, als de jongens zich verheugen kunnen op den Zondag, om naar hartelust te mogen spelen; want op die manier kunnen we ook iets leeren, dat niet op school onderwezen wordt. Begrijp je wat ik bedoel?' vroeg ze aan Hans, die oplettend toeluisterde.

‘U meent, dat we dan leeren om goed op te passen,’ zei hij, na zich een oogenblik bedacht te hebben.

‘Juist, om goed op te passen, en het pleizierig te vinden om braaf te wezen. Dat valt wel eens moeilijk; ik weet het wel, maar we doen ons best, om elkaar te helpen. Kijk eens hier; dit is een middel, waardoor ik mijn jongens een beetje voorthelp,’ en Mevrouw toonde hem een dik schrift, dat halfvol geschreven was, en sloeg een pagina op, waar bovenaan maar één woord geschreven stond.

‘Dat is mijn naam!’ riep de nieuwsgierige en verwonderde Hans.

‘Ja, ik heb een bladzijde voor elken jongen en daarop schrijf ik, hoe hij zich gedurende de week gedragen heeft; Zondagsavonds laat ik het hem zien Ik heb er vreeselijk verdriet van als ik soms nare dingen moet laten zien, maar ik ben er ook heel trotsch op, als ik iets goed heb kunnen neerschrijven. Doch hoe het ook zij, de jongens weten genoeg, dat ik het alleen doe om hen te helpen, en ze doen hun best, dat moet ik zeggen.’

‘Dat wil ik wel gelooven!’ zei Hans, die toevallig den naam van Tom zag staan, en graag eens even wilde kijken, wat er onder stond. Maar Mevrouw sloeg gauw het boek dicht met de woorden: ‘Neen, neen, niemand behoeft te weten, wat er van een ander geschreven staat; we zullen den volgenden Zondag eens zien, wat er op deze pagina zal staan; ik denk wel, dat het nog al schikken zal.’

‘Ik zal mijn best doen, mevrouw,’ zei Hans ernstig, want het denkbeeld, dat hij zou kunnen maken, dat zoo'n groote mevrouw trotsch kon zijn op zoo'n arm klein ventje als hij was, viel zeer in zijn smaak.

Hij staarde haar een heele poos aan, alsof hij dacht:

‘Zoo iemand heb ik nog nooit in mijn leven gezien; ze vult de bordjes weer, voordat ze nog heelemaal leeg zijn; ze lacht om elke jongensgrap; ze wordt nooit boos, maar trekt de jongens nu en dan maar eens bij

de ooren of klopt ze vriendelijk op de schouders. Dat is een heel vreemde dame!' - 'Vindt u het dan niet vervelend, zooveel jongens te hebben?' vroeg hij eindelijk.

'Wel, ik zou er geen een willen missen,' was het vroolijke antwoord; 'ik zou niet buiten dat wilde drukke troepje kunnen; is het wel, mijn kleine Eddie?'

En het was juist bijtijds, dat Mevrouw hem opnam om hem te mokkelen, want hij was op het punt om den grooten inktkoker in het zakje te stoppen, dat hij voor het eerst van zijn leven in zijn kieltje had.

'Hoe zou je het vinden, als je nu eens naar de schoolkamer gingt om je te oefenen in de liedjes, die wij van avond zullen zingen?' vroeg Mevrouw, die weer juist raadde waar hij 't meeste lust in had. En Hans sleet een paar heerlijke uurtjes alleen met zijn viool in een zonnig hoekje bij de vensterbank.

Toen de wandelaars thuis kwamen, werden er brieven geschreven, boekjes gelezen, platen bekeken en zoo voorts, tot drie uur, toen het etenstijd was. Na tafel gingen ze allen weer in den tuin spelen, terwijl Mevrouw met haar twee zoontjes en Roosje bij Grootmama in de stad een visite gingen maken. Hans had beloofd, dat hij niet aan de wilde spelletjes van de andere jongens zou meedoen, omdat hij daar te zwak voor was, en Tom zei, dat hij wel zorgen zou dat de nieuweling zich niet verveelde. 'Je hebt nu het huis gezien,' zei hij, 'ga nu eens mee naar den tuin en het schuurtje en onze menagerie.'

'Wat is je menagerie?' vroeg Hans, toen ze buiten kwamen.

'We hebben hier ieder onze lievelingsbeesten, en die wonen allemaal bij elkaar in de schuur. Hier zijn we er. Vindt je mijn egeltje niet prachtig?' en Tom toonde hem een monsterachtig diertje.

'Ik ken een jongen die er twaalf heeft en hij heeft mij er een beloofd, als ik plaats had om hem te bergen. Dat was wit met zwarte vlekken; zoo iets

moois heb ik nog nooit gezien; misschien zal ik het voor jou vragen,' zei Hans, die den vriendelijken Tom wel eens graag een pleiziertje wilde doen.

'Dat zou ik wel willen hebben, dan krijg jij dit, en dan kunnen ze hier samen wonen, als ze maar niet vechten! Deze witte muizen behooren aan Rob, hij heeft ze van Frans gekregen. Die konijnen zijn van Frits en die dikke marmotten daar buiten van den Poffer. In deze kom zijn Rolf's goudvisschen; hij heeft er nu niet veel. Verleden jaar had hij er over de twintig; maar die heeft hij laten zwemmen. Een ervan heeft hij een draadje om den staart gebonden, in de hoop, dat hij hem later nog eens terug vinden zal. Hij heeft eens iets gelezen van een goudvisch, waar een teeken aan gemaakt was, en die na honderd jaar weer terug was gevonden. Rolf is zoo'n gekke jongen.'

'Wat is hier in dezen bloempot?' vroeg Hans.

'O, dat is de pierenwinkel van Jacob Tromp. Hij zoekt ze in den grond, bewaart ze hierin, en als we ze noodig hebben om te visschen, kunnen we ze van hem koopen. Dat is heel gemakkelijk voor ons; maar hij is zoo duur! De laatste maal dat ik ze van hem kocht, moest ik een stuiver voor de twaalf geven, en toen kreeg ik nog allemaal kleine ook! Ik was er heel kwaad om en heb hem ook gezegd, dat ik ze zelf zou gaan zoeken, als hij niet goedkooper werd. Wel, ik heb twee kippen, die twee grijze daar, 't zijn puike, en ik verkoop de eieren aan Mevrouw, maar vraag er nooit meer voor, dan twee en een halven cent het stuk. Ik zou het wel laten er meer voor te nemen!' riep Tom met een verachtelijken blik op de wormen.

'Van wien zijn die honden?' vroeg Hans, die heel veel belang had gesteld in die handelszaken en meer en meer overtuigd werd, dat Tom Blommers een zeer gewichtig persoon was.

'Die groote is van Emiel. Hij heet Christoffel

Columbus,' ging Tom voort, als een man, die ineen kermistent de beesten aanwijst. 'Dat kleine witje is van Rob, en die gele van Eddie; de boer van hier naast wilde ze in den vijver gaan verdrinken, maar dat wilde vader Beer niet hebben; hij heeft ze dus gekocht, en ze zijn net geschikt voor die kleine baasjes; ik kan niet zeggen dat ik ze mooi vind. Ze heeten Castor en Pollux.'

'Het liefst van alles zou ik den ezel hebben, als ik kiezen mocht. Het is zoo heerlijk om te rijden en deze ziet er zoo goedig uit,' zei Hans, denkende aan de lange tochten, die hij te voet had afgelegd.

'Mr. Leo heeft hem aan Mevrouw gegeven, omdat ze dan Eddie niet meer op den arm behoeft te dragen, als we gaan wandelen. We houden allen ook veel van ons Tobiasje, het is een best ezeltje! Die duiven zijn van ons allemaal; we hebben er ieder onze lieveling onder en de jongen worden eerlijk verdeeld. Dat zijn ook heel aardige beestjes; jammer dat we er nu juist geen hebben. Klim de ladder eens op, dan kun je de oude goed zien; ik moet even kijken, of Kokkelekok en Kukeluku ook gelegd hebben.'

Hans deed zooals hem gezegd was, stak zijn hoofd door een zolderluik en vermaakte zich een heele poos met de kirrende, trekkebekkende duifjes, die daar zoo ruim en prettig op den hooizolder woonden. Enkele zaten in hun nestjes; andere waren bezig strootjes bijeen te zoeken; nog andere zaten voor de deur van hun hokken; de meeste vlogen heen en weer van het zonnige dak naar de groote plaats voor den stal, die met stroo was belegd, en waarop zes stevige koeien rustig hun voedsel lagen te herkauwen.

'Iedereen schijnt hier het een of ander dier te hebben behalve ik,' dacht Hans, toen hij al die schatten van de jongens zag. 'Hoe kom je toch aan die beesten?' vroeg hij aan Tom, terwijl hij van de ladder afkwam.

‘Dat weet ik niet; we vinden ze, of koopen ze, of krijgen ze present. Ik heb ze van mijn vader gekregen; maar zoodra ik met mijn eieren geld genoeg verdiend heb, ga ik een paar eenden koopen. Ze kunnen net goed in dat vijvertje achter de schuur zwemmen en eendeneieren worden goed betaald, weet je! Het is ook zoo vreeselijk grappig die kleine eendjes te zien zwemmen,’ zei Tom, alsof hij ze al zag.

Hans zuchtte: want hij had geen vader en geen geld; hij bezat niets in de heele wereld dan een oude, leege portemonnaie.

Tom scheen zijn gedachten te raden, want na een oogenblik van diep nadenken riep hij opeens uit

‘Ik weet wat! Als jij voor mij de eieren wilt opzoeken - dat vind ik zoo'n vervelend werkje - zal ik je van elk dozijn, dat je vindt, er één present geven; dan bewaar jij ze tot je er twaalf bij elkaar hebt, en dan geeft Mevrouw je er ineens zes stuivers voor; daar kun je dan voor koopen wat je wilt; is dat niet goed?’

‘Heerlijk!’ riep Hans, verrukt over dat schitterende plan. ‘wat ben je toch een goede kerel, Tom.’

‘'t Is ook wat! Begin nu maar dadelijk de schuur door te zoeken, dan blijf ik hier op je wachten. Kokkelekok maakt zoo'n lawaai; ze heeft zeker hier of daar een ei gelegd,’ en Tom strekte zich behaaglijk in het hooi uit, met het prettige gevoel van iemand, die een goeden koop gesloten en meteen een weldaad bewezen heeft.

Hans begon moedig zijn onderzoekingstocht en vond eindelijk twee mooie eieren, het eene verborgen achter een balk, en het andere in een havermaat, die aan mevrouw Kukeleku geschikt had toegeschenen om haar ei in te leggen.

‘Nu mag jij er al een en ik het andere hebben, dan heb ik net een dozijn vol en kunnen we morgen aan een nieuw beginnen. Schrijf nu je rekening maar op naast de mijne; hier heb je een stuk krijt.’

En de trotsche bezitter van één ei schreef een groote een op den muur, naast een lange onduidelijke rij cijfers, die Tom's rekening moest verbeelden. ‘Wacht,’ zei die jonge koopman, ‘'t is nog niet klaar,’ en hij zette er met reusachtige letters: ‘Tom Blommers en Co.’ boven.

De arme Hans had er zoo'n plezier in, dat het hem aan het hart ging, zijn eerste bezitting in de provisiekast van Aal ter bewaring te moeten geven.

Maar er was weer een nieuwe afleiding, want nadat ze kennis hadden gemaakt met de zes koeien, een kalf, drie varkens en twee paarden, nam Tom zijn nieuwen vriend mee naar zekeren wilgenboom, die bij een helder beekje stond. Nu was het heel gemakkelijk om met behulp van een oud stuk hek, dat er tegenaan stond, in den boom te klimmen, die in zijn breede kroon, bestaande uit drie dikke takken, waaruit jongere twijgen ontsproten, een paar alleraardigste zitjes aanbood. Daarenboven was er nog een holletje in, groot genoeg om twee boeken, een schuitje zonder zeilen of masten en een menigte half afgemaakte fluitjes van wilgentakken in te bergen.

‘Deze boom behoort nu alleen aan Rolf en mij, en niemand mag er inklimmen zonder onze permissie, behalve Roosje natuurlijk,’ zei Tom, en Hans zag vol verrukking naar het kabbelende, frissche water beneden en het groene priëel er boven.

‘O, wat is het hier mooi,’ riep hij. ‘Ik hoop toch, dat ik er eens weer in zal mogen zitten. Ik heb nog nooit zoo'n mooi plekje gezien. Ik wou dat ik een vogel was, dan kon ik hier mijn heele leven in wonen.’

‘Ja, het is hier wel aardig. Als Rolf het goed vindt, mag je er wel meer in, en ik denk wel, dat hij 't zal willen hebben, want hij zei gisterenavond, dat hij je wel lijden mocht.’

‘Heeft hij dat wezenlijk gezegd?’ vroeg Hans met een glimlach van genoegen op z'n gelaat: het

kon hem veel schelen hoe Rolf over hem dacht.

‘Ja, Rolf houdt altijd het meest van stille jongens; als je nu ook maar net zooveel van lezen houdt als hij.’

Het gezicht van den armen Hans betrok en hij kreeg een kleur tot over de ooren, terwijl hij stamelde

‘Ik kan nog niet heel goed lezen; ik heb nooit gelegenheid gehad om het te leeren; ik moest altijd door maar vioolspelen.’

‘Ik houd niet erg van lezen, maar ik kan het toch wel,’ zei Tom, met een verwonderden blik, alsof hij zeggen wilde: ‘Een jongen van twaalf jaar, die nog niet lezen kan.’

‘Maar ik kan wel muziek lezen,’ hernam Hans, een beetje verdrietig.

‘Dat kan ik nu niet,’ antwoordde Tom op zulk een eerbiedigen toon, dat Hans moed kreeg om te zeggen:

‘Maar ik ben van plan om heel goed mijn best te doen, want ik moet van voren af aan beginnen; ik heb nog nooit iets geleerd. Geeft Mr. Beer moeielijke lessen?’

‘Neen, en hij is nooit kwaad; hij legt je alles heel duidelijk uit en de moeilijkste plaatsen slaat hij over. Dat is anders dan mijn vorige meester! Als we een woord misten, pof, dan kreeg je een tik om je ooren,’ en Tom voelde eens naar die lichaamsdeelen, alsof zij nog tintelden van al de tikken, die hij gekregen had; het was dan ook de eenige herinnering, die hij van zijn ‘vorigen meester’ nog had.

‘Misschien kan ik dit toch wel lezen,’ zei Hans, die de boeken doorgebladerd had.

‘Probeer het eens, ik zal je wel helpen,’ hernam Tom op beschermenden toon.

Hans ging aan den gang en las al hakkelend, met menige vriendelijke terechtwijzing van Tom, een heel blad door, zoodat zijn jonge leermeester hem verzekerde, dat het nog al schikken zou.

Toen bleven ze gezellig over allerlei jongensbelangen praten, onder andere over de tuintjes, want Hans was nieuwsgierig te weten, wat daar beneden aan den anderen kant van de beek, op al die kleine vierkante stukjes land geplant was.

‘Dat zijn onze akkers,’ legde Tom uit: ‘we hebben ieder ons eigen lapje grond en we mogen er net op planten wat we willen, maar we moeten allen iets verschillends kiezen en mogen het niet veranderen voordat de oogst binnen is.’

‘Joa, ziedege, ik had er nogal schik af om bonnen te planten, da geet nogal maklik.’

Hans kon zijn lachen niet houden, want Tom had zijn pet achterover geschoven, zijn handen in de broekzakken gestopt, sprak de woorden op zijn Geldersch uit en aapte dus precies in alles Simon na, den ouden boer, die het bestuur over den tuin had.

‘Nou, je hoeft er niet om te lachen, het is de zuivere waarheid, boonen groeien gemakkelijker dan boekweit of koren. Verleden jaar had ik meloenen gezaaid, maar die oude sukkels wilden niet groeien; ik geloof dat ze te vochtig stonden en ze konden niet tegen een beetje kou; ik heb er maar ééntje gehad, en die was de moeite niet waard.’

‘Ik vind dat koren zoo mooi staat,’ zei Hans.

‘Ja, maar dat moet je er goed onder harken, en de boongin leg je er maar zoo met de hand in. Ik zal het eens probeeren; ze worden ook zoo gauw rijp. De Poffer had ze willen planten, maar ik had het al eerst gezegd; nu neemt hij erwten, en die moeten gedopt worden; dat kan hem geen kwaad, want hij eet er ook meer van dan een van allen.’

‘Zou ik ook zoo'n tuintje krijgen?’ vroeg Hans, vol verlangen om zelf koren te gaan maaien.

‘Wel zeker,’ antwoordde een stem van beneden - en daar stond Mr. Beer, die niet wist waar de jongens gebleven waren, en ze hier kwam zoeken. De

jongens klommen dadelijk uit hun zitje naar beneden en Tom kwam daarbij in het beekje terecht; maar hij was zoo'n geval gewoon, klauterde er bedaard weer uit en draafde naar huis om droge kleeren aan te trekken.

Hans kuierde langzaam terug met Mr. Beer, die zijn hart stal, door hem ineens ook een lapje grond als zijn eigendom aan te wijzen, en er met hem over te praten, alsof de geheele familie haar groenten van dat akkertje moest krijgen. Mr. Beer scheen te begrijpen, dat dit een onderwerp was, waarin Hans belang stelde, ten minste, toen 's avonds de familie gezellig bij elkaar zat in de 'mooie kamer,' ter eere van den Zondag, bracht hij het weer te pas. Iederen Zondagavond namelijk bedacht Mr. Beer een of ander prettig vertelsel. De jongens zaten in een halven kring om de kachel, sommige op stoelen, andere op den grond, Rolf en Roosje ieder op een knie van oom Beer, en Rob had heel verstandig een zitplaatsje gezocht achter in den grooten stoel, waarop zijn moeder zat, opdat niemand het zou merken als hij soms in slaap mocht vallen. Zoo zaten ze dan in het geheel niet schoolachtig, maar heel huiselijk bij elkaar, vol verlangen dat Mr. Beer zijn vertelsel zou beginnen.

'Er was dan eens,' begon hij op de prettige ouderwetsche manier 'een verbazend knappe tuinman, die een tuin had, zoo groot als men nog nooit had gezien! Hij had er bijzonder veel zorg voor en kweekte er allerlei nuttige en mooie zaken, zoodat het een plezier was, er in te komen. Maar onkruid groeit overal, ook in dezen mooien tuin groeide het; ook was op sommige plaatsen de grond onvruchtbaar en het zaad wilde er niet opschieten.'

'Is het wel een fabel?' vroeg Rolf, die daar meer van hield dan van een vertelsel met zoo'n gewoon begin.

'Luister maar eens; ik ben nieuwsgierig te weten

of het er een worden zal,' antwoordde Mevrouw, die er net zooveel belang in stelde als de jongens.

'Die tuinman dan,' ging Mr. Beer voort, 'had een stuk of twaalf akkers, waarvan hij veel werk had gemaakt; ze waren van verschillenden vorm en grootte, sommige hadden een heel harden grond, andere waren weer heel vruchtbaar, maar alle vcreischten veel zorg, want in de goede aarde groeide het onkruid welig en in de slechte waren vele steenen.'

'Wat groeide er nog meer in, dan onkruid en steenen?' vroeg Hans, heel en al vergetende, dat al die jongens om hem heen zaten, voor wie hij zoo verlegen was geweest.

'Bloemen,' antwoordde Mr. Beer, hem vriendelijk aanziende. 'Zelfs op het meest verwaarloosde, steenachtigste perkje was nog een madeliefje of viooltje te vinden. Op een perkje groeiden doperwtjes, reseda's en roosjes,' hier kneep de spreker even de kleine meid op zijn knie in de wangen. 'Op een ander groeiden weer meer merkwaardige planten, zooals Japansche lelies, begonia's en zoo al meer; dat perk was dan ook goed bebouwd geweest.'

Bij dit gedeelte van de 'fabel' keek Rolf Mr. Beer eens onderzoekend aan, alsof hij iets vermoedde; maar zijn oom ging rustig door: 'Zooals ik dan zeide, sommige van die perkjes waren heel gemakkelijk te onderhouden en andere kostten heel veel moeite. Dat was vooral het geval met één; het lag goed op de zon en het zou prachtige vruchten en groenten en bloemen hebben kunnen opleveren, maar 't wilde zelf maar niet meewerken, en eens, toen de tuinman - laat eens zien .... meloenen op dit perkje gezaaid had, mislukten ze heelemaal, omdat het perkje zichzelf geen moeite had willen geven.

'De tuinman was er zeer verdrietig over en deed altijd weer zijn best; maar altijd mislukte de oogst weer opnieuw en het perkje zeide maar niet anders dan: '"Ik was 't heelemaal vergeten."'

Hier ging een algemeen gelach op en allen keken Tom aan, die bij het woord ‘meloenen’ bijzonder oplettend had toegeluisterd, maar bij 't hooren van zijn gelief koosde uitvlucht het hoofd liet hangen.

‘Ik heb het wel begrepen,’ riep Rolf, in de handen klappend, ‘dat u ons bedoelde. U bent de tuinman en wij zijn de perkjes; is 't niet, oom?’

‘Goed geraden. Nu moet ieder me eens vertellen, wat ik deze lente moet zaaien, zoodat ik in het najaar een rijken oogst op mijn twaalf - o neen dertien - perkjes kan hebben,’ zei Mr. Beer, terwijl hij Hans toeknikte.

‘Ik zou maar koren en boonen en erwten in ons zaaien; want hoe meer we daarvan eten, hoe dikker worden we,’ zei de Poffer, stralend van genoegen bij dat denkbeeld.

‘Dat soort van zaden bedoelt oom niet. Hij meent dingen om ons braaf te maken; het onkruid beteekent onze gebreken,’ riep Rolf, die thuis wel meer zulke gesprekken had hooren voeren door zijn Grootpapa, die dominé was.

‘Juist, laat ieder nu eens zeggen welk zaad hij het meest noodig heeft, en dan zal ik hem helpen het op te kweeken; maar ieder moet ook zijn best doen, want anders komt er - net als bij Tom's meloenen - niets dan blad zonder vruchten van hem terecht. Ik zal met de oudste beginnen en eerst aan moeder de vrouw vragen, wat zij in haar perkje wil gezaaid hebben,’ zeide vader Beer.

‘Ik wil niets dan Geduld er op hebben; want dat heb ik hoog noodig,’ antwoordde Mevrouw op zulk een ernstigen toon, dat de jongens in eens begonnen na te denken, om klaar te kunnen zijn met een antwoord, als het hun beurt zou zijn.

Frans wilde het liefst IJver gezaaid hebben; Tom Ernst; Frits Tevredenheid; Roosje Netheid; Rolf ‘zooveel Geleerdheid als Grootpapa,’ en Hans zei heel bescheiden, dat Mr. Beer maar voor hem kiezen moest;

want hij had alles noodig. De anderen kozen ook dergelijke zaden; Geduld, Tevredenheid en Vlijt schenen geliefkoosde gewassen te zijn. Een van de jongens wilde het zoo plezierig vinden om vroeg op te staan, maar wist geen naam voor dat soort van zaad te bedenken en de arme Poffer zuchtte:

'Ik zou wel willen, dat ik evenveel van mijn lessen als van mijn eten hield; maar dat doe ik niet.'

'Dan zullen we Zelfbeheersching in je perkje zaaien, en het goed begieten en opharken; dan zal het zoo goed opgroeien, dat je den volgenden Sinterklaas onmogelijk weer ziek kunt worden van banket snoepen. Als je je geest maar oefent, George, dan zal die even hongerig worden als je maag, en dan zul je op het eind net zooveel van boeken gaan houden als mijn klein boekenwurmpje hier,' zeide Mr. Beer, en voegde er bij, terwijl hij het haar van Rolf's hooge voorhoofd wegstreek: 'Jij bent ook een gulzig klein ventje, en doet niets liever dan je hoofd met allerlei sprookjes en tooververtelsels volstoppen, net zoo graag als Georg zijn maag met suikergoed en koek. Allebei doe je verkeerd en je moet je best doen te veranderen. Ik weet wel, dat het veel pleizieriger is in de Duizend en één Nacht te lezen, dan te rekenen bijvoorbeeld; maar dat dien je toch ook te kennen, en nu heb je nog den tijd om te leeren; als je het nu niet doet, zul je er later verdriet van hebben.'

'Maar ik houd ook veel van de boeken van Andriessen en dat zijn toch geen tooververtelsels; daar komt heel veel geschiedenis in en ik lees ze toch wel graag,' zei Rolf die zich gaarne verdedigen wilde.

'Ja maar, ik zie je toch meer met de sprookjes van Andersen, dan met de boeken van Andriessen in handen, en ik geloof dat je duizendmaal meer van Sinbad den Zeeman dan van Prins Willem I houdt. Komt, laten we met ons drieën eens een afspraak maken; George zal driemaal op een dag eten, jij zult maar één sprookjesboek in de week lezen en ik zal je een nieuw

crocketveld geven; maar dan moet je me ook beloven, dat je er in spelen zult,' zei Mr. Beer heel slim; want hij wist wel dat de Poffer niet veel van zulke inspannende spelletjes hield en dat Rolf liefst zat te lezen in de vrije uren.

'Maar wij houden niet van crocket,' zei Rolf.

'O, maar je kent het ook niet, anders zou je er wel van houden. En daarenboven: je zult de andere jongens, die er wèl van houden, toch wel plezier willen doen; het hangt maar van jullie af, of zij het nieuwe veld krijgen zullen of niet.'

Toen de twee jongens dat inzagen, namen ze het aanbod dadelijk aan, tot niet gering genoegen van de anderen.

Zoo werd er nog een poosje voortgebabbeld en toen werd er wat muziek gemaakt door het orkest.

Men kan denken hoe Hans genoot; want Mevrouw speelde op de piano, Frans op de fluit, Mr. Beer op een grooten bas en hijzelf op de viool. En nadat ze allen te zamen nog eens gezongen hadden, was het tijd om naar bed te gaan: ze gaven dus Mr. Beer de hand, en Mevrouw gaf ze ieder een zoen, van af den grooten Frans tot den kleinen Rob toe, die het tipje van zijn moeders neus voor zijn bijzondere kusjes bestemde.

Toen ze boven kwamen, viel het licht van de lamp toevallig op een plaat, die tegenover het bed van Hans hing. Het was een buitengewoon mooie plaat en er stond een vaas met een grooten ruiker wilde bloemen onder; geen wonder dus dat Hans er aandachtig naar keek en nieuwsgierig lag te bedenken wat die plaat toch wel voorstelde.

'Dat is mijn plaat,' zei een stemmetje in de kamer en daar stond Rolf in zijn witten hanssop voor hem; hij was even Roosje goeden nacht gaan zeggen en moest door deze kamer om naar zijn eigen bed te komen.

'Wat doet die man daar met die kinderen?' vroeg Hans.

‘Dat is Jezus, de goede man, die zoo vriendelijk met de kinderen spreekt. Heb je nooit van hem gehoord?’ vroeg Rolf verwonderd.

‘Niet dikwijls, maar ik zou graag meer van hem willen weten; hij ziet er zoo vriendelijk uit.’

‘Ik ken zijn geschiedenis wel; het is een wezenlijk gebeurde,’ zei Rolf.

‘Wie heeft je dat verteld?’

‘Wel Grootpapa; die weet alles en kan de mooiste verhalen vertellen, die je maar bedenken kunt. Toen ik klein was, speelde ik altijd met zijn groote boeken en maakte er spoorwagens en huizen en bruggen van.’

‘Hoe oud ben je nu?’ vroeg Hans.

‘Haast tien.’

‘Je weet heel veel dingen, is het niet?’

‘Ja, zie je, ik heb nogal een groot hoofd en Grootpapa zegt, dat er een heeleboel in moet, voordat het vol is; daarom bewaar ik er alles maar in wat ik leer,’ antwoordde Rolf heel ernstig.

Hans lachte hartelijk, en vroeg: ‘Toe vertel eens verder.’

Dat deed Rolf graag en zonder zich te bedenken, ging hij in éénen adem door: ‘Ik vond eens een heel mooi, dik boek en wilde er meê gaan spelen; maar Grootpapa zei dat het niet mocht en liet me toen de prentjes zien. Hij vertelde me er bij en ik vond het prachtige vertels, vooral van Jozef en zijn ondeugende broers, en van die kikvorschen die uit de zee kwamen en het biezen mandje; maar het verhaal van den Goeden Man vond ik toch het allermooist en Grootpapa heeft het mij zoo dikwijls verteld, dat ik het bijna van buiten kon; toen heeft hij mij deze plaat gegeven, om te maken dat ik niet vergeten zou, en eens, toen ik ziek was, heb ik gevraagd of ze die hier voor me wilden ophangen, en nu laat ik het maar zoo voor andere zieke jongens om er naar te kijken.’

‘Waarom was hij zoo vriendelijk tegen de kinderen?’ vroeg Hans, die zich zeer aangetrokken voelde tot de groote figuur op de plaat.

‘Omdat hij van ze hield.’

‘Zijn het arme kinderen?’ vroeg Hans.

‘Ja, ik geloof het wel; zie maar, sommige hebben haast geen kleeren aan en de moeders zien er ook niet als deftige dames uit. Hij hield veel van arme menschen en was heel goed voor ze. Hij maakte ze beter, en hielp ze, en zei aan de rijke menschen, dat ze hen niet zoo onvriendelijk moesten behandelen, en ze hielden vreeselijk van hem!’ riep Rolf vol geestdrift.

‘Was hij rijk?’

‘Neen! Hij is zelfs in een stal geboren, en was zoo arm toen hij groot was, dat hij niet eens een huis had om in te wonen en heel dikwijls geen ander eten, dan wat hij van de menschen kreeg; maar hij was altijd even vriendelijk, en ging rond om met de menschen te praten en ze goed te maken en te helpen, totdat de slechte menschen hem dood hebben gemaakt.’

‘Waarom?’ vroeg Hans, en ging overeind zitten in zijn bed - zooveel belang stelde hij in dien Goeden Man, die zoo lief voor de armen was.

‘Wacht, ik zal je alles eens vertellen; tante zal het wel willen hebben,’ en Rolf ging bij Hans op het bed zitten en begon de geschiedenis van Jezus te vertellen.

Heel lang hoorde men dat stemmetje nog in de kinderkamer klinken. Toen eindelijk Rolf naar zijn kamer gegaan was en Mevrouw het licht kwam weghalen, vond ze Hans met zijn gelaat naar die mooie plaat gekeerd in rustigen slaap verzonken. Maar het vertelsel van Rolf had hem zeker goed gestemd; dat kon ze aan zijn gelukkig, kalm gezichtje zien.

Hoofdstuk IV.
De straf.

Bevend trad Hans Maandagochtend de schoolkamer binnen, want hij dacht, dat nu alle jongens zouden te weten komen hoe dom hij was. Maar Mr. Beer wees hem een plaatsje aan bij de vensterbank, waar hij met den rug naar de anderen gekeerd zat, zoodat niemand de vlekken kon zien die hij op zijn schrift, of de fouten kon hooren, die hij bij het lezen met Frans maakte. Daar was hij wàt blij om en hij werkte en zwoegde zoo vlijtig voort, dat Mr. Beer, toen hij zijn vuurrood gezicht en zwarte inkthanden zag, lachend tot hem zei: ‘Span je maar niet te veel in, mijn jongen; je hebt al den tijd?’

‘Neen, want ik moet al de anderen inhalen; zij weten zoo verschrikkelijk veel,’ antwoordde Hans, die al de jongens, toen hij ze aardrijkskunde, geschiedenis en Fransche lessen hoorde opzeggen, wonderen van knapheid vond.

‘Ja, maar je weet weer dingen, die zij niet weten.’

‘Ik?’ vroeg Hans ongeloovig.

‘Wel ja, jij kunt bijvoorbeeld je drift inhouden, en Jacob, die heel ver in 't rekenen is, kan dat niet; en dat je dat kunt is een groot voorrecht; verder kun jij vioolspelen; dat is iets dat geen van de andere jongens kan, hoe graag ze het ook zouden willen, en dan nog iets: je wilt graag leeren en dat zegt veel.’

Het gezicht van Hans helderde op, toen hij zijn goede eigenschappen zoo hoorde opnoemen, hoe weinig talrijk ze dan ook waren.

‘Ja,’ dacht hij, ‘mijn drift inhouden heeft vader me wel geleerd, door menig pak slaag, en al weet ik

de Zuiderzee niet op de kaart te vinden, ik kan toch vioolspelen.' Toen, zeide hij hardop, zoodat Rolf het hooren kon: 'Ik wil leeren en ik zal leeren; als de jongens me maar niet uitlachen.'

'Dat zullen ze wel laten! ik zal ze leeren; ik zal ze!' ... riep Rolf op eens, heelemaal vergetende dat hij op school zat.

Zijn klasse was net bezig geweest met het opzeggen van de tafels bij Frans en was tot 7 × 7 gekomen, toen deze uitbarsting van Rolf ineens den heelen troep van de banken deed opstaan, om te zien wat er gaande was. Het beste wat hij doen kon om de jongens weer tot bedaren te brengen, dacht Mr. Beer, was, hun de geschiedenis te vertellen van Hans. En toen hij dat gedaan had en op die wijze hun medelijden had opgewekt, werd er met algemeen handgeklap besloten, Hans zooveel ze konden met zijn werk te helpen. En ze hielden woord; want ieder stelde er een eer in, den armen jongen, die zoo mooi op de viool speelde, in andere dingen bij te staan.

Maar Mr. Beer vond het beter voor Hans' gezondheid dat hij voorloopig niet lang achter elkaar in de school zat, en hij mocht dus veel tijd in zijn tuintje slijten, wat een uitmuntend geneesmiddel voor hem was; hij werkte daarin met den ijver van een mier en beschouwde elk groen blaadje, dat opkwam, als een nieuwe schat. Jammer dat hij zijn tuintje zóó dikwijls opharkte, dat Mr. Beer bang werd, dat het zaad geen tijd had om wortel te schieten; daarom gaf hij hem maar wat in den grooten bloementuin te doen, waar Hans naar hartelust kon harken en schoffelen.

'Dit zijn toch de rozen, die ik het liefste zie,' zei Mevrouw, terwijl zij hem in de wangen kneep, waarop zich een flinke roode kleur begon te vertoonen, als het gevolg van een gezond leven en goed voedsel.

Rolf werd zijn boezemvriend, Tom zijn beschermer,

en Roosje zijn vertrouweling; die kinderen waren allen wel jonger dan hij, maar aan de wilde spelen en ruwere manieren van de anderen kon hij nog zoo moeilijk wennen.

Mr. Leo, zijn weldoener, vergat hem ook niet, maar zond allerlei muziek, of boeken, of kleeren; kwam soms wel eens naar hem kijken en had hem eens meegenomen naar een concert. Dat was een feest geweest, waar hij nog dag en nacht van droomde en praatte; want hij had bij deze gelegenheid kennis gemaakt met de mooie Mevrouw en met het kleine dochtertje van Mr. Leo, dat net een prinsesje was; hij had gelogeerd in dat prachtige huis, en er heerlijk gegeten. En er bediende een knecht aan tafel!

Menig prettig uurtje sleten Rolf en hij ook in den ouden wilg, waar ze dan samen Robinson Crusoë en de Duizend en één Nacht lazen; want Hans had zich opzettelijk gehaast met lezen te leeren om met Rolf van die mooie vertelsels te kunnen genieten; hij had er zoo'n plezier in gekregen, dat hij hard op weg was ook een boekenwurmpje te worden. Maar daar waakte Mevrouw weer voor, want als het regende en hij moest thuisblijven, had zij een alleraardigst werkje voor hem bedacht. Hans was namelijk heel handig met knutselen en nu werd hem opgedragen al het gebroken speelgoed van de kinderen zooveel mogelijk weer te herstellen met lijmpot of timmerdoos. Als er iets bij te naaien viel, mocht Roosje daarmede helpen, en het waren gezellige uurtjes, welke die twee samen doorbrachten.

Nu was er nog iets dat Hans bezigheid verschafte; verscheidene jongens deden ‘zaken’ zooals zij het noemden, want de meesten van hen waren niet rijk en daar Mr. Beer wist dat ze vroeger of later toch hun eigen kost moesten verdienen, vond hij het heel goed, dat zij er bijtijds mede begonnen. Zoo verdiende Tom wat geld met zijn eieren, Jacob met zijn wurmen en Frans met les geven aan de kleinen; Frits had een

bijzonderen aanleg voor timmeren, hij kreeg dus een draaibank en mocht al de mooie en nuttige dingen, die hij daarop draaide, verkoopen; Roll vond allerlei machines uit, zooals katrolletjes, locomotiefjes, vaderwerkjes enz., en zocht die ook aan de jongens kwijt te raken.

'Misschien wordt hij nog eens ingenieur,' dacht Mr. Beer, 'maar wat de jongens ook willen worden, koetsier of professor - ze moeten maar vroeg beginnen met zich te oefenen.' Toen Hans hem dus eens heel opgewonden kwam vragen: 'Mag ik gaan vioolspelen voor die menschen, die een partij geven in het bosch; dan kan ik wat geld verdienen net als de andere jongens en ik kan 't alleen maar met mijn viool doen?' antwoordde Mr. Beer dadelijk; 'Wel zeker, ga je gang maar! Dat is een heel prettige en gemakkelijke manier om den kost te verdienen; ik ben heel blij dat je dat bedacht hebt.'

Hans ging dus het bosch in en kwam een paar uren later terug met twee gulden in zijn zak, die hij met groote zelfvoldoening aan iedereen liet zien, terwijl hij er bij vertelde, hoeveel plezier hij dien middag had gehad, hoe vriendelijk al die kinderen van de partij geweest waren en hoe mooi ze zijn dansmuziek hadden gevonden.

'Het is veel plezieriger dan langs de huizen te spelen, want dan kreeg ik niets mee van het geld en nu heb ik nog plezier gehad op den koop toe. Nu doe ik ook zaken, net zoo goed als Tom en Jacob,' voegde Hans er bij, terwijl hij met veel trots de oude portemonnaie liet rammelen. En hij deed ook wezenlijk 'zaken', want heel gauw werd er geen buitenpartij meer gegeven, of Hans moest er met zijn viool bij zijn, en Mr. Beer stond hem altijd toe te gaan, als hij ten minste de schooluren er niet om behoefde te verzuimen en de partij door fatsoenlijke menschen gegeven werd. Want al kon hij er nog zooveel geld mee verdienen, Mr. Beer wilde nooit, dat hij ergens zou gaan, waar

hij leelijke of slechte dingen zou kunnen zien of hooren. Hans had daar zelf ook geen plezier in, en het was altijd een lust om hem te zien als hij wegreed in de groote tentwagen, waarmee hij soms werd afgehaald, of als hij thuis kwam met een zak vol klein geld en lekkers voor Roosje en Eddie; want daar bracht hij altijd iets voor mee.

'Wilt u het geld voor mij bewaren,' had hij aan Mr. Beer gevraagd, 'totdat ik genoeg heb om een viool te koppen? En dan kan ik mijn eigen kost gaan verdienen, niet waar?'

'Zeker, Hans,' was het antwoord, 'maar eerst moet je nog veel sterker worden, en we zullen in dat muzikale hoofdje nog een boel andere dingen behalve muziek stoppen. Dan mag je de wijde wereld ingaan roet je viool en als je je eerste concert geeft, komen we allen luisteren.'

Hans had dus aansporing genoeg om ijverig te zijn, en in de muziek maakte hij dan ook groote vorderingen. Met het andere leeren ging het wel wat langzamer, maar hij deed toch zijn best, en als eenige straf werd hem nu en dan verboden muziek te maken. Als hij dan zijn viool en strijkstok zoo treurig naast elkander zag hangen, ging hij met ijver aan zijn boeken en haalde de schâ weer in; want hij kon wel, als hij maar wilde.

In Roosje vond hij altijd een groote bewonderaarster; zij hield dol van muziek en vond niets pleizieriger dan met haar teekenlap of haar pop op een klein stoeltje te zitten voor de deur van de kamer, waarin Hans viool speelde, en als Hans wist dat zij daar zat, speelde hij nog eens zoo mooi.

Eén gebrek had Hans, dat Mr. Beer en Mevrouw, die anders beiden evenveel van hem hielden, veel zorg gaf: hij jokte wel eens. Het waren nu juist geen erge leugens; het bleef gewoonlijk bij een klein jokkentje; maar dat doet er niet toe: jokken is jokken.

'Je kunt er niet te veel voor oppassen; men kan

't zoo gauw op een gezicht zien, en het staat zoo leelijk,' zei Mr. Beer eens, toen hij met Hans over zijn gebrek praatte.

'Ik weet het wel,' antwoordde Hans met een bedroefde stem, 'en ik doe mijn best wel om het niet te doen; maar het is zoo gemakkelijk, om maar niet precies te zeggen zooals het gebeurd is. Vroeger jokte ik altijd, omdat ik zoo bang was voor Vader en Klaas, en nu doe ik het weleens, uit angst, dat de jongens mij zullen uitlachen. Ik weet wel dat het heel slecht is, maar dat vergeet ik dan.'

'Toen ik zoo oud was als jij, jokte ik ook! en soms nogal heel erg, maar mijn grootmoeder heeft er mij van genezen; hoe, denk je wel? Mijn ouders hadden al met me gepraat en me gestraft, maar het hielp niets, ik vergat het altijd. - Wacht, - zeide mijn grootmoeder toen, - ik zal je helpen om in 't vervolg je tong in bedwang te houden, - en ze nam haar groote schaar en gaf een knip in mijn tong, dat het bloed er uit sprong. Dat deed pijn, dat kan ik je verzekeren, maar het hielp toch goed; want dagen daarna had ik er nog last van en moest zoo langzaam spreken, dat ik al den tijd had om over mijn woorden na te denken. Na dien tijd heb ik wel opgepast, uit vrees voor de schaar. En toch hield ik veel van mijn grootmoeder en toen zij een paar jaar later stierf, waren haar laatste woorden, dat ze zoo blij was dat haar kleine Kees niet meer jokte.'

'Ik heb nooit een grootmoeder gehad; maar als u denkt dat het me helpen zal, wilt u dan maar even in mijn tong knippen, alsjeblieft?'

Mr. Beer schudde glimlachend het hoofd. 'Neen, ik weet er iets beters op. Kijk eens hier; als je eens weer jokt, zal ik niet *jou* straffen, maar jij zult het *mij* doen.'

'Watblief?' vroeg Hans verschrikt.

'Met dezen stok zul je mij zes harde klappen op mijn vlakke hand geven, zoodra je weer jokt het zal

je nog meer hinderen dat ik pijn moet lijden, dan dat je het zelf ondervindt, is 't niet?'

'O ja, ik zou u nooit willen slaan.'

'Pas dan maar op die lastige tong; ik verlang ook niet naar die strafoefening, maar ik wil graag pijn lijden om jou van dat leelijke gebrek te genezen.'

Dit gesprek maakte zoo'n diepen indruk op Hans, dat hij langen tijd goed op zijn woorden paste. Maar helaas, op zekeren dag was hij 't heelemaal vergeten, en toen de driftige Emiel hem met een pak slaag dreigde, omdat hij al het koren in zijn tuintje vertrapt vond en Hans daarvoor aanzag, verklaarde deze zonder blikken of blozen, dat hij er niets van wist, hoewel hij 't den vorigen avond zelf gedaan had, toen hij krijgertje speelde met Jacob.

Hij dacht stellig, dat niemand ooit zou uitvinden, dat hij de dader was; maar toevallig had Tom het gezien, en toen Emiel er een paar dagen later nog over sprak, verklapte Tom hem. Het was na schooltijd; de jongens waren allen in de gang bijeen, en Mr. Beer, die aan 't stoeien was met kleine Eddie, hoorde wat er gaande was. Hij behoefde het vuurroode, angstige gezicht van Hans maar aan te zien, om alles te begrijpen, en zonder iets te zeggen nam hij hem bij de hand, bracht hem in de schoolkamer en deed de deur op slot.

De jongens keken elkaar verschrikt aan; toen sloop Tom de gang uit en zag door de half gesloten blinden een gezicht, dat hem de haren te herge deed rijzen: Mr. Beer had een grooten stok genomen, die naast de wereldkaart hing.

'O foei! hij gaat Hans daarmee ranselen. Had ik het maar niet verteld! Zoo iets is hier nog nooit ge, beurd,' dacht de goedhartige Tom.

'Herinner je je wat wij laatst hebben afgesproken?' vroeg Mr. Beer, met meer verdriet dan boosheid in zijn stem.

'Ja wel, maar o, laat ik het maar niet doen, alstublieft?' riep Hans half schreiend, en ging tegen

den muur aan staan met heide handen op den rug.

‘Nu is hij flauw,’ dacht Tom, terwijl zijn hart toch klopte van angst, ‘waarom houdt hij zich niet goed!’

‘Ik zal mijn woord houden en jij moet er in 't vervolg heter aan denken om de waarheid te zeggen. Wees nu gehoorzaam, Hans, en geef mij hier zes slagen mee.’ Bij 't hooren van deze woorden verschrikte Tom zóó, dat hij bijna van de bank, waarop hij stond, gevallen was, maar hij klemde zich aan het kozijn vast en keek al wat hij maar kijken kon.

Hans nam den stok aan, - want als Mr. Beer op dien toon sprak, mòest men hem wel gehoorzamen - en met een blik, zóó schuldig, alsof hij op het punt stond zijn meester dood te steken, gaf hij twee zachte slagen op de groote hand, die hem voorgehouden werd. Toen hield hij op en zag Mr. Beer smeekend aan, met tranen in de oogen; maar deze zeide niets dan: ‘Ga door en sla harder.’ En alsof Hans inzag, dat er geen helpen aan was, en dat, hoe meer hij zich haastte, het des te eer achter den rug zou zijn, verborg hij zijn gezicht achter zijn mouw, en gaf nog twee harde slagen, die hèm toch misschien nog meer pijn deden, dan dengeen die ze ontving. ‘Is het nog niet genoeg?’ vroeg hij met een stem alsof hem een prop in de keel zat.

‘Neen, nog twee,’ was het korte antwoord, en zonder te zien waar zij neerkwamen, gaf Hans de twee slagen, en, den stok midden in de kamer slingerend, nam hij de groote hand tusschen zijn kleine handen en bedekte er snikkend zijn gezichtje mee. ‘Ik zal 't onthouden! ik zal het onthouden!’ was alles wat hij zeggen kon.

Toen sloeg Mr. Beer zijn arm om hem heen en zeide op een heel anderen toon, dan waarop hij tot nu toe gesproken had: ‘Dat geloof ik ook, mijn jongen. Ik hoop dat we elkaar nooit weer zooveel verdriet zullen aandoen.’

Verder zag Tom niets meer; want hij sloop terug naar de gang, met zulk een ernstig, verslagen gezicht,

dat alle jongens hem bestormden met vragen, wat er toch met Hans gebeurd was. En op fluisterenden toon vertelde Tom alles wat hij gezien had, terwijl de jongens met ingehouden adem toeluisterden.

‘Ik heb het ook eens moeten doen,’ zei Emiel eindelijk, alsof hij een vreeselijke misdaad bekende.

‘Wat, heb jij dien goeden Mr. Beer durven slaan? Probeer het eens om het weer te doen,’ riep Frits uit, terwijl hij in woede ontstoken, Emiel bij den kraag pakte.

‘Het is al heel lang geleden. Ik geloof dat ik nu liever mijn eigen hoofd afsloeg, dan dat ik hem één slag gaf,’ en doodbedaard - want Emiel hield zich bij deze gelegenheid zeer in - legde bij Frits plat op den grond.

‘Hoe kon je zoo iets toch doen?’ vroeg Rolf in ééne verbazing.

‘Ik geloof dat ik gek was; want ik dacht zelfs dat ik het wel met plezier zou doen. Maar toen ik Oom één klap gegeven had, wist ik niet waar ik me verbergen zou van schaamte. Neen hoor, al had hij me in kleine stukjes gehakt en in zee gegooid, 't zou me niets hebben kunnen schelen; zoo'n hekel had ik aan mezelf.’

‘Och, Hans schreit zoo en heeft er zoo'n vreeselijke spijt van; laten we er maar geen woord meer over spreken met hem, vind je niet?’ vroeg Tom goedaardig.

‘Willen we maar allemaal in de schuur gaan spelen, dan kan Hans zonder ons te zien naar boven gaan,’ stelde Frans voor, en de heele troep trok naar dit schuilhoekje in booze tijden.

Hans durfde niet beneden komen eten; Mevrouw bracht hem dus wat boven op zijn kamer en sprak hem eens vriendelijk toe, wat hem veel goed deed, hoewel hij haar niet durfde aanzien. Na een poosje hoorden de jongens het geluid der viool en dachten dus: ‘Gelukkig is Hans bedaard.’ Toen hij eindelijk

de deur opende, om naar het bosch te ontsnappen, vond hij Roosje op de trappen zitten, zonder pop en zonder werk, maar met een zakdoekje in de hand, alsof ze geschreid had om het verdriet van haar vriendje.

'Ik ga wandelen, ga je mee?' vroeg Hans, al zijn best doende om te kijken alof er niets gebeurd was, en toch heel dankbaar voor haar medelijden, want hij was vast overtuigd dat iedereen hem een akelige jongen vond.

'O alsjeblieft!' riep Roosje, en vloog weg om haar hoed te halen, vol glorie, dat een van de groote jongens haar gevraagd had om mee te gaan wandelen.

De anderen zagen ze uitgaan, maar dachten er niet aan, hen na te loopen; want ze begrijpen heel goed, dat Hans veel liever alleen met Roosje was.

De wandeling deed Hans goed, en toen hij thuis kwam, was hij nog wel stiller dan anders, maar zag er toch niet meer zoo treurig uit; want Roosje had hem een grooten krans van madeliefjes en boterbloemen omgehangen, dien ze gevlochten had, terwijl hij haar vertelseltjes verteld had.

Er werd geen woord meer over de gebeurtenis gesproken; maar juist daarom maakte ze misschien dubbel indruk op Hans. Als hij weer eens neiging tot jokken had, behoefde hij maar aan de hand van Mr. Beer te denken om van dien trek genezen te zijn.

Hoofdstuk V.
Een nieuw spelletje.

'Wat scheelt er aan, Roosje?'

'Die jongens willen me niet mee laten spelen.'

‘Waarom niet?’

‘Ze zeggen dat slootje springen geen spelletje voor meisjes is.’

‘Dat is 't wel; dat weet ik nog bij ondervinding,’ en Mevrouw lachte eens bij de herinnering aan haar eigen wilde jeugd.

‘Ik kan 't ook best; Rolf en ik hebben het heel dikwijls gedaan, maar nu wil hij me ook niet mee laten doen, omdat de andere jongens hem zouden uitlachen,’ zei Roosje, heel verontwaardigd over de stugheid van haar broertje.

‘Eigenlijk heeft hij ook wel gelijk, kindlief. Als je met je beiden bent, is 't iets anders; maar met al die jongens is het te veel een wildemansboel; ik zou maar iets bedenken om alleen te spelen.’

‘Ja, maar ik vind het zoo vervelend om alleen te spelen.’

‘Straks mag je met mij naar Grootmama gaan.’

‘Maar ik mag toch wel terugkomen? Rolf heeft liever dat ik hier blijf en het is hier ook zoo pleizierig.’

‘Je kunt het niet best zonder Rolf stellen, is 't wel?’

‘Wel neen, want we zijn tweelingen en die houden veel meer van elkaar dan andere kinderen,’ zei Roosje, die er wat trotsch op was, dat ze een tweeling was.

‘Wat zul je nu doen, terwijl ik heen en weer vlieg?’ vroeg Mevrouw, die het heel druk had voor ze kon uitgaan.

‘Ik weet het niet; de poppen en alles beginnen me zoo te vervelen, bedenkt u eens weer een nieuw spelletje voor me, asjeblieft tante!’ zei Roosje, lusteloos met de deur heen en weer zwaaiende.

‘Dat kan ik zoo ineens niet; ga eens zien of je Aal ook helpen kunt,’ stelde Mevrouw voor, blij dat ze althans een oogenblik van haar kon afkomen.

‘Ja, maar Aal is altijd zoo knorrig, die wil het zeker niet hebben,’ zei Roosje, maar ging toch schoorvoetend naar de keuken.

Vijf minuten later kwam ze terug met een opgewon-

den gezicht, de handen vol meel, en een propje deeg op den neus.

‘O tante! mag ik bij Aal blijven? ze is bezig met beslag te maken voor den ketelkoek voor vanmiddag, en ze is niets knorrig en zegt dat ik haar helpen mag,’ riep Roosje in één verrukking.

‘Heel goed; blijf maar gerust zoo lang in de keuken als ze je houden wil,’ zei tante Beer, want dit eene meisje was moeilijker bezig te houden dan alle jongens te zamen.

Daarom deed Mevrouw dan ook al haar best om een nieuw spelletje te bedenken en eindelijk slaagde zij er in, maar wat het was, mocht niemand weten. Terwijl ze nu eens op een keer naar de stad reden, vertelde ze Roosje dat ze iets wist en dat ze een nieuw spel ging koopen, waarbij tante zoo ondeugend keek, dat Roosje vreeselijk nieuwsgierig werd. Maar zij bleef bij Grootmama, terwijl Mevrouw in de winkels ging, en toen die terug kwam met allerlei wonderlijke pakjes in haar groote tasch, vroeg Roosje of ze alsjeblieft maar onmiddellijk naar Rozenlust terug zouden gaan. Maar tante had heel geen haast en bleef nog lang bij Grootmama zitten praten.

Eindelijk reden ze weg en Roosje hoorde iets rammelen.

Wat is dat?’ vroeg ze.

‘Het nieuwe spel,’ antwoordde tante kortaf.

‘Waar is het van gemaakt?’ vroeg Roosje.

‘Van ijzer, tin, zout, gruis, porselein, suiker en nog honderd andere dingen.’

‘Hoe gek! Wat voor kleur heeft het?’

‘Allerlei kleuren.’

‘Is het groot?’

‘De ééne helft er van is groot en de andere helft klein.’

‘Heb ik er wel eens meer een gezien!’

‘Dikwijls; maar nog nooit zoo'n mooi als dit.’

‘Och, wat zou 't toch zijn! Ik kan 't haast niet uit-

houden! Wanneer mag ik het zien?' vroeg Roosje van ongeduld op de bank heen en weer schuivend,

'Morgenochtend na de les.'

'Is het ook voor de jongens?'

'Neen, alleen voor jou en kleine Lili, als zij bij je op visite komt. De jongens mogen het alleen maar eens zien en ik verbeeld me, dat ze één gedeelte er van ook wel zullen meedoen; maar jij bent er baas over.'

'Ik zal Rolf laten meedoen, als hij wil.'

'O, dat zullen ze allemaal wel willen, daar behoef je niet bang voor te zijn, vooral de Poffer' en Mevrouw betastte eens een smakelijk rond pakje.

'Mag ik er eens even aan voelen?' verzocht Roosje.

'Geen denken aan; je zoudt het in een oogenblik raden en dan was alle aardigheid er af.'

'Maar ik kan het niet uithouden.'

'Dat zal toch dienen; ik heb met oom Leo afgesproken, dat je het niet zien moogt, voordat het heelemaal in orde is.'

'O, weet oom Leo er van? Dan zal 't wel heel mooi zijn,' riep Roosje, want oom Leo was heel rijk en gaf graag mooie presenten aan zijn neefjes en nichtjes.

'Ja, oom Leo is 't mee gaan koopen, en je moogt er hem wel eens een hartelijk kusje voor geven, want je zult eens zien wat een prachtig koo ...; o, foei, daar had ik me haast versproken!' en tante Beer ging ineens haar boodschappenbriefje zitten nazien, alsof ze bang was, nog meer te verklappen.

Roosje had nu ook genoeg te doen met te bedenken, wat voor woord toch met 'koo' begon, en toen ze thuis kwamen, keek ze elk pakje, dat Frans uit het rijtuig nam en naar de kinderkamer bracht, nieuwsgierig na. Dààr gebeurden dien middag heel geheimzinnige dingen; men hoorde er duidelijk het geluid van hamerslagen en de grove stem van Aal, terwijl tante Jo heen en weer vloog met allerlei pakjes onder haar voorschoot. Kleine Eddie was het eenige kind, dat binnen mocht komen, omdat hij toch niet

genoeg praten kon, om te verklappen wat hij gezien had; hij deed er anders wel zijn best toe, want met heel veel moeife bracht hij er eindelijk uit: ‘O, aardig.’

Roosje wist niet wat ze doen zou van opgewondenheid en alle jongens deelden er in; ze bestormden Mevrouw met aanbiedingen om te helpen, maar ze werden afgewezen met hun eigen woorden: ‘Meisjes kunnen niet met jongens spelen. Dit is nu eens voor Roosje, Lili en mij.’ Er bleef dus voor de jongens niets over dan zich stil terug te trekken. Dien middag vroegen ze Roosje tot haar groote verbazing om het hardst, met hen te knikkeren of paardje te spelen, ja zelfs om mee slootje te springen.

Die beleefde aanbiedingen hielpen haar gelukkig om den dag gauw door te komen en den volgenden morgen was ze zoo ijverig op school, dat oom Beer wel wilde, dat er elken dag een nieuw spelletje werd uitgevonden. Om elf uur waren de lessen voor Roosje afgeloopen en toen ze de kamer uitging, voorspelde een algemeen gemompel onder de jongens, dat nu het oogenblik dààr was, waarop ze het geheimzinnige spel zou zien. Menig oog volgde haar begeerig en Rolf was zoo afgetrokken, dat hij toen Frans hem vroeg waar de Zuiderzee lag, antwoordde: ‘in de kinderkamer’ waarop de heele school hem natuurlijk uitlachte.

‘Tante, tante, ik ben klaar, en ik kan 't nu geen half minuutje meer uithouden!’ riep Roosje, terwijl zij de huiskamer kwam invliegen.

‘'t Is in orde; ga maar mee,’ en met Eddie op haar éénen arm en het sleutelmandje aan den anderen, ging Mevrouw de trap op naar boven.

‘Ik zie niets,’ zei Roosje, in de kinderkamer rondkijkende.

‘Hoor je ook niets?’ vroeg tante Beer, terwijl zij Eddie, die met alle geweld naar een zeker hoekje van de kamer wilde gaan, aan zijn jurkje tegenhield. Roosje luisterde oplettend, en jawel, ze hoorde eerst

een vreemd gesnor en toen een geborrel alsof er water stond te koken. Dat geluid kwam van achter een gordijn en toen dat weggetrokken werd, gaf Roosje een gil van blijdschap .... want, wat zag ze?

De groote vensterbank was in drie doelen verdeeld; rechts hingen en stonden allerlei potjes en pannetjes, links een klein thee- en eetserviesje, en in 't midden een kacheltje: niet van tin, of van blik, maar een wezenlijk ijzeren kacheltje, groot genoeg om er eten op te koken voor een dozijn hongerige poppen. Maar het aardigste was, dat er een wezenlijk vuur in brandde en dat er wezenlijk stoom uit het tuitje van het keteltje kwam, waarvan het deksel op en neer wipte, zóó kookte het water. Er was een rond gat in het raam gemaakt om de pijp door te steken, en het deed een mensch goed om te zien hoe natuurlijk de rook er uit opsteeg. Een gruisbakje en een turfmandje stonden er voor en daarboven hingen een blikje en een stoffertje: op haar gewone kleine tafeltje stond een klein boodschappenmandje, terwijl een net wit schortje en een mutsje over den rug van haar stoeltje waren gelegd. De zon kwam juist naar binnen kijken, het kacheltje snorde, het water stoomde, de tinnen pannetjes glinsterden, het nieuwe porselein blonk en alles zag er even prettig en vroolijk uit als in een sprookje.

Langen tijd stond Roosje in stomme verbazing te kijken. ‘O, tante, ik heb nog nooit zoo iets gezien!’ riep ze eindelijk uit en liep toen naar haar toe en bedankte haar zoo goed als ze maar kon.

‘Je moet nu maar goed je best doen om te leeren koken, hoor kindlief,’ zei tante; ‘want het is niet alleen voor je plezier, maar ook voor 't nut dat ik je dit gegeven heb. Ik ben nu mevrouw en jij bent de nieuwe keukenmeid,’ en tante Beer ging gezellig aan de tafel zitten naaien, terwijl kleine Eddie zich naast haar op den grond zette en op zijn duimpje zuigend het kacheltje aanstaarde, alsof dat nu een wezen was, zooals hij nog nooit had gezien.

‘O, wat zal dat aardig zijn,’ zei Roosje; ‘wat moet ik nu eerst doen, Mevrouw?’

‘Het eerst van alles moet je een muts opzetten en een schort voordoen, want ik houd er van, dat mijn keukenmeisje er netjes uitziet, begrijp je, Betje? Zoo zal ik je voortaan maar noemen.’

Betje deed vlug wat haar gezegd was, hoewel 't heel moeilijk was, al de krulletjes onder 't mutsje weg te stoppen.

‘Zie zoo, nu moet je beginnen met het nieuwe porselein eens om te wasschen en het oude ook; want mijn vroegere meid was niet heel netjes en liet den boel wel eens vuil staan, als er visite geweest was.’

Tante sprak heel ernstig, maar Roosje moest er toch om lachen; want ze had die vroegere slordige meid heel goed gekend. Ze ging nu ijverig aan 't werk, maar ze kon 't niet helpen dat ze een beetje treuzelde, toen ze dat ‘snoeperige sauskommetje’ of dat ‘doddige peperbusje’ in handen kreeg.

‘Kom Betje, neem nu het mandje en ga eens naar de markt; hier is een heele lijst van allerlei dingen, die ik voor 't eten noodig heb,’ zei tante Beer, toen de boel netjes in orde was.

‘Waar is de markt?’ vroeg Roosje.

‘Aal is de markt.’

Betje kon niet nalaten, onderweg eens even een praatje te maken riet Rolf, toen ze de schoolkamer voorbijging om hem te vertellen, ‘dat het zoo'n prachtig spelletje was. Daarop holde ze de keuken binnen, zoodat Aal wel reden had om zich te ergeren over een keukenmeid, die zoo wild was, dat de muts heelemaal scheef stond en 't dekseltje bij 't mandje hing.

‘Compliment van Mevrouw Tante, en of u me deze dingen geven wilt,’ en Aal legde er een appel, een aardappel, een beetje boter in een papiertje, een zakje met krenten, een kadetje en een paar beschuitjes in. Het vleesch was nog niet gekomen, zei ze, dat zou de slagersjongen straks wel aanreiken.

‘Wie is de jongen?’ vroeg Roosje, met een stille hoop, dat het Rolf zou zijn.

‘Dat zul je wel zien,’ zei Aal, en Betje trok weer naar huis, terwijl men haar in de schoolkamer vroolijk hoorde zingen:

> ‘Er was eens een vrouw,
> Die koekenbakken zou;
> Maar de pot viel om
> En de koeken waren krom.’

‘Zet nu alles in de provisiekamer,’ zei Mevrouw, toen de keukenmeid terug was. En wezenlijk, onder in de vensterbank was een kastje gemaakt! De ééne helft was om brandstof in te bewaren en de andere stond vol met kleine potjes rijst, en krenten, en suiker, en meel, en zout; ook stond er een klein eau de cologne fleschje in met bessenat, en een alleraardigst busje voor thee.

‘Waar zal ik nu mee beginnen?’ vroeg Roosje.

‘Natuurlijk met den podding,’ en op aanwijzing van Mevrouw waschte Betje eerst de krenten, weekte toen een stukje brood in wat melk en warm water, deed er de krenten, een stukje boter, een beetje kaneel en een heelen boel suiker doorheen, maakte het netjes glad met een lepeltje, zonder er ééns met de vingers aan te komen, en liet de mevrouw toen eens zien, of de podding er zoo niet heerlijk uitzag. Daarna zette ze hem in het kleine oventje.

‘O, nu heb ik nog vergeten eerst boter in het vormpje te smeren, om den podding gauw er uit te laten glijden; dat doet Aal altijd!’

‘Dat is waar,’ zei Mevrouw, ‘ik zie dat je aanleg hebt, om een goede keukenmeid te worden, omdat je nu al weet wat je vergeten hebt. Het is gek, nu zal de podding er niet uitglijden; ik weet er niets anders op, dan dat we hem maar uit het schoteltje eten; het is misschien wel goed, dat er niet zooveel boter in is: dat zou de poppenmagen maar bezwaren.’

Daar konden ze wel tegen, dacht Betje, en ze legde er maar gauw nog een stukje boter op, uit angst, dat haar lievelingen te kort zouden komen.

'Nu zal ik deze kruimeltjes er nog op strooien en er een *R* van maken,' zei zij, 'met allemaal krullen er omheen; dat zal mooi staan, als we hem gaan opeten.'

'En dan zou ik er maar niet verder aankomen,' raadde Mevrouw aan, 'anders moest hij eens vies worden. Ga nu den appel eens schillen en den aardappel ook.'

'Den aardappel heb ik geschild gekocht,' zei Betje.

'Dat is eerst een winkel! want ik zie dat hij al gekookt is ook! Maak hem dan maar eens fijn met een beetje melk en een stukje boter; neem nu een klein beetje zout uit dat pillendoosje en dan mag je met dat kleine raspje een beetje nootmuskaat raspen.'

Alle keukenmeiden hebben wel eens een ongeluk; toen dan Roosje het raspje een beetje hard op den rand van het schoteltje drukte, sloeg het om, en de aardappelpurée viel op den grond! Betje gilde, Mevrouw lachte en Eddie deed al zijn best om er naar toe te kruipen. Gelukkig liep het nogal goed af, want de handige keukenmeid raapte alles maar gauw op, om het weer in het schoteljte te doen. Of er al een beetje stof bij was gekomen, dat was nu nog zoo heel erg niet! In den oven kwam er toch een bruin korstje op.

Nu werd de appel geschild, in stukjes gesneden en met een beetje water in een van die aardige ijzeren potjes op de kachel gezet. En juist toen ze daarmee klaar was, hoorde ze een gekrabbel aan de deur.

'O, daar is de slagersjongen nog net bijtijds,' riep Roosje en haastte zich de deur open te doen voor Castor, die met een goed gesloten mandje in den bek vroolijk de kamer binnen kwam hollen.

Roosje nam hem gauw het mandje af, uit angst dat

hij zou denken, dat het zijn eigen middagmaal was, dat hij daar boven gebracht had: Mr. Beer liet hem dat wel eens meer doen. Hij likte dan ook zijn bek al af, ging opzitten en doodliggen, maar niets hielp, en den heelen weg over blaffend van teleurstelling ging de slachtersjongen eindelijk maar weer terug naar de keuken.

Roosje had het veel te druk om op hem te letten, want bij het uitpakken van dat mandje vond ze daarin, behalve de twee poppeponden biefstuk, een gebakken peer en een stukje koek in een papiertje, waarop Aal met potlood gekrabbeld had: 'voor Betje, als ze eens honger mocht krijgen en het eten mislukt was.'

'Dank je hartelijk voor dien akeligen kost!' riep Roosje diep verontwaardigd; 'wat denkt ze wel, ik zal haar eens laten zien, hoe goed ik koken kan?'

'Nu, nu,' zei Mevrouw, 'ik zou het dan maar in de provisiekast bewaren; het is altijd goed voorraad te hebben.'

'Ik zoo honger', kondigde Eddie aan, die dacht dat, als het nu tijd voor koken was, het ook tijd voor eten werd. Maar zijn moeder gaf hem maar gauw haar sleutelmandje om in te schommelen - het beste middel om hem rustig te houden - en ging door met de huishouding verder te bestieren.

'Dek nu eerst de tafel en stook de kachel goed op, vóór we biefstuk gaan bakken.'

Wat een heerlijk ding was het, om die appels zoo te zien koken en die rijst (want die hadden ze ook nog opgezet, omdat Eddie daar zoo van hield) en dan den oven elk oogenblik open en dicht doen, om te zien of de appels al bruin werden, de warmte van den kachel te voelen en met een vorkje in den biefstuk te prikken, die in een alleraardigst klein pannetje lag te sissen.

Maar het was haast te veel werk in eens, want ze had nu waarlijk geen tijd gehad om aan den podding

te denken, die achter in den oven geschoven was. Toen ze hem eindelijk voor den dag haalde, was er niets meer van over, dan een heel zwarte klomp, net als van een huis dat afgebrand is.

‘O mijn podding! die lekkere, lekkere podding! hij is heelemaal bedorven!’ riep de arme Betje, terwijl ze hare vuile handjes in elkaar sloeg.

‘Ik heb vergeten te zeggen, dat je hem eruit moest nemen; het is mijn schuld,’ zei tante Beer, om haar te troosten; ‘schrei maar niet, mijn lieve kind, we zullen het na den eten eens overdoen.’

Eén dikke traan van Betje viel op de treurige overblijfsels van den podding, en misschien zou het niet bij één gebleven zijn, als de biefstuk op dit oogenblik niet zoo'n lawaai was gaan maken, dat de keukenmeid al haar aandacht daaraan moest geven.

Gelukkig liep het verder zonder ongelukken af, en toen het eten in de aardige schaaltjes opgedaan was, zag het er heerlijk uit.

Onder aan de tafel zat Eddie, die als een ordentelijk huisvader alles opat, wat hem voorgezet werd; bovenaan Betje, puffend van de warmte, en aan elken kant drie poppen.

Het was een wonderlijk gezicht; want éen pop had een baljurkje aan, en een ander een nachtjaponnetje; Jaapje, de wollen jongen, droeg zijn winterpakje, en Amalia, de jongejuffrouw zonder neus, was al heel luchtig aan tafel verschenen: ze had heelemaal niets aan!

De biefstuk was wel een beetje taai; maar misschien was het mesje, waarmee ze hem sneden, wat bot; de appels smaakten wat waterachtig, en het aardappelschoteltje was een beetje klein uitgevallen; maar de vriendelijke gastjes maakten in 't geheel geen aanmerking, en de Mijnheer en Mevrouw zorgden wel dat de bordjes goed leeg werden gegeten. Het stukje koek, dat Aal gezonden had, diende nog als dessert, en Roosje had wel gelijk toen ze uitriep, terwijl ze de overgebleven kruimeltjes oppikte: ‘Ik heb nog nooit

in mijn leven zoo lekker gegeten! Mag ik nu elken dag mijn eigen eten koken?' voegde zij er bij.

'Neen, neen, geen denken aan,' zei Mevrouw. 'We zullen het nu en dan maar eens doen; maar omdat het vandaag nu de eerste keer is, mag je van middag bij de thee nog wel eens iets maken.'

'O, mag ik dan eens pannekoekjes bakken voor Rolf? daar houdt hij zooveel van! en 't is zoo aardig ze om te keeren,' riep Roosje en meteen veegde ze een vuile streep van 't aangezicht van Amalia, die den appel maar volstrekt niet naar binnen had kunnen krijgen, hoe ze hem ook tegen haar gebroken neus had aangedrukt.

'Maar als je Rolf zoo tracteert, zullen de andere jongens ook wat willen hebben.'

'Mag Rolf dan dezen éénen keer niet eens alleen bij mij komen theedrinken? dan zal ik later voor de andere jongens eens wat maken; tenminste als ze het verdienen,' zei Roosje heel verstandig.

'Goed dan; en ze zullen hun best wel doen, want er is niets wat groote en kleine jongens zoo prettig vinden als getrakteerd te worden.' Nauwelijks had Mevrouw deze woorden gezegd, of de deur ging open en alle jongens, met Mr. Beer aan het hoofd, stormden binnen. De school was uit en de reuk van den biefstuk had ze naar boven gelokt. Vol trots toonde nu de keukenprinses haar schatten en vertelde ze wat hun te wachten stond. Een paar knapen lachten hartelijk om het denkbeeld, dat Roosje iets zou kunnen koken, dat goed was om te eten; maar de Poffer zei dat hij er de proef wel eens van wilde nemen. Hans en Rolf stelden ook het grootste vertrouwen in haar knapheid, en de anderen zeiden dat ze het eerst moesten zien, voor ze het gelooven konden. De keuken en het kacheltje wekten echter ieders belangstelling op. Rolf vroeg dadelijk of hij het waterketeltje mocht hebben, om er een stoommachine van te maken, en Frits zei, dat hij stellig dat ijzeren potje

eens te leen zou vragen, om looden kanonskogels te smelten.

Roosje keek zoo verschrikt bij die praatjes, dat Mevrouw ineens verklaarde, dat geen van de jongens aan het heiligdom mocht raken of zelfs er naar mocht kijken, zonder verlof van de eigenares, op straffe van nooit te zullen gevraagd worden op een van de dineetjes, die er op gekookt zouden worden.

Op dit oogenblik luidde de etensbel en de heele bevolking trok naar beneden.

Roosje had natuurlijk niet veel honger, maar ze had het druk genoeg met het hooren, opnoemen van al de lievelingskostjes, die de jongens haar vroegen om te koken, zooals erwtensoep, roomtaart, hutspot enz. Ze beloofde maar alles, hoewel ze niet wist hoe ze het zou klaarmaken, want het scheen haar alles heel moeilijk toe.

Ze had wel dadelijk na den eten weer willen beginnen; maar tante vond het beter dat ze eerst wat in den tuin ging spelen. Om zes uur mocht ze dan weer boven komen.

Iedereen was dien middag even vriendelijk voor haar. Tom beloofde haar de eerste vruchten uit zijn tuintje; waarin nog niets dan onkruid te zien was; Hans bood aan, haar voor niets van brandhout te voorzien; Frits ging dadelijk aan het werk, om een klein glazenspuitje voor haar keuken te knutselen, en Rolf hield trouw hett oog op de klok, want hij zou immers mee naar boven gaan.

Eindelijk sloeg het zes uur. Hij mocht helpen het beslag te maken, omdat hij zoo hard roeren kon, en hij klutste met den lepel, dat hooren en zien vergingen. 't Was niet voor niets geweest; want nadat de eerste natuurlijk mislukt was, omdat Roosje vergeten had boter in de pan te doen, ging het bakken voortreffelijk, en in een oogenblik waren er zes keurige pannekoekjes gereed.

‘Me dunkt, dat stroop er nog lekkerder op zal smaken dan suiker,’ zei Rolf, die alvast, met een vorkje vóór zich, aan 't tafeltje zat.

‘Ga dan maar gauw een beetje aan Aal vragen,’ antwoordde Roosje, ‘terwijl ik mijn handen aan 't fonteintje wasch.’

Toen nu de beide kinderen weg waren, gebeurde er iets vreeselijks. Castor was namelijk den geheelen dag kwaad geweest, omdat hij geen belooning had gehad, toen hij het vleesch zoo braaf naar boven gebracht had.

Het was nu juist geen nare hond; maar toen, hij toevallig de kinderkamer binnenkwam en die lekkere pannekoekjes zag staan, kon hij zich niet bedwingen en slokte ze in één hap alle zes naar binnen. Eigenlijk ben ik blij, er bij te kunnen vertellen, dat ze erg warm waren, en hij er zich zoo geducht aan brandde, dat hij 't even uitgilde. Dat hoorde Roosje; ze vloog naar binnen, maar zag helaas niets dan een leeg schoteltje en een bruine staart, die onder de canapé wegkroop. Zonder iets te zeggen, pakte ze dien staart beet, trok den dief er uit, schudde hem een paar keeren heen en weer, nam hem vierkant op en bracht hem naar beneden naar het kolenhok, waar hij verder den heelen avond over zijn gedrag kon nadenken.

Gelukkig droeg Rolf de teleurstelling met het grootste geduld en begon dapper een nieuw beslag te maken. De koekjes lukten nu ook nog beter dan den eersten keer, en oom Beer, aan wien ze er één gebracht hadden om te proeven, verklaarde, dat Aal ze niet half zoo lekker bakken kon.

Het behoeft niet gezegd te worden, dat alle jongens Rolf benijdden.

Hij zat daar dan ook heerlijk. Roosje schonk thee uit het aardige serviesje en het melkkannetje viel maar ééns om. De pannekoekjes dreven in de stroop en Rolf vergat zijn heele fatsoen en zat te schrokken als een menscheneter.

‘Nu, kindertjes, heb je nogal plezier gehad?’ vroeg Mevrouw toen ze met Eddie op haar rug weer boven kwam.

‘O, heel veel,’ verzekerde Rolf, ‘ik zal *gauw* eens weerkomen.’

‘Je hebt toch niet te veel gegeten? alles is zoo op?’

‘Wel neen, ik heb er maar vijftien gehad,’ zei Rolf, die toch niet had kunnen bedanken, als Roosje zoo vriendelijk was hem te bedienen.

‘Ze zullen hem geen kwaad doen, ik heb ze niet te vet gemaakt,’ zei Roosje, met moederlijke bezorgdheid.

‘Nu, het nieuwe spelletje schijnt nogal in den smaak te vallen,’ hernam Mevrouw glimlachend.

‘Ik vind het héél aardig,’ verklaarde Rolf.

‘En ik vind het zóó aardig, dat ik wel zou willen, dat alle kindertjes in de wereld zoo'n spelletje hadden,’ voegde Roosje er bij.

Hoofdstuk VI.
Een stierengevecht en een brandstichting.

‘Mag ik alsjeblieft even binnenkomen; ik heb u iets van belang te vertellen,’ zei Hans terwijl hij de kamer binnentrad, waarin Mevrouw zat te werken. Hij was al de vijfde jongen, die in het laatste halfuurtje binnen was komen loopen,

Mevrouw vroeg nu even vriendelijk als altijd; ‘Wat is er, kereltje?’

Hans kwam nader, deed de deur zorgvuldig achter zich dicht, en zei toen met een benauwde stem: ‘Daar is Daan.’

‘Wie is Daan?’

‘Dat is een jongen, dien ik kende, toen ik nog met vader rondreisde. Hij verkocht allerlei snuisterijen in een marskraampje en was altijd zoo goed voor me;

ik kwam hem in de stad tegen en heb hem verteld hoe plezierig het hier was; nu is hij ook maar gekomen.'

'Maar, mijn lieve jongen, dat vind ik nogal een grappige manier van doen, om ineens zoo maar op visite te komen.'

'Neen, hij komt niet op visite: hij komt hier *wonen*!' riep Hans uit.

'Maar ik weet nog niet, of ik dat wel goed vind.'

'En ik dacht, dat u 't zoo plezierig vond, om allemaal arme jongens bij u te laten wonen,' zei Hans.

'Dat vind ik, ook wel; maar eerst moet ik een beetje weten, wie en wat ze zijn. Ik heb zoo maar geen plaats voor *alle* arme jongens. Ik moet dus wel uitkiezen.'

'Ik heb hem gezegd, dat hij komen mocht, omdat ik dacht dat u het plezierig vondt; maar als u geen plaats hebt, zal ik maar zeggen, dat hij weer weg moet gaan,' zei Hans, op zulk een neerslachtigen toon, dat Mevrouw medelijden met hem kreeg, en antwoordde:

'Wat weet je zooal van Daan?'

'Niet veel; alleen dat hij heel arm is, en niemand heeft die voor hem zorgt, en dat hij heel goed voor mij geweest is.'

'Dat zijn allemaal goede redenen; maar waarlijk, Hans, ik weet niet waar ik hem bergen zal,' zei Mevrouw, die er toch meer en meer lust in kreeg, Hans zijn zin te geven.

'Hij mag in *mijn* bed slapen, dan zal ik 's nachts wel in de schuur gaan. Het is nu toch niet koud, en het kan mij wezenlijk niet schelen; ik heb met vader wel langs den weg geslapen,' riep Hans levendig uit.

'Ga je vriendje maar halen, mijn jongen; wij zullen wel een plaatsje voor hem bedenken, zonder dat jij je bed behoeft af te staan!' zei Mevrouw op haar vriendelijksten toon.

Hans liep haastig weg en kwam weldra terug mett een grooten, onbeholpen jongen, die de kamer binnen

schoof en met zulk een brutalen blik rondkeek, dat Mevrouw ineens dacht: ‘Dat is geen goed soort van jongen.’

‘Hans heeft me verteld, dat je hier graag wilt komen wonen?’ zei ze echter heel goedhartig.

‘Ja,’ was het korte antwoord.

‘Heb je niemand, die voor je zorgen kan?’ ‘Neen.’

‘Neen, *Mevrouw*, moet je zeggen,’ fluisterde Hans hem in.

‘Hou je mond’ mompelde Daan.

‘Hoe oud ben je?’

‘Haast veertien.’

‘Je ziet eruit alsof je ouder waart. Wat kun je alzoo doen?’

‘Van alles.’

‘Als je hier blijven wilt, moet je net als de andere jongens leeren en spelen en werken. Beloof je dat?’

‘Ik kan 't altijd probeeren.’

‘Nu, je moogt een paar dagen blijven en dan zullen we wel verder zien. Neem hem maar eens mee, Hans, en laat hem eens het een en ander zien, totdat Mr. Beer thuis komt; dan zullen we nader spreken,’ zei Mevrouw, die al meer en meer bezwaar begon te hebben tegen dezen nieuwen jongen.

‘Allo, Hans,’ zei Daan en smeet de deur achter zich dicht.

Maar Hans keerde nog even terug om Mevrouw te zeggen, dat hij zoo blij was dat Daan toch blijven mocht; want hij begreep wel, dat zijn vriendje zich niet van een heel goeden kant had laten zien.

‘De jongens spelen paardenspelletje in de schuur. Willen we er eens naar toe gaan?’ vroeg hij, toen ze in den tuin kwamen.

‘Zijn 't groote jongens?’

‘Neen, de groote zijn gaan visschen.’

‘Vooruit dan maar,’ zei Daan.

Hans leidde hem de schuur binnen en bracht hem

in kennis met zijn troepje vrinden, die in een half leege ruif zaten toe te kijken, net als in het paardenspel op den eersten rang. Op den witten grond was met stroohalmen een groote cirkel gemaakt; Rolf stond in het midden met een zweep in de hand en die goede sukkel van een Tobias liep in de rondte met Tom op zijn rug, die een aap moest voorstellen.

'Je moet ieder een grifje als entrée betalen, anders mag je er niet in,' zei de Poffer, die bij den kruiwagen stond, waarop het orkest zat. Dit bestond uit Frits, die een zakkammetje tegen zijn lippen heen en weer schoof, en Rolf die zoo hard hij kon op een klein trommeltje sloeg.

'Hij is mijn gast, dus ik zal voor ons beiden betalen,' zei Hans, en liet twee stompjes griffel in den groeten zak vallen. Ze mochten dus gaan zitten, en de kunstverrichtingen werden voortgezet. Na de apenvertooning gaf Frits eenige proeven van groote behendigheid in het springen over een ouden stoel en het vlug op- en afklimmen van een ladder. Toen voerde Rolf met groote vaardigheid een vreemd soort van dans uit, en daarna werd de Poffer als de 'wereld beroemde dikke man' tentoongesteld. Eindelijk verscheen Tom, om het grootste stuk - een buiteling - uit te voeren. Hij had zich dag en nacht daarin geoefend, en zijn heele lichaam zag bont en blauw, zóó dikwijls was hij daarbij gevallen.

Zijn heldenstuk werd dan ook met een luid 'hoera!' van alle toeschouwers beloond, en hij was op het punt om al buigend en wuivend weg te gaan, toen hij iemand met een boosaardige stem hoorde zeggen:

''t Is wat moois!'

'Zeg dat nog eens als je durft!' en Tom vloog op als een kalkoen che haan.

'Wou je soms vechten?' vroeg Daan, terwijl hij van de ruif afklom en met gebalde vuist voor Tom ging staan.

'Neen, ik dank je wel,' zei deze, die te oprecht

was, om niet te toonen, dat hij bang was voor zoo'n vechtersbaas.

‘We mogen niet vechten!’ riepen de anderen opgewonden uit.

‘'t Is hier een mooi boeltje!’ grijnsde Daan.

‘Ik zou wel eens willen zien, dat hij het beter deed dan ik,’ riep Tom.

‘Ga dan maar uit den weg,’ en zonder eenige voorbereiding maakte Daan drie buitelingen in de luchten kwam netjes op zijn voeten terecht.

‘Zoo kun jij het toch niet; want jij raakt alleen met je hoofd aan den grond en valt er bij neer;’ zei Hans, verrukt over de knapheid van zijn vriend. Maar voordat hij kon uitspreken, werden de toeschouwers in ééne verbazing gebracht door drie achterwaartsche buitelingen en een korte wandeling op de handen, met de beenen in de lucht. Zelfs Tom nam levendig deel aan de toejuichingen, terwijl de groote kunstenmaker met diepe minachting zijn publiek aanstaarde.

‘Zou ik het kunnen leeren zonder mij veel pijn te doen?’ vroeg Tom, die de gevolgen van zijn laatste buiteling nog aan de ellebogen voelde.

‘Wat krijg ik, als ik het leer?’ zeide Daan.

‘Mijn nieuwe zakmes; er zijn vijf mesjes in, en er is nog maar één van gebroken.’

‘Laat eens zien.’

Tom gaf het over met een trotschen blik op het mooie heft. Daan bekeek het aan alle kanten, stak het in zijn zak en zei toen met een grijnslach:

‘Zie nu maar, dat je het terug krijgt.’

Maar over die oneerlijke daad ging zulk een woedend gegil op van alle jongens, dat Daan wel verplicht was wat toe te geven en dus voorstelde, er dan om te gooien. Het mes werd dus op een korten afstand gelegd, en wie van hun beiden het met een steentje raken zou, zou het mogen houden. Gelukkig won Tom het en het was aan de gezichten te zien, dat allen er blij om waren.

‘Willen we den tuin eens rondwandelen?’ vroeg

Hans aan Daan. En 't zou me niet verwonderen, als Hans deze gelegenheid waargenomen had, om zijn vriend eens te verteleen, dat hij op die wijze hier nooit zou mogen blijven; want toen ze terugkwamen, was Daan heel wat beleefder tegen iedereen, hoewel hij nog ruwe woorden en uitdrukkingen gebruikte.

Toen Mr. Beer Daan gezien en gesproken had, had hij geen grooten lust om hem te houden; maar zei:

'We zullen het eens probeeren!'

Als Daan soms dankbaar was voor die goedheid, had hij zeker geen manier om het te toonen, want hij nam alles aan wat men hem gaf, zonder te bedanken. Hij was onwetend, maar heel vlug in het leeren; hij was geducht bijdehand, soms brutaal en opvliegend en andere keeren stil en mokkend; vooral als hij onder menschen was. Geen van de jongens hield van hem, maar voor zijn vuisten hadden allen een diepen eerbied, sedert hij dien grooten Frans eens languit op den grond gesmeten had. Toch was er ook iets goeds in Daan; hij hield veel van wandelen, en van beesten, en - wat meer zegt - kleine Eddie hield veel van hem. Wat daarvan de reden was, wist niemand; maar het kleine ventje begon te kraaien van plezier, als hij hem zag en koos altijd van alle ruggen, die hem aangeboden werden, dien van Daan uit, om een ritje op te doen. En als er maar niemand naar keek, had Mevrouw ook wel gemerkt, dat Daan heel lief en hartelijk tegen haar kleinen jongen zijn kon. Maar nu gebeurden er dingen, die Daan voor goed uit de gunst deden raken.

Tom, Hans en Rolf voelden zich nog het meest tot hem aangetrokken; de eerste om zijn knapheid in het buitelen, de tweede uit dankbaarheid voor vroegere diensten, en Rolf omdat hij hem beschouwde als een groot vertelselboek, want Daan kon heerlijke verhalen doen uit zijn vroeger leven.

Nu had Mijnheer altijd een hekel aan vechten gehad en gezegd, dat hij er niets moedigs of flinks

in kon zien, als twee jongens elkaar bont en blauw sloegen voor 't plezier van de anderen. Ze mochten wilde spelletjes en gymnastische toeren doen, zooveel ze verkozen, en ze mochten ook niet gaan huilen, als ze eens vielen of zich stieten; maar het was streng verboden elkaar voor de aardigheid een bloedneus of een blauw oog te slaan.

Daan lachte hartelijk om dit verbod, en vertelde zoo smakelijk van al zijn heldendaden, dat de jongens ineens een sterk verlangen kregen, ook eens een groote vechtpartij te houden.

'Verklap het niet, dan zal ik je eens laten zien hoe je het aanleggen moet,' zei Daan. Een stuk of zes jongens gingen met hem mee achter de schuur en kregen daar zulk een geduchte les in het boksen, dat ze er gauw genoeg van hadden. Emiel alleen kon maar niet verdragen dat een knaap, die jonger was dan hij - Emiel was al veertien - hem de baas zou zijn, en hij daagde Daan dus tot een tweegevecht uit, wat dadelijk werd aangenomen, terwijl de andere jongens met groote belangstelling stonden toe te kijken.

Wat voor een klein vogeltje dit nieuws naar huis bracht, heeft niemand ooit geweten; maar in het heetst van het gevecht, toen Daan en Emiel als twee bulhonden op elkaar aanvielen en de anderen hen met opgewonden oorlogskreten aanvuurden, trad plotseling Mr. Beer tusschenbeide, trok ze met sterke handen van elkaar af en zei met donderende stem: 'Wil je eens *onmiddellijk* uitscheiden! Is het hier een school voor jongens of voor wilde beesten? Schaam je je niet zooals je er uitziet?'

'Laat me los; dan zal ik hem nog eens beentje lichten!' gilde Daan en ontrukte zich aan de hand, die op zijn schouder lag.

'Denk je dat ik bang ben; je hebt me nog niet op den grond, kereltje!' riep Emiel, die al vijf keer omver geworpen was, maar er niets meer van wist.

‘Ze spelen gladi...., hoe heetten ze ook weer, die Romeinen, oom, die zoo vochten om te zien wie het sterkst was?’ vroeg Rolf, met wijd geopende en schitrende oogen.

‘Gladiatoren! Moeten ze die nadoen? Me dunkt dat we sedert dien tijd wel andere dingen geleerd hebben, en mijn schuur is geen arena. Wie is begonnen?’

‘Daan!’ riepen verscheidene stemmen

‘Wist je niet, dat ik het verboden had?’

‘Jawel,’ antwoordde Daan stug.

‘Waarom doe je het dan toch?’

‘Ze worden allemaal kalveren, als ze niet leeren vechten.’

‘Vindt je Emiel dan zoo'n kalf? Hij ziet er niet naar uil,’ en Mr. Beer bracht de twee vechtersbazen bij elkaar. Daan had een blauw oog en zijn buis hing heelemaal aan flarden, maar Emiels gezicht was vol bloed, dat uit zijn neus en uit een wond aan de lip vloeide, terwijl zich op zijn voorhoofdeen groote, paarsche buil begon te vertoonen. Maar in weerwil van al die kwetsuren, staarde hij zijn vijand aan, alsof hij op het punt was, het gevecht te hernieuwen.

‘Hij zou 't wel leeren, als hij het maar gewoon was,’ zei Daan, die toch niet kon nalaten zijn dappere tegenpartij te prijzen.

‘Ik zal er wel voor zorgen dat hij schermen en boksen leert, als ik het noodig vind. Jij hoeft hem daarin geen les te geven. Gaat nu jullie gezicht wasschen en denk er aan, Daan: als je nog eens tegen mijn verbod handelt, zend ik je onmiddellijk weg. Ik heb je gewaarschuwd.’

De beide jongens dropen af en, na de anderen nog een paar woorden te hebben toegesproken, volgde Mr. Beer hen, om de wonden te verbinden. Emiel ging ziek naar bed en Daan was de geheele week afschuwelijk om aan te zien.

En toch had de lastige jongen nog niet genoeg geleerd.

Eens op een Zaterdagmiddag, toen een deel van de jongens buiten ging spelen, zei Tom: ‘Laten we eens naar den waterkant gaan, om hengelroeden te snijden.’

‘Willen we Tobias meenemen? Die kan ze dan voor ons dragen, en een van ons kan dan ook op zijn rug gaan zitten,’ stelde de Poffer voor, die niet van groote wandelingen hield.

‘Een van ons beteekent natuurlijk *jij*, luie ezel,’ zei Daan.

Maar 't werd dan toch goedgevonden; Tobias werd beladen met hengels, terwijl Tom, met een heel langen stok in de hand, bij de terugreis op zijn rug ging zitten. Ongelukkig kreeg Rolf het denkbeeld om uit te roepen: ‘Tom, nu zie je er net uit als een man uit een stierengevecht; jammer, dat je geen rooden doek bij je hebt.’

‘Zou je niet graag eens zoo'n stierengevecht zien?’ vroeg Tom met zijn speer heen en weer zwaaiende.

‘Nu, laten we er maar een houden; de Bonte is daar net in de groote wei; rijd eens op haar los, Tom; je zult eens zien hoe ze gaat loopen,’ zei Daan, die den lust tot kattekwaad weer bij zich voelde opkomen.

‘Neen, Tom, ik zou het maar niet doen,’ zei Rolf, want hij begon de voorstellen van Daan een beetje te wantrouwen.

‘Waarom niet, kleine wijsneus?’ vroeg Daan.

‘Ik geloof niet, dat Oom het zou goedvinden.’

‘Heeft hij ons ooit verboden een stierengevecht te houden?’

‘Neen, dat is waar, daar heeft hij nooit over gesproken,’ moest Rolf toestemmen.

‘Hou dan je mond maar. Komaan Tom, vooruit! Hier heb je een rooden doek om de Bonte mee aan te hitsen, ik zal je wel helpen,’ en Daan sprong over het slootje de wei in, weldra door de heele bende gevolgd. Zelfs Rolf ging op het hek zitten om volop van dit belangrijke spel te genieten.

De arme Bonte was juist in een zeer kwade bui. Zij had den ganschen dag in de brandende zon geloopen en nu net een beschaduwd plekje opgezocht om uit te blazen. Zij beschouwde dus elk menschelijk wezen als een vijand en toen ze dien ruiter, met den rooden doek aan zijn lans, op zich af zag komen, kon ze niet nalaten een boosaardig geloei te doen hooren. Tobias, die een oude vriendin in de koe herkende, naderde echter onbeschroomd; maar toen er een harde slag met de lans volgde, deinsden ezel en koe verschrikt en vertoornd achteruit.

'Nog eens, Tom, toe maar; je zult eens wat zien! Ze is nu al zoo kwaad,' riep Daan, die met een stok gewapend het arme dier in den rug aanviel. Jacob en Frits sloegen ook, en de Bonte, ten einde raad, liep als bezeten de wei rond. Dit vonden de jongens nu heel grappig; maar voor het arme dier was het vreeselijk. Ten laatste verloor de Bonte alle geduld en viel eensklaps aan op haar vriend, den ezel, wien ze van dit alles de schuld scheen te geven. De logge Tobias wilde haastig uitwijken, maar struikelde over een steen - en het dier met zijn ruiter lagen op den grond te spartelen, terwijl de razende koe het slootje oversprong en den weg op holde zoo hard zij maar kon.

'Pakt ze, jongens, pakt ze, ziet dat je ze krijgt,' gilde Daan, want de Bonte was de lieveling van Mr. Beer en Daan voelde wel, dat hij er niet gemakkelijk zou afkomen, als dit dier eens iets overkwam. Dat was een geloop, een gegil en getier! De hengels werden in den steek gelaten, Tobias moest zijn eigen weg maar zoeken en alle jongens waren rood en buiten adem, toen zij ten laatste het arme dier bijna uitgeput in den tuin van de buren op een bloemperk vonden liggen. Ze leenden gauw een touw en Daan leidde de koe naar huis, gevolgd door de anderen, die zeer bedrukt keken, want de koe had bij 't springen haar poot verzwikt, waardoor ze erg kreupel ging; ze keek nog woest uit de oogen en was geheel bemodderd.

‘Het zal er gek voor jou uitzien, Daan,’ zei Tom, terwijl hij den hijgenden ezel, dien hij was gaan opzoeken, naast de mishandelde koe voortleidde.

‘Voor jou ook, want jij hebt geholpen.’

‘We hebben allemaal geholpen, behalve Rolf,’ zei Jacob.

‘Hij heeft het ons het eerst in 't hoofd gebracht,’ merkte Frits op.

‘Ik heb gezegd, dat je het niet moest doen,’ zei Rolf, die diep medelijden met de Bonte voelde

‘De ouwe zal me waarschijnlijk wel wegsturen! 't Kan me wat schelen,’ blufte Daan, die, niettegenstaande dezen laatsten uitroep, er toch heel verdrietig uitzag.

‘We zullen met ons allen aan Oom vragen, het dezen keer nog niet te doen,’ zei Rolf en al de anderen waren het ermee eens, behalve de Poffer, die het wel zoo prettig zou hebben gevonden, als één gestraft werd voor allen. Daan zei niets dan: ‘Geef je geen moeite,’ hoewel hij die hartelijkheid van de jongens zijn leven lang niet vergat..

Toen Mr. Beer het geval hoorde en het beest zag, zei hij in de eerste oogenblikken niets, maar hij zond de Bonte naar den stal en de jongens tot aan het avondeten naar hun kamers. Dit gaf hun gelegenheid om over de zaak na te denken en zich af te vragen, wat voor straf ze wel zouden krijgen en waar Daan nu blijven zou. Men hoorde hem vroolijk in zijn kamer fluiten, zoodat iedereen dacht, dat hij het zich niet aantrok.

Maar inderdaad had hij het erg benauwd; want toen hij er aan dacht, dat hij zijn vroeger leven weer zou moeten beginnen, dat hij weer zou moeten rondzwerven van stad tot stad, zonder ooit een vriendelijk woord te hooren, toen hij daarbij rondkeek in zijn gezellig kamertje en zich de hartelijkheid van dien goeden Mr. Beer te binnen bracht, toen voelde hij voor het eerst van zijn leven iets, dat b e r o u w heet, bij zich opkomen. Maar toch, toen hij Mr. Beer de trap hoorde

opkomen, begon hij weer zoo hard als hij kon te fluiten.

‘Ik weet alles van de zaak af, Daan, en hoewel je weer iets gedaan hebt, dat ik verboden had, zal ik het op verzoek van Mevrouw nog eens met je probeeren.’

Daan kreeg een kleur tot over de ooren bij die onverwachte goedheid.

‘Ik wist niet dat u stierengevechten verboden had,’ zei hij kortaf.

‘Dat heb ik ook niet, omdat ik er nooit aan gedacht heb, dat zoo iets op Rozenlust zou kunnen gebeuren,’ antwoordde Mr. Beer, even glimlachend over dat flauwe gezegde van Daan. ‘Maar wat ik wel verboden heb is: het mishandelen van dieren. Ik ben er op gesteld dat iedereen hier op Rozenlust gelukkig is en het goed heeft, dieren zoowel als kinderen en menschen. De dieren hechten zich aan ons; waarom zouden we dan ook niet van hen houden? Ik heb altijd gemeend, dat jij heter voor de beesten waart dan een van de andere jongens en dat deed me pleizier, en Mevrouw hield om die reden ook veel van je. Maar je hebt ons daarin teleurgesteld; het spijt me. Willen we nog eens probeeren, goede vrienden te zijn?’

Daan had eerst naar den grond gekeken en zijne handen hadden zenuwachtig den stok vastgekneld, dien hij mee naar boven had genomen; maar toen bij die hartelijke woorden hoorde, keek hij even op, en zei op een eerbiediger toon dan men van hem gewoon was:

‘Ja, alstublieft.’

‘Komaan, dan zullen we er niet meer over spreken. Alleen blijf jij, net als de andere jongens, morgen thuis van de wandeling en verzoek ik je vriendelijk, goed voor de Bonte te zorgen, tot zij geheel beter is.’

‘Daar kunt u op aan.’

‘Ga nu naar beneden en doe opnieuw je best, mijn jongen,’ zei Mr. Beer, terwijl hij hem de hand gaf. Die goedheid was voor Daan veel nuttiger geweest dan

een flink pak slaag, dat Aal als de eenige geschikte straf had aangeraden.

Een paar dagen ging het nu heel best met Daan; maar, daar hij niet gewoon was om zoo braaf te zijn, begon hem dat ook gauw te vervelen. Eens moest Mr. Beer voor zaken op reis en de jongens kregen dus dien dag vacantie. Dat vonden ze heerlijk en ze maakten het zich dan ook zóó druk met spelen, dat de meesten in slaap vielen, zoodra ze in bed stapten. Maar Daan had een plannetje en, toen hij met Hans alleen was, deelde hij het hem mede.

'Kijk eens hier,' zei hij en haalde van onder zijn bed een flesch, een sigaar en een spel kaarten voor den dag. 'We zullen eens een feestje aanrichten, zooals ik dat gewoon was met mijn vrienden in de stad. Hier is een beetje jenever, dat ik van den ouden kastelein gekregen heb, en hier heb je een sigaar; die kun je van mij koopen of weet je wat, dat zal Tom wel doen; hij heeft geld genoeg en ik heb geen rooden duit. Ik ga hem toch ook hier vragen; of neen, ga jij dat doen, hij zal nog eerder met jou meegaan.'

'Ik geloof niet, dat we dat mogen doen,' zei Hans.

'Geen mensch hoeft het te weten; de ouwe is uit de stad en Mevrouw is bij Eddie; ik geloof, dat hij de kroep heeft of zoo iets, want ze kan niet van hem vandaan. We zullen niet laat opblijven en ook geen drukte maken: wat voor kwaad steekt er dus in?'

'Aal kan altijd merken, als we de lamp lang hebben laten branden.'

'Daarom heb ik een dievenlantaarntje meegebracht; dat geeft niet veel licht en we kunnen het dicht doen, zoodra we iemand hooren komen,' zei Daan.

Dat was een geruststelling voor Hans. Hij ging dus de deur uit om Tom te roepen, maar stak zijn hoofd dadelijk weer naar binnen om te zeggen:

'Ik zal Rolf ook maar vragen, vindt je niet?'

'Neen, alsjeblieft niet; dan krijgen we maar weer

een preek van dien dominee; hij zal wel slapen, wenk Tom maar even en kom dadelijk terug.'

Hans deed het en weldra verscheen Tom half gekleed en half dronken van slaap; maar natuurlijk dadelijk bereid om kattekwaad uit te voeren.

'Houdt je nu stil, dan zal ik je leeren smousjassen,' zei Daan, terwijl de drie nachtbrakers om de tafel gingen zitten, waarop de flesch, de sigaar en de kaarten gereed waren gezet. 'Eerst zullen we ieder een slokje nemen, dan een trekje doen, en dan gaan we aan het spelen. Dat is nu de manier waarop groote menschen plezier maken.'

De jenever ging rond in een kopje zonder oor en alle drie smakten met de lippen, hoewel Tom en Hans het eigenlijk een nare smaak vonden. De sigaar bekwam hun wel niet best, maar geen van beiden durfde het te zeggen; ze rookten er dapper op los, totdat zij er draaierig en misselijk van werden en gaven haar dan aan hun buurman. Daan had plezier, want het herinnerde hem aan vroegere jaren, toen zulk soort van feesten het grootste genot was, dat hij zich voorstellen kon. Hij dronk en rookte en blufte net zooals hij dat wel eens van anderen gezien en gehoord had; het duurde niet lang of hij begon zelfs te vloeken, maar natuurlijk niet zoo hardop, uit angst dat iemand het merken zou.

'Je mag niet "verdomd" zeggen; dat is een heel leelijk woord!' riep Tom.

'Zwijg met je flauwe praatjes! Speel maar liever door; vloeken hoort er bij.'

'Zeg dan 'wat donder!' zei Tom, die dezen uitroep graag gebruikte.

'En ik zal "wat bliksem" zeggen; dat staat goed,' voegde Hans er bij, zeer onder den indruk van Daan's ferme manieren.

Deze haalde de schouders op over hun kinderachtigheid en zond den eenen vloek den anderen achterna, terwijl hij hun het spel uitlegde.

Maar Tom was erg slaperig en draaierig, en Hans voelde zich onwel van het drinken en rooken; het spel ging dus niet van harte. De kamer was ook bijna pikdonker, want het lantaarntje gaf slecht licht; ze mochten niet hardop lachen of zich veel bewegen, want Simon sliep in de kamer er naast. Het was dus niet zoo'n heel vroolijke partij.

Terwijl hij bezig was de kaarten uit te deelen, riep Daan eensklaps verschrikt uit: 'Wie is daar?' en tegelijkertijd blies hij het licht uit.

Te midden van de duisternis antwoordde een angstig stemmetje: 'Ik kan Tom nergens vinden,' en toen hoorde men twee bloote voetjes in de lange gang, die naar de voorkamer leidde, schuifelen.

'Dat is Rolf! hij is iemand gaan roepen; maak dat je in bed komt, Tom, en verklap ons niet,' riep Daan, en meteen ruimde hij de overblijfsels van het feest weg en gooide zijn kleeren uit, net als Hans.

Tom vloog naar zijn bed en lag daar te schudden van het lachen, totdat hij iets aan zijn hand voelde branden. Spoedig merkte hij wat het was: het eindje sigaar, dat hij juist in de hand had gehad, toen ze opgeschrikt werden, en dat hij in de verwarring had meegenomen.

Het was bijna uit; hij zou het zeker heelemaal hebben uitgedoofd, toen hij de stem van Jans hoorde, en, bevreesd, dat het hem verraden zou, kneep hij het nog even tusschen de vingers en wierp het onder zijn bed.

Jans kwam binnen met Rolf, die zeer verwonderd was, het blozende gezicht van Tom rustig op zijn kussen te zien liggen.

'Daar net was hij er toch niet; want, ik werd wakker en kon hem nergens vinden,' zei Rolf en betastte hem van alle kanten.

'Wat heb je weer uitgevoerd, deugniet?' vroeg Jans, terwijl ze Tom even kietelde, die dus de oogen wel open moest doen.

‘Ik ben iets gaan halen uit Daan's kamer. Laat me toch liggen. Ik heb zoo'n vreeselijken slaap,’ zei het onschuldige jongetje.

Jans dekte Rolf weer toe en ging verder onderzoeken, maar vond ook in de andere kamer de twee knapen in diepe rust. Ze zei dus maar niets aan Mevrouw, die het druk had met kleinen Eddie.

Weinig vermoedde Tom echter, wat er onder zijn bed gebeurde. De sigaar was niet uitgegaan, maar had liggen smeulen op het kleed, zoodat dit vuur had gevat; een vlammetje was opgestegen, had eerst de matras aangestoken, toen de lakens, en eindelijk het heele bed. Door den jenever sliep Tom bijzonder vast. Rolf was bedwelmd door den rook en ze verkeerden dus in groot levensgevaar.

Frans had lang opgezeten om te werken en toen hij de schoolkamer uitging, zag hij den rook van boven komen. Zonder den tijd te nemen, iemand te roepen, vloog hij de trap op en de kamer binnen, sleepte de kinderen het bed uit en wierp al het water dat maar bij de hand was, op de vlammen. De brand werd hierdoor wel voor een oogenblik gestuit, maar volstrekt niet gebluscht en de twee jongens, die ineens wakker werden in de koude gang, begonnen te gillen zoo hard ze konden. Spoedig verscheen Mevrouw en een oogenblik later Simon, die het heele huis bij elkaar schreeuwde met het roepen van: ‘Brand, brand!’ Met bleeke gezichten verzamelden al de jongens zich in de gang, en allen waren één oogenblik als versteend van schrik.

Maar Mevrouw verloor geenszins haar tegenwoordigheid van geest. Ze vroeg Jans om de twee jongens te helpen en zond Frans en Simon naar beneden om emmers water te halen, die zij over het karpet ende gordijnen heen wierp: het behangsel begon ook reeds vuur te vatten.

De grootste helft van de jongens stonden stil toe te kijken, maar Daan en Emiel hielpen flink mee

met water aan te dragen en de gevaarlijke gordijnen naar beneden te halen.

Gelukkig was de nood gauw geweken en konden de kinderen rustig weer naar bed gaan, terwijl Mevrouw de twee patiënten onderzocht. Rolf was er nogal goed afgekomen en had slechts een paar kleine wondjes; maar behalve dat al het haar van Tom's hoofd was afgeschroeid, had hij een heel groote wond aan den arm, die hem veel pijn deed. Mevrouw haalde dus watten en olie en tobde den heelen nacht met Tom en met Eddie, die aan 't hoesten was.

Toen Mr. Beer den volgenden morgen thuis kwam, was hij zeer ontsteld: Tom lag te bed, Eddie kuchte en niesde zonder ophouden, en de jongens waren zoo opgewonden, dat ze allen tegelijk praatten, waardoor hij niets verstaan kon. Maar toen hij de plaats zag van den brand, begreep hij spoedig wat er gebeurd was. De morgen werd besteed aan het in orde brengen van de kamer en het verzorgen van de gewonden, zoodat er geen tijd was om te onderzoeken hoe het gekomen was. Hans en Tom bekenden openhartig het aandeel dat zij in den brand gehad hadden, en men kon het hun aanzien, dat zij er spijt van hadden. Maar Daan zette een onverschillig gezicht en verklaarde dat ‘hij niet kon inzien dat zoo'n brandje zooveel te beteekenen had.’

Nu was er niets ter wereld waar Mr. Beer meer hekel aan had dan aan drinken, vloeken en spelen; ook had hij zelf het rooken afgeschaft, om de jongens niet in verzoeking te brengen het te doen, en hij was heel verdrietig, dat een nieuwe jongen, met wien hij zooveel moeite gehad had, al die kwade gewoonten nu had getracht in te voeren. Hij sprak dus al de jongens lang en ernstig toe en eindigde met op een half toornigen, half medelijdenden toon te zeggen:

‘Tom is dunkt me genoeg gestraft door die wond aan zijn arm; die zal er hem nog lang genoeg aan herinneren, dat zulke dingen hier niet te pas komen; Hans heeft genoeg gehad aan den schrik; hij heeft

oprecht berouw en doet ten minste zijn best mij te gehoorzamen. Maar van j o u , Daan, heb ik meer dan genoeg door de vingers gezien; jij w i l t niet oppassen; ik kan hier geen jongens hebben, die een slecht voorbeeld geven, en ik wil niet langer voor doove ooren praten. Neem dus maar afscheid en vraag Jans je boeltje in mijn zwarte reiszakje te pakken.'

'O Meneer! waar moet hij dan naar toe?' vroeg Hans.

'Naar een boerderij, waar ik een enkelen keer jongens naartoe heb gezonden, die hier niet deugen willen. Baas Ploeg is een beste man en als Daan maar wil oppassen, zal hij het daar heel goed hebben.'

'Hij mag toch wel terug komen?' vroeg Rolf.

'Dat zal van hem zelven afhangen: ik hoop van ja.'

Mr. Beer ging de kamer uit om een brief aan baas Ploeg te schrijven, en de jongens gingen om Daan heen staan, alsof hij iemand was, die een gevaarlijke reis moest ondernemen.

'Het zal me verwonderen, hoe het je daar bevallen zal,' zei Jacob.

'Als 't me niet bevalt, dan zal ik zoo vrij zijn er niet te blijven,' verklaarde Daan kalm.

'Waar zul je dan blijven?' vroeg Hans.

'Wel dan ga ik op zee, of naar de Oost, of ik ga een kijkje nemen in Amerika,' antwoordde Daan, tot groote ontzetting van de kleinere jongens.

'O, blijf maar liever een poosje bij haas Ploeg en kom dan hier terug, toe Daan?' vroeg Hans, die zich het geval zeer aantrok.

'Ik laat me nog liever ophangen, dan dat ik hier terugkom!' en na deze vriendelijke woorden verliet Daan de kamer, om zijn kleeren, die hij allemaal van Mr. Beer gekregen had, bij elkaar te zoeken.

Dit was het eenige afscheid, dat hij van de jongens nam, want ze waren in de schuur toen hij beneden kwam, en hij verbood Hans ze te roepen. Het rijtuig was voor de deur; Mevrouw stond er bij, om hem

goedendag te zeggen, en zag er zóó bedroefd uit, dat Daan moeite had zich goed te houden; maar hij zei niets dan: ‘Mag ik even afscheid van Eddie nemen?’

‘Ja zeker; ga maar naar binnen; hij zat zijn Danie erg missen.’

Niemand zag, hoe hartelijk Daan het kleine ventje kuste, hoe de oogjes van het zieke kind glinsterden, toen het zijn uitverkoren vriendje zag; maar Daan hoorde Mevrouw tot haar man zeggen: ‘Zullen we het nog maar niet een enkelen keer met den armen jongen probeeren?’ en het antwoord van Mr. Beer was: ‘Neen, het is beter van niet, hij maakt de andere jongens slecht en hij leert van hen geen goed; maar ik wed, dat hij nog wel eens terug zal komen.’ Daan voelde grooten lust zelf ook te vragen, of zij het hem niet vergeven wilden; maar hij bedwong zich, keek zoo onverschillig mogelijk, gaf Mevrouw de hand, en reed weg met Mijnheer, zonder één woord te zeggen.

Een paar dagen later kwam er een brief van baas Ploeg, met bericht dat Daan het heel goed maakte, waar allen zeer blij om waren.

Drie weken later echter kwam er nog een brief om te zeggen, dat Daan weggeloopen was en nergens te vinden.

Dat was een nare tijding, en de eenige hoop, die Mevrouw nog had, was dat hij misschien wel naar Rozenlust terug zou komen. Maar de tijd verliep en men hoorde noch zag iets van Daan.

Hoofdstuk VII.
Wilde Pau.

‘Ik heb iets bedacht,’ zeide Mevrouw eens tot haar man.

‘En wat is dat dan?’ vroeg deze.

‘Roosje heeft een vriendinnetje noodig; die jongens bederven haar maar en voor hen is het ook heel goed, dat er nog een meisje bij komt.’

‘Ja, dat is waar. Maar wie zullen we nemen?’ ‘Paulientje Hart.’

‘Wilde Pau, zooals de jongens zeggen?’ riep Mr. Beer verwonderd.

‘Ja; sedert den dood van haar moeder wordt ze thuis verwaarloosd, en dat is zoo jammer, want ze heeft veel goeds. Ik weet dat haar vader haar graag hierheen wil zenden; hij heeft er laatst al over gesproken.’

‘Maar zal Roosje er niet van schrikken, als ze hoort, dat ze zoo'n wildzang tot vriendin krijgt?’

‘Misschien wel een beetje; maar het is toch heel goed, want Roosje heeft wel wat aanleg om een klein nufje te worden en als Pau hier op visite was, konden ze het altijd goed samen vinden.’

‘Als ze óók maar geen brand gaat stichten.’

‘Arme Daan!’ zuchtte Mevrouw.

Bij het hooren van dien naam, gleed Eddie, die als gewoonlijk op zijns vaders schouders zat, vlug naar beneden en zei, terwijl hij met een bedroefd gezichtje het raam uitkeek: ‘Danie nog niet komt.’

Toen Mevrouw dien middag terugkwam uit de stad, en voordat zij nog tijd had, al de kleine jongens, die meegegaan waren, uit het rijtuig te helpen, sprong er een klein meisje uit het achterbakje, vloog het huis binnen, en riep luid: ‘Hei, Roosje! waar ben je?’

Daarna gaf ze zich moeite, om op één heen te blijven stilstaan, hoewel ze 't op alle twee nog niet eens goed kon.

Roosje was heel verheugd haar vriendinnetje te zien, maar was wel wat verwonderd, toen Pau zeide: ‘Ik mag hier voor altijd blijven! Papa vindt het goed; morgen komt mijn koffer en ik krijg allemaal nieuwe kleeren, en je tante heeft me zoo ineens maar meegenomen. Is dat niet grappig?’

‘Jawel. Heb je je groote pop ook meegebracht?’ vroeg Roosje, die zich nog goed herinnerde, hoe Pau het wassen gezichtje van haar mooiste popje Rosalie heelemaal bedorven had, door er met water aan te komen.

‘Ja, die is ook ergens,’ antwoordde Pau onverschillig. ‘Ik heb onderweg een ring voor je gevlochten van paardenhaar; ik heb het Bruin uit den staart getrokken. Vindt je hem niet mooi?’

Door dit prachtige geschenk was Roosje dadelijk ingepakt en ze stelde Pau voor, mee naar de kinderkamer te gaan. Maar de wildzang riep: ‘Neen, ik ga naar de jongens in de schuur!’ en weg was ze, met den hoed aan een lint achter zich over den grond sleepend, totdat hij op het gras bleef liggen.

‘Hei, wilde Pau,’ riepen de jongens, en ze wipte naar binnen met de boodschap: ‘Ik mag hier blijven!’

‘Hoera!’ gilde Tom boven van het dak af, waarop hij geklommen was - want Pau was zijn bijzonder vriendinnetje - en hij voorzag weer menige guitenstreek, die ze samen zouden uitvoeren.

‘Mag ik mee crocket spelen?’ vroeg Pau.

‘Neen, wij spelen nu niet, en je kent het ook niet.’

‘Ik kan in ieder geval harder loopen dan jij,’ antwoordde Pau.

‘Is dat waar?’ vroeg Hans aan Jacob.

‘Ja; voor een meisje kan ze nogal goed loopen,’ was het antwoord.

‘Willen we het eens probeeren, Tom?’ vroeg Pau.

‘Het is er veel te heet voor,’ en Tom viel tegen den muur aan, alsof hij uitgeput was van de warmte.

‘Wat scheelt den Poffer?’ vroeg Pau, die al de jongens één voor één opnam.

‘Och, de bal is tegen zijn voet aangekomen; hij huilt dadelijk!’ zei Jacob.

‘Ik huil nooit, al doe ik mij nòg zoo'n zeer,’ blufte Pau.

Hè! ik wed, dat ik je in één oogenblikje kan laten huilen.’

‘Probeer het eens.’

‘Pluk die brandnetels dan eens,’ en George wees op een bosje van die planten naast de schuur.

Pau ging er naar toe, plukte de brandnetels en hield ze een heele poos in de hand, hoewel het haar veel pijn deed.

‘Dat is flink van je,’ riepen de jongens uit één mond.

Doch de Poffer wilde en zòu haar op de een of andere wijze laten huilen, en tartend zei hij dus: ‘Je bent er aan gewend om je handen overal in te steken, dus dat is niet eerlijk; maar loop eens hard met je hoofd tegen de schuur aan, ik wed dat je dan huilt.’

‘Doe het toch niet,’ zei Hans, die een hekel had aan alles wat wreedheid was.

Maar Pau liet zich niet afschrikken, liep recht naar de schuur toe en sloeg haar hoofd zoo hard tegen den muur aan, dat alle jongens den bons hoorden. Ze was er duizelig van en men kon aan haar gezicht zien, dat ze veel pijn had.

‘Dat doet zeer; maar ik huil toch niet,’ zei ze.

‘Doe het nog eens!’ riep de Poffer driftig en Pau zou het waarlijk gedaan hebben, als Hans haar niet tegengehouden had. Tom, die de warmte nu vergeten scheen, vloog op George aan als een kleine kemphaan.

‘Hou je mond, of ik gooi je over de schuur heen,’

riep hij en pakte hem zoo ruw beet, dat de Poffer ineenkromp van angst.

‘Ze heeft het zelf gewild,’ was alles wat hij zengen kon, toen Tom hem losliet.

‘Dat doet er niet toe; het staat je heel leelijk om een klein meisje zoo te tergen,’ zei Rolf deftig.

‘Ik *ben* geen klein meisje; ik ben ouder dan jij en Roosje!’ riep de ondankbare Pau.

‘Preek jij maar niet, dominé! jij plaagt Roosje ook wel,’ riep de Zeerob, die net kwam aanzeilen.

‘Maar ik heb haar nog nooit van mijn leven pijn gedaan, is 't wel Roosje?’ zei Rolf en keerde zich naar zijn zusje, dat bezig was Pau's handen en hoofd met een natten zakdoek te betten.

‘Jij bent de beste jongen van de wereld,’ antwoordde Roosje zonder zich te bedenken, doch voegde er heel eerlijk bij: Je doet me wel eens pijn, maar dan is het bij ongeluk.’

‘Dag, wildzang,’ zei Mr. Beer, toen Pau met de anderen binnenkwam voor de avondboterham. ‘De *rechterhand*, kindlief, je moet goede manieren Ieeren.’

‘Die doet me zoo'n pijn.’

‘Arm handje! Hoe komt het aan die leelijke blaren?’ vroeg hij en haalde het van achter haar rug voor den dag.

Pau bedacht zich eerst, voordat zij antwoordde, maar Roosje gunde haar geen tijd en vertelde het geheele geval, terwijl George zijn gezicht zoo goed mogelijk achter zijn boterham trachtte te verbergen.

‘Weet je wel waarom ik Pau hier gevraagd heb?’ vroeg Mr. Beer.

‘Alleen om mij te plagen,’ mompelde de Poffer met vollen mond.

‘Om mij te helpen, beleefde jongens van jullie te maken, en ik vind dat een paar van jullie getoond hebben, dat ze het nog niet zijn.’

George dook weer weg achter zijn boterham en kwam er niet vandaan, voordat Rolf allen aan het

lachen maakte door zijn vraag: ‘Maar hoe kan dat? ze is zelf zoo'n wildeman!’

‘Daarom juist moeten jullie je best doen en vooral, een voorbeeld geven.’

‘Wordt ze dan ook een beleefde jongen?’ vroeg Rob.

‘Dat zou je wel willen, nietwaar Pau?’ zei Tom.

‘Dank je hartelijk. Ik vind alle jongens naar!’ antwoordde ze.

‘Het spijt me, dat je al mijn jongens zoo naar vindt,’ zei Mevrouw. ‘Beleefdheid is vriendelijk en gedienstig zijn, en dat zijn ze allen wel, als ze maarniet vergeten, dat ze anderen net zoo moeten behandelen, zooals ze zelf behandeld willen worden.’

Mevrouw sprak tot Pau, maar de jongens schenen goed geluisterd te hebben, want er was nog nooit zoo beleefd: ‘dank je’ en ‘alstublieft,’ en ‘ja, Mevrouw’ en ‘neen, Meneer’ gezegd als dien avond. Pau zei niets, maar bedwong haar lust om onder de tafel Rolf te schoppen, wien ze niet kon vergeven dat hij haar een klein meisje genoemd had.

Den heelen avond speelde ze verder verstoppertje met de ‘nare jongens’ en de Poffer liet haar drie keer aan zijn chocoladesigaar likken. Dat stemde haar dan ook zóó goed, dat haar laatste woorden, vóór ze naar bed ging, waren: - Je moogt allen met mijn kegels en raketten spelen als ze komen.

's Morgens was haar eerste vraag: ‘Is mijn koffer er al?’ en toen men haar zei, dat die in den loop van den dag verwacht werd, was ze knorrig en liet dat haar pop zóó ontgelden, dat Roosje er akelig van werd.

Tot vijf uur 's middags toe hield ze het op die wijze vol; toen verdween ze spoorloos en werd niet gemist voor 's avonds, omdat iedereen dacht, dat ze met Rolf en Tom naar de duinen was.

‘Ik heb haar zoo hard ze kon de groote laan uit zien loopen,’ antwoordde Mietje, die de karnemelkspap binnen bracht, op de vraag of zij Pau ook gezien had.

‘Ze is zeker naar huis gegaan, die kleine wildzang,’ riep Mevrouw angstig.

‘Misschien is ze wel naar het station, om te zien of haar koffers ook gekomen zijn,’ zei Frans.

‘Dat is onmogelijk; zij weet den weg niet en ze kan haar koffer toch ook geen uur ver dragen.’

‘Dat zou juist iets voor haar zijn’ zei Mr. Beer en nam zijn hoed om het kind te gaan zoeken, toen Jacob, die voor het raam gestaan had, iets riep, waarop allen de deur uitliepen. Daar kwam waarlijk onze Pau aan, zwoegende onder den last van een groote doos waar een linnenzak omheen genaaid was. Ze zag er zeer verhit en stoffig en vermoeid uit, maar stapte toch stevig door, totdat ze aan de stoep kwam. Toen liet ze de doos met een zucht vallen en ging er kalm op zitten, met de armen over elkaar.

‘Ik ben de doos maar vast gaan halen; ik kon niet langer wachten.’

‘Maar je wist den weg niet,’ zei Tom.

‘Dien heb ik wel gevonden; ik verdwaal nooit.’

‘En 't was wel een uur ver.’

‘Ja, 't was nog al ver, maar ik heb onderweg een paar keeren gerust.’

‘Was die doos niet heel zwaar?’

‘Het was zoo'n lastig dragen, omdat ze zoo rond is; ik was bang dat mijn armen zouden afvallen.’

‘Maar ik begrijp niet, dat de stationchef je haar geven wilde?’

‘Hij weet er niets van. Hij was in 't kleine kantoortje en ik heb de doos stilletjes weggehaald.’

‘Ga eens gauw vertellen, dat de doos niet gestolen is, Frans: de goede man zal dat zeker denken,’ zei Mr. Beer, die hartdlijk meelachte over de leukheid van Pau.

‘Beloof me nu, nooit weer ergens heen te loopen voordat je 't me gevraagd hebt,’ zei Mevrouw, terwijl ze het warme roode gezichtje met haar zakdoek afveegde.

‘Dat is goed; maar papa zegt altijd dat ik nooit iets mag uitstellen.’

‘Geef haar maar gauw wat te eten,’ zei Mr. Beer.

De jongens hadden vreeselijk plezier in Pau en zij vermaakte ze onder het eten met het verhaal van de ondervindingen, die ze onderweg had opgedaan. Ze was aangevallen door een grooten hond en uitgelachen door een man; haar hoed was in een sloot gevallen, toen ze daaruit had willen drinken, een vrouw had haar een noot gegeven, enz. enz.

‘Al was ze nog tweemaal zoo ondeugend als ze nu is, ik zou toch van haar houden,’ zei Mevrouw bij zich zelve, toen ze een oogenblik later Pau de doos zag uitpakken, terwijl ze rechts en links haar speelgoed aan de nieuwsgierige kinderen toereikte.

Spoedig werd de kleine wildzang de lieveling van allen. Roosje klaagde nooit weer, dat zij zich verveelde, want Pau vond allerlei aardige spelletjes uit, en in guitenstreken was ze, tot groot genoegen van de heele school, haast net zoo sterk als Tom.

Eens begroef ze de groote pop en liet haar een week lang onder den grond liggen, totdat ze er haar eindelijk heelemaal bedorven weer uithaalde. Roosje was er wanhopend over; maar Pau ging naar den verver, die toevallig aan het huis bezig was, en liet hem de pop vuurrood verven, met glinsterende zwarte oogen; toen prikte ze allemaal veeren in het lijk, bond een purperen lint om liet middel en stak daarin een klein zakmesje van Tom: de mooie Rosalie moest nu een Indiaansch opperhoofd voorstellen en hakte dapper op alle andere poppen los, totdat het roode zweet van haar lijf droop! Een anderen keer gaf Pau haar nieuwe laarsjes present aan een arm kind, in de hoop van zelf blootsvoets te mogen loopen. De jongens waren in één verrukking over een oorlogschip, dat ze van een oude klomp maakte, met twee groote zeilen er aan, die ze vooraf in terpentijn gedoopt had. Toen het donker geworden was, stak ze die aan, en 't was

wezenlijk een mooi gezicht, dat brandende scheepje de beek te zien afvaren. Ze gaf haar bloedkoralen ketting weg voor vier jonge katjes, die door een onbarmhartigen straatjongen gemarteld werden. Dagen lang koesterde en verzorgde zij ze en gaf ze te eten met een poppenlepeltje; toen ze toch stierven, treurde zij er zoo lang over, dat Rolf haar als vergoeding een van zijn goudvisschen gaf.

Een andermaal had ze zich met een kurk een grooten knevel en baard gemaakt en verscheen daar heel kalm mee op school. Alle dieren achtte ze geschikt om te berijden, van het wilde paard af, tot het kwaadaardige varken toe, van wiens rug ze maar met de grootste moeite gered werd. Natuurlijk werd ze nog al eens op de proef gesteld door de jongens, maar ze liet er zich altijd voor vinden. Geen wonder dus, dat Pau, de wildzang, gauw de heldin van Rozenlust werd!

Hoofdstuk VIII.
De geest.

Sommige kinderen verbeelden zich wel eens heel wonderlijke dingen. Rolf en Roosje vooral hadden er het hoofd van vol. Ze droomden van spoken, elfen en aardmannetjes en bedachten er allerlei verhalen over. Zoo hadden ze dan ook eens een geest verzonnen, dien ze de ‘Booze Piepmuis’ noemden. Ze spraken er bijna nooit met de anderen over en konden ook niet zeggen hoe hij er uitzag; het was een zeer geheimzinnig wezen. Allerlei plechtigheden hadden ze uitgedacht om aan den Geest te behagen. Maar de ‘Booze Piepmuis’ was een lastige, kwaadaardige Geest,

en Roosje was zoo bang voor hem, dat ze altijd heel gauw gehoorzaamde, als hij haar, meestal bij monde van Rolf, het een of ander beval. Rob en Eddie mochten een enkelen keer de plechtigheden bijwonen, en beschouwden dat als een heel pretje, hoewel ze er niets van begrepen.

Eens op een Woensdagmorgen fluisterde Rolf, Roosje heel geheimzinnig in: 'De Piepmuis heeft me gezegd, dat we van middag in het bosch moeten komen.'

'Waarom?' vroeg Roosje angstig.

'Hij wil een offer-a-hande hebben,' zei Rolf plechtig. 'Achter het heuveltje moeten we precies om twee uur een vuur aanleggen en daar al ons liefste speelgoed op verbranden!'

'Gunst! Ik vind de papieren poppetjes, die tante voor me gemaakt heeft, het aardigste van al mijn speelgoed: moet ik die nu verbranden?' vroeg Roosje, die er niet aan dacht, de Piepmuis iets te weigeren.

'Ja zeker, allemaal; ik zal mijn scheepje, mijn plakboek en al mijn soldaten verbranden,' zei Rolf vastberaden.

'Dan zal ik het ook doen; maar het is toch heel naar van de Piepmuis, om ons mooiste speelgoed te willen hebben,' zuchtte Roosje.

'Een offer-a-hande wil zeggen, dat men alles moet weggeven waar men het meest van houdt; er is dusniets aan te doen,' zei Rolf, die het woord offerande eens op school had hooren uitleggen.

'Gaat Rob ook mee?' vroeg Roosje.

'Ja, hij zal zijn doosje met kleine huisjes meebrengen; je weet wel, die zijn allemaal van hout en zullen dus heel mooi branden.'

Met dit schitterend vooruitzicht troostte zich Roosje, en om twaalf uur legde zij een rij papieren poppetjes langs haar bordje, alsof zij een afscheidsfeestje gaf.

Op het afgesproken uur zette de stoet zich in be-

weging; elk kind droeg de schatten, die aan de veeleischende Piepmuis geofferd moesten worden. Eddie wilde volstrekt ook mee gaan en toen hij zag, dat de anderen speelgoed bij zich hadden, pakte hij een blatend schaapje onder den éénen, en oude Griet onder den anderen arm, weinig vermoedende hoeveel verdriet dit laatste hem zou berokkenen.

'Ga nu stil zitten, en praat niet voordat ik het zeg. Deze groote, platte steen is het altaar en ik ga er het vuur op aanleggen.' Rolf zocht eenige droge takjes bijeen, en toen ze lustig brandden, beval hij de kinderen er driemaal omheen te stappen en dan in een kring te gaan staan.

'Ik zal beginnen, en als dit hoopje verbrand is, moet ieder op zijn beurt zijn speelgoed er op leggen.'

Met deze woorden legde hij met groote plechtigheid eerst een schrift vol opgeplakte prentjes op het vuur; daarna een kapotte boot en eindelijk liet hij al zijn looden soldaatjes één voor één moedig den vuurdood tegemoet gaan. Er was er geen een bij, die aarzelde of terugdeinsde, en spoedig waren de gemeene soldaten evenzoo als de schitterende generaals tot eer, onkenbaar hoopje lood versmolten!

',Nu is Roosje aan de beurt'! riep de hoogepriester van Piepmuis, toen tot groot genoegen van de kinderen de offers verteerd waren.

'O, ik kan het niet doen; mijn lieve, lieve poppetjes!' klaagde Roosje, terwijl ze het ongelukkige twaalftal met groote innigheid tegen zich aan drukte.

'Ze *moet*', beval Rolf, en, nadat zij ze alle een laatste kusje gegeven had, legde Roosje ze op het vuur.

'Laat me dit mooie blauwtje maar houden, dat is zoo *vreeselijk* lief!' smeekte het arme mamaatje.

'Meer! Meer!' klonk het op doffen, dreigenden toon, en Rolf riep: 'Hoor je de Piepmuis wel, ze wil *alles* hebben of ze zal je krijgen!'

Spoedig was er ook van dit laatste poppetje niets dan een klein zwart snippertje over.

‘Zet nu de huisjes en boompjes netjes op, dan zullen ze elkaar aansteken, net als in een wezenlijken brand,’ zei Rolf.

Het was waarlijk een aardig gezicht om die huisjes langzamerhand in brand te zien geraken. Het ging een beetje langzaam, omdat ze geverfd waren; maar toen eindelijk een klein huisje vuur had gevat, stak dit een palmboom aan, en die viel weer op het dak van het stadhuis, en zoo stond de geheele stad gauw in lichtelaaie vlam. De houten bevolking stond er onnoozel naar te kijken, totdat ze er zelf ook aan moest gelooven en zonder tegenstribbelen zich door de vlammen liet verteren.

De kinderen genoten volop van dit schouwspel, want het duurde nogal lang eer alles verbrand was. Ze dansten om het vuur heen, alsof ze Indianen waren, en hieven een kreet van verrukking aan bij elk huisje, dat neerstortte.

Eddie vooral was zóó opgewonden, dat hij zijn beurt niet afwachten kon; zonder dat men er hem om vroeg, wierp hij zijn schaapje midden in de vlammen. Het had nog geen tijd gehad om ordentelijk te roosteren, toen het al gevolgd werd door de oude Griet. Maar die vond het alles behalve plezierig en ze toonde haar ongenoegen op een allerakeligste wijze. Zij gilde niet en ontvlamde niet, maar kromp ineen. Ze was van leer gemaakt, en nu krulde eerst één been op en toen het andere: allergriezeligst om aan te zien. Daarna stak ze haar armen in de hoogte, alsof ze vreeselijke pijnen uitstond; het hoofdje draaide om, de glazen oogen vielen er uit - nog één stuiptrekking,... en oude Griet viel als een stukje zwart vel op de puinhoopen van de stad neer. Die onverwachte uitingen van pijn hadden de kinderen erg getroffen, en Eddie was versteend van schrik. Eindelijk koos hij de wijste partij en liep zoo hard hij kon naar huis, aldoor gillend ‘Maatje, Maatje!’

Mevrouw kwam natuurlijk dadelijk aanloopen, maar

daar zij uit Eddie's woorden: ‘arme Griet zoo pijn! mooi vuur, popjes weg!’ niet anders begreep, dan dat er een groot ongeluk gebeurd was, haastte zij zich naar de plaats, waar ze wist dat de kinderen aan het spelen waren.

‘Wat is hier gebeurd?’ vroeg ze, toen zij de treurige, schuldige gezichtjes zag; maar toen Rolf het alles uitvoerig verteld had, lachte Mevrouw hen zoo hartelijk uit, dat de tranen haar langs de wangen liepen.

‘Ik dacht dat jullie veel te verstandig waart voor zulke kinderachtige spelletjes! Wat heeft die geest een kwaad gesticht! Wel foei! Die arme poppetjes en die mooie soldaten! Ik geloof dat ik in 't vervolg de speelgoedkast maar op slot zal doen; wantje weet wel:

> ‘Kindertjes, die hun speelgoed niet sparen,
> Mogen het ook niet zelf bewaren.’

‘We zullen het nooit, nooit weer doen!’ riepen de kleine zondaren uit.

‘Ik hoorde Oom aan de groote jongens vertellen, dat de Grieken offer-a-handen brachten en ik wilde hen nadoen; en omdat ik geen levendige dingen had om te verbranden, heb ik maar speelgoed genomen,’ zei Rolf.

‘Dat is heel dom van je; want Oom legde juist uit, dat dit heel verkeerd van die Grieken was. Het heeft waarlijk wel iets van het kind met de boonen,’ zei tante.

‘Wat is dat? vertel u dat eens?’ vroeg Roosje.

‘Er was eens een arme vrouw, die drie of vier kleine kindertjes had, en als zij uit schoonmaken ging, sloot ze die maar in haar kamertje op, omdat ze dan goed bezorgd waren. Eens, toen ze weer uitging, zei ze: Dag, kindertjes, past goed op klein broertje, speelt niet met de lucifers en steekt geen boonen in je neus, hoor! Nu was er nooit een haartje op het hoofd van de kinderen geweest, dat er aan

gedacht had, zoo iets geks te doen als boonen in hun neus te steken, maar nu had de moeder hen op de gedachte gebracht en zoodra ze goed en wel weg was, gingen de kleine deugnieten naar de kast en stopten hun neusjes vol met boonen, alleen om te zien, wat voor een gevoel dat zijn zou. Natuurlijk vond de moeder ze allen schreiend terug.'

'Deed het erg pijn?' vroeg Rob, en Mevrouw, die aan deze belangstellende vraag meende te bemerken, dat haar eigen zoontje ook lust begon te krijgen, het eens te beproeven, liet er gauw op volgen: 'Heel erg, dat weet ik nog wel; want toen mijn Mama mij dit vertelseltje deed, was ik dom genoeg om het zelf eens te probeeren. Ik had geen boonen, en duwde dus maar kleine steentjes in mijn neus. Het was niets geen prettig gevoel en ik nam ze er zoo gauw mogelijk weer uit. Maar een was er al te ver in, ik kon er niet meer bij; en ik was zóó bang dat ze me zouden uitlachen, als ik vertelde wat ik gedaan had, dat ik uren lang met het steentje in mijn neus rondliep, totdat het me zoo'n pijn deed, dat het niet meer was uit te houden en ik alles aan mijn moeder vertelde. Maar die kon het er ook niet uitkrijgen en toen werd de dokter geroepen, en verbeeld je, Rob, toen werd ik op een stoeltje gezet, mijn hoofd werd vastgebonden, en toen ging de dokter met een heel scherp mesje in mijn neus porren totdat het steentje er uitviel. O foei, wat deed het een pijn! ik kan er nog naar van worden!'

Rob was zeer getroffen, en heeft nooit de proef genomen. Rolf stelde voor, oude Griet te gaan begraven en Eddie was daar spoedig zóó druk mee, dat bij zijn schrik van zooeven heelemaal vergat. Roosje werd gauw getroost door een nieuw stel poppetjes en de Booze Piepmuis heeft nooit meer iets van zich laten hooren.

Hoofdstuk IX.
Het bal.

Natuurlijk hadden de jongens op Rozenlust ook een club onder elkaar. Zij was opgericht door de grooten, maar van tijd tot tijd werden de kleinen toegelaten. Tom en Rolf waren eereleden en hadden elk een zilveren knoop gekregen, terwijl de gewone leden elk een koperen hadden, dien ze altijd bij zich moesten hebben, anders werden ze voor een of twee dagen uitgesloten. Ze hadden ook ieder een bijnaam, zoo heette Rolf: het Konijn, Jacob heette: de Slang, George: de Luipaard, Tom: de Aap, enz. Als 't regende, vergaderde de club in de schoolkamer, waar de jongens dan tooneelstukjes opvoerden of spelletjes speelden: domino, kienen, schaak, enz. 's Zomers kwamen ze in de schuur bijeen en geen van de jongens heeft ooit willen verklappen wat ze daar uitvoerden. Een enkelen keer, als 't heel warm was, vergaderden ze buiten en dan zaten alle leden in hun hemdsmouwen bij de beek, heel kikvorschachtig en prettig; dan werd er heel wat geredeneerd en als een lid soms ruzie wou maken, dan werd hij maar even kopje onder gedompeld. Frans was president en bewaarde de orde. Mr. Beer was niet in de geheimen van de club, maar werd wel eens op een enkele buitengewone vergadering gevraagd en dan had hij altijd dol veel plezier gehad. De club hield ook wedrennen met hoepels of fietsen, en eens hadden ze zelfs een wedstrijd in twee schuitjes gehouden. Maar die was niet goed afgeloopen; want de schuitjes waren tegen elkaar aangebonsd en er was toen een hevige twist ontstaan, wiens schuld dat was, zoodat de club een poos lang ontbonden was geweest. Gelukkig kwam het gauw weer in orde.

Meisjes mochten nooit lid worden, dat was vaste

regel, maar Pau had er ergen lust in en bracht groote oneenigheid en opgewondenheid onder de jongeheeren teweeg, want ze kwam hen nu op allerlei wijze plagen. Ze keek door het sleutelgat of bonsde op de deur van de kamer, waar de vergadering bijeen was; soms deed ze net alsof ze er alles van wist en schreef overal leelijke gezegden en scheldwoorden op.

Gelukkig kwam Mevrouw op de gedachte, voor de meisjes ook een vereeniging op te richten, waarin de kleine jongetjes ook mee mochten doen. Roosje liet zich bij die gelegenheid Mevr. Rozemarijn noemen en Pau heette dan juffrouw Pauwestaart en was de dochter, als ze huishoudentje speelden; of wel ze deden het een of andere wilde spelletje, waarvan Eddie soms het slachtoffer werd, want ze vergaten wel eens dat hij geen pop, maar een kind was. Zoo sloten ze hem eens in een kast, die een hol moest verbeelden, gingen toen in den tuin krijgertje spelen en lieten het arme ventje daar bij vergissing een heele poos in zitten. Een ander maal was hij bijna verdronken in een groote waschtobbe met water, toen de meisjes walvischje met hem speelden, en, wat nog het ergste was: eens kwam Mevrouw nog maar juist bijtijds om te beletten dat ze hem als roover ophingen.

Maar het meisjeskransje was lang niet zoo hardvochtig tegen de jongens, als ze wel verdiend hadden dikwijls lieten de meisjes een paar leden van de jongensclub uitnoodigen om mee te spelen. Zoo werd eens het volgende briefje aan de jongens afgezonden:

> '*Meer*. Rozemarijn *verzoekt de heeren* Rudolf Broek, Thomas Blommers *en* Hans Bleeker *van middag om drie uur bij haar op een bal te komen.* P.S. Hans *moet zijn viool meebrengen, dan kunnen wij dansen, en de jongens moeten zich alle drie goed gedragen, anders krijgen zij niets mee van al het lekkers, dat wij gemaakt hebben*.'

Misschien zouden de jongens zich nog eens bedacht hebben, of ze de invitatie aannemen zouden, als dat P.S. er niet bijgestaan had.

‘Laten we maar gaan,’ zei Tom. ‘Ik heb geroken dat ze heerlijke dingen gekookt hebben.’

‘We kunnen weggaan als het eten op is,’ zei Rolf.

‘Ik ben nog nooit op een bal geweest, wat moet je er al zoo doen?’ vroeg Hans.

‘Wel, we maken net als de groote menschen een heel deftige buiging; dan dansen we maar een beetje om de meisjes pleizier te doen, eten alles op wat er is en gaan gauw weer weg.’

‘Dat kan ik licht doen,’ zei Hans na een oogenblik te hebben nagedacht.

‘Ik zal maar schrijven, dat we komen zullen,’ en Rolf zond het volgende briefje:

‘*Wij zullen maken er allen te zijn. Zorg maar dat er goed wat te eten is*. -

De WelEdele Heer Rudolf.’

De meisjes waren in één angst, dat haar eerste bal niet goed zou uitvallen, want als 't goed ging, zou er een keurig dineetje op volgen.

‘Ik hoop maar, dat de jongens even stil en bedaard zullen zijn als de poppen,’ zei Roosje, terwijl ze de tafel vast dekte.

‘Rolf en Hans zullen zich wel goed gedragen; maar je zult zien, dat Tom ons plagen zal,’ antwoordde Pau.

‘Dan zend ik hem dadelijk naar huis.’

‘Dat doet men niet op groote partijen.’

‘Nu, dan vragen we hem nooit weer.’

‘Dat zal het beste zijn; maar kom, het is al kwart voor drieën, we moeten ons gauw gaan mooi maken,’ zei Pau, die plan had zich heel leelijk toe te takelen.

‘Ik ben de moeder, dus zal ik me maar heel eenvoudig kleeden,’ zei Roosje, terwijl ze een nachtmuts opzette, waaraan ze een ronde strik genaaid had; daarna

deed ze een sleepjapon van haar tante aan, sloeg eer oude sjaal om, zette een papieren bril op en nam een grooten zakdoek in de hand.

Pau had een groene, neteldoeksche japon aan met een gele sjerp en groote paarse pantoffels als dansschoentjes; een oud stoffertje hield ze bij wijze van waaier in de rechter- en een leeg azijnflesje als een flacon in de linkerhand. - ‘Ik ben de dochter en moet dus heel netjes zijn,’ zei ze.

Er werd hard aan de deur geklopt; juffrouw Pauwestaart liet zich gauw achterover op een stoei vallen en ging uit alle macht zitten waaien, terwijl mevrouw Rozemarijn zoo deftig mogelijk rechtop op de canapé ging zitten. Kleine Lili, die veertien dagen op Rozenlust logeerde, speelde voor meid en opende de deur met de woorden: ‘Binne heere.’ Ter eere van het feest hadden de jongens hoog opstaande boordjes van papier aan en hooge zwarte hoeden op; daarbij droegen ze allen handschoenen, maar van allerlei verschillende soorten van kleuren, want handschoenen was een artikel, waarvan nog nooit één jongen op Rozenlust een gelijk paar had kunnen bewaren.

‘Hoe vaart u, Mevrouw?’ zei Rolf met zulk een grove stem, dat hij maar heel korte zinnetjes tegelijk zeggen kon.

Ze maakten nu allen een buiging en gingen op zulk een grappige, deftige manier zitten, dat de heeren hun fatsoen vergaten en achterover in de stoelen rolden van het lachen.

‘Och, stil toch!’ riep Mevr. Rozemarijn.

‘Als je zoo doorgaat, wordt je nooit weer gevraagd,’ voegde Juffr. Pauwestaart er bij, terwijl ze Tom, die het hardst van allen lachte, met haar azijnfleschje op den schouder klopte.

‘Ik kan 't niet helpen; je lijkt ook net op een tooverheks, verontschuldigde de heer Blommers zich.

‘Jij ook, maar ik ben niet zoo onbeleefd het te zeggen,’ antwoordde Pau heel boos.

‘Laten we nu maar gaan dansen,’ zei Roosje. ‘Heeft u uw viool meegebracht, meneer?’

‘Ja, die staat buiten de deur,’ en Hans ging ze halen.

‘Willen we eerst niet gaan soupeeren?’ vroeg Tom met een knipoogje tegen Rolf, om hem er aan te herinneren dat, hoe eer het lekkers op was, ze des te eer konden ontsnappen.

‘Neen, dat doet men immers nooit; eerst soupeeren en *dan* dansen. Als je niet ordentelijk dansen wilt, dan krijg je niets van al het lekkers mee, geen enkel stukje, begrepen, meneer?’ en Mevr. Rozemarijn keek zóó ernstig, dat de jongens inzagen, dat het geen gekheid was en ineens heel wat beleefder werden.

‘Ik zal met Mr. Blommers dansen, dan kan ik hem meteen de polka leeren, want het is eigenlijk schande, zoo slecht als hij die kan,’ voegde ze er bij, en wierp Tom een verwijtenden blik toe.

Hans speelde een wijsje en de twee paren kinderen sprongen er vroolijk op los. De dames dansten heel netjes, maar de heeren namen veel te groote passen, in de hoop dat ze dan gauw gedaan zouden hebben en eerder zouden gaan soupeeren. Toen ze allen buiten adem waren, mochten ze wat gaan rusten, en de kleine dienstmeid ging rond met dropwater in kopjes, die zóó klein waren, dat één van de gasten er negen achtereen uitdronk. Het is misschien maar beter zijn naam niet te noemen, want hij werd er zoo opgewonden en onfatsoenlijk van, dat hij 't op 't laatst met kopje en al in den mond stak.

‘Nu moest jij Pau vragen een liedje te zingen,’ zei Roosje tot haar broertje Rolf, die met zijne hooge boordjes net op een uiltje leek.

‘Wilt u eens zingen, mejuffrouw?’ zei hij heel gehoorzaam, nieuwsgierig om te weten, wat de piano zou moeten voorstellen. Mejuffrouw Pauwestaart zweefde naar een oud schrijftafeltje, schoof dat open, en

zong, terwijl zij zoo hard mogelijk op het meubeltje bonsde:

> ‘Er zaten zeven kikkertjes
> Al in een boerensloot,’ enz.

Toen ze gedaan had, klapten de heeren met zooveel vuur in de handen, dat ze nog twee andere liedjes toegaf en misschien toen nog niet opgehouden zou hebben, als de heeren niet zoo vrij waren geweest te zeggen, dat het nu lang genoeg was.

‘Zie zoo, *nu* gaan we soupeeren,’ zei Mevr. Rozemarijn, zeer tevreden over haar gasten.

‘Ga nu netjes zitten, zonder te vechten.’

Gelukkig was alles best uitgevallen; alleen was de vla zoo week, dat men ze drinken moest in plaats ze te eten met de nieuwe lepeltjes; maar de boterhammetjes met rookvleesch verdwenen als sneeuw voor de zon en de taart - die uit een appel gesneden en met suikerboontjes bestoken was, wekte ieders bewondering.

Jammer dat juffrouw Pauwestaart een oogenblik met de meid kibbelde om het dikste poffertje, waarop Lili zoo driftig werd, dat zij het heele schoteltje in de lucht smeet en onder een hagelbui van poffertjes in tranen uitbarstte. Ze bedaarde wel gauw, toen ze haar op het mooiste stoeltje lieten zitten en een suikerpotje gaven om uit te likken, maar met dat al had de kleine driftkop al het lekkers vertrapt.

Toen men het tweede schoteltje poffertjes wilde ronddienen, was het spoorloos verdwenen; het was met opzet voor het laatst bewaard, omdat er krenten in waren.

‘Jij hebt ze verstopt, Tom; ik kan het aan je gezicht zien,’ riep de toornige gastvrouw, terwijl ze hem met de melkkan dreigde.

‘Dat is niet waar!’

‘Het is wel waar!’

‘Het is niet beleefd om tegen te spreken,’ zei Pau, die intusschen de bessensapsaus opsnoepte.

‘Kom, Rolf, geef ze terug’, zei Tom.

‘Hè wat jok je,’ gilde Rolf, ‘je hebt ze in je eigen zak!’

‘Wacht, we zullen ze hem eens afnemen; het staat je heel leelijk, Roosje aan het schreien te maken,’ zei Pau, die haar eerste bal nog pleizieriger vond, dan ze gedacht had.

En terwijl Roosje en Lili haar traantjes afveegden, vielen de twee jongens en Pau op den dief aan; maar hij wist te ontsnappen, ging achter de tafel staan en bombardeerde nu zijn aanvallers met de gestolen poffertjes. Het laatste poffertje vloog door de kamer, toen hij ingesloten en vastgegrepen werd, met groot lawaai naar de deur gesleept en buiten de kamer gezet.

De poffertjes werden zoo netjes mogelijk op een schoteltje gelegd, maar ze zagen er niets smakelijk meer uit.

‘Willen we nu maar weggaan?’ zei Rolf plotseling, toen hij zijn tante de trap hoorde opkomen.

‘Ja, gauw maar,’ zei Hans en liet een lekker, dik poffertje in den steek, dat hij niet wilde oprapen. Maar voordat de jongens de deur uit waren, was tante Beer er al in en de jonge dames vertelden haar de heele geschiedenis.

‘Die jongens behoeven niet te denken, dat zij ooit weer op een bal gevraagd zullen worden, voordat ze oprecht berouw hebben getoond over hun gedrag,’ zei Mevrouw ernstig.

‘We deden het maar voor de grap,’ begon Rolf.

‘Ik hou niet van grappen, waarmee men andere kinderen verdriet doet. En Rolf, ik dacht niet dat jij ooit je zusje plagen zou; zij is altijd even lief voor je.’

‘Tom zegt, dat alle jongens hun zusjes plagen,’ mompelde Rolf.

‘Jongens mogen dat toch niet doen; het is misschien maar beter, dat ik Roosje naar huis zend, daar heeft ze niemand die haar plaagt.’

Bij deze bedreiging ging Rolf onmiddellijk naar Roosje

toe, veegde haar de traantjes af en hield haar een groot poffertje voor, waardoor zij zich spoedig liet overhalen om weer goed te zijn.

'Hans heeft ook geplaagd, maar Tom nog het ergst van allen,' zei Pau, want ze vond het onrechtvaardig, dat die twee geen knorren zouden krijgen.

'Ik heb er spijt van,' verzekerde Hans benauwd.

'Ik niet!' riep Tom door het sleutelgat van de deur, waarachter hij had staan luisteren.

'Gaat nu maar naar beneden, jongens,' zei Mevrouw, die nu niet zoo heel kwaad was; maar denkt eraan, dat je niet met de meisjes praten of spelen moogt, totdat ik het je zeg: je bent het niet waard, dus ik wil het niet hebben.'

Beschaamd gingen Rolf en Hans weg; maar Tom lachte ze uit en wilde een kwartier lang niets met zulke 'flauwe kerels' te doen hebben. Roosje was zeer verdrietig over het gedrag van Rolf en vond het niets plezierig niet met hem te mogen spelen, maar Pau had er echt schik in, en maakte elken keer, dat ze een van de drie zag, een langen neus, vooral tegen Tom, die net deed alsof 't hem niets schelen kon en zoo luid mogelijk verkondigde, dat hij heel blij was voor een poos van die 'nesten' af te zijn. Maar het begon hem toch even als de andere jongens gauw te vervelen; vooral omdat Mevrouw zich ook onder de 'nesten' rekende en ook niet tegen hen sprak of naar hen keek, maar heelemaal deed alsof zij niet bestonden.

Langer dan drie dagen konden de booswichten het zóó niet uithouden en, na veel gefluister en overleg, schenen ze er eindelijk iets op gevonden te hebben, om de verzoening tot stand te brengen. Bij dat i e t s scheen veel stijfsel noodig te zijn en uren achtereen werd er in de schuur aan gewerkt. Pau was zóó nieuwsgierig, dat ze eens bijna haar neus tusschen de deur geklemd had, en Roosje betreurde het zeer dat ze niet samen spelen mochten en ze zulke 'nare geheimen' voor elkaar hadden.

Op een mooien Woensdagmiddag togen Tom en Hans uit met een verschrikkelijk groot plat pak, in kransen gewikkeld. Pau en Roosje begrepen er niets van en stampvoetten van verlangen om mee te gaan. Daar ging de deur open en kwam Rolf binnen, heel beleefd met zijn hoed in de hand. 'Tante, wilt u en de meisjes alstublieft eens meegaan om een verrassing te zien, die we voor u gemaakt hebben?' vroeg hij zoo vriendelijk als een jongen maar doen kan.

'Heel graag!' zei Mevrouw met zulk een hartelijke stem dat Rolf er van opfleurde, 'mag Eddie ook mee?'

'O, zeker; de ezelwagen staat al te wachten voor hem en de meisjes; u zult wel kunnen wandelen naar het Koningsduin, nietwaar?'

'Met veel pleizier; maar is het wel noodig, dat ik mee ga!'

'Ja, u juist, anders is alle aardigheid er af!' riep Rolf opgewonden.

Spoedig waren de hoeden opgezet en werd de tocht ondernomen. De stoet zag er recht teestelijk uit; de drie meisjes en Eddie zaten in de 'waschmand,' zooals zij den mandenwagen noemden; Tobias had een rooden pluim op zijn kop, Caro een blauwen strik om den nek en Rolf een bouquetje in het knoopsgat; terwijl Mevrouw, ter eere van het feest, vooruit stapte met een bonte Japansche parasol in de hand.

Toen ze op Koningsduin kwamen, was daar niets te zien dan zand en helm en de meisjes keken erg teleurgesteld. Maar Rolf zei: 'Stapt maar uit, dan zal de verrassing dadelijk komen, en daarop verdween hij achter het duin.

Een oogenblik van gespannen verwachting en toen kwamen Hans, Tom en Rolf te voorschijn, ieder gewapend met een grooten vlieger, dien ze de drie meisjes aanboden. Ze werden met groot gejuich ontvangen; maar de jongens liepen weer weg, roepende dat de verrassing nog niet uit was, en verschenen spoe-

dig met een vierden vlieger van monsterachtige grootte, waarop met kolossale oranjeletters geschreven stond: VOOR MEVROUW BEER.

‘We hebben er u ook maar een gegeven, omdat u kwaad op ons was en partij voor de meisjes gekozen hadt! riepen ze alle drie, gierende van 't lachen.

Mevrouw deelde hartelijk in de vroolijkheid en scheen wat blij met haar present te zijn. ‘We hebben juist gisteren tegen elkaar gezegd, dat we zoo graag een vlieger wilden hebben, is 't niet meisjes?’ zeide zij.

‘Daarom hebben we ze ook gemaakt,’ riep Tom, die op zijn hoofd stond, wat zijn gewone manier was om vreugde uit te drukken.

‘Laten we ze nu gaan oplaten,’ zei Pau.

‘Wacht, we zullen je helpen!’ riepen de beleefde jongens, en Rolf hielp Roosje, Tom Pau, en Hans Lili met haar klein blauw vliegertje.

Mevrouw zei dat zij geen hulp noodig had, want dat zij heel knap daarin was; als Hans hem maar even wilde opgeven. Een voor een stegen de vliegers naar boven en nog nooit hadden de kinderen zooveel pleizier gehad. Het was zoo'n prettig gevoel, die touwen in de hand te hebben, en het was net of er levende wezens aan vastzaten, zóó werd er aan getrokken. Lili durfde den haren niet zoo hoog te laten gaan, en vond het eigenlijk maar prettiger, er mee op schoot te zitten en de plaatjes, die Tom er opgeplakt had, te bekijken.

‘Nu, is onze partij niet heerlijk gelukt?’ vroeg Tom, onder het naar huis gaan.

‘Mooi,’ klonk het algemeene antwoord.

‘Weet je hoe dat komt?’ zei Mevrouw. ‘Omdat de gasten zich zoo goed gedragen hebben. Ik herinner me nog wel een andere partij, waarbij dat niet het geval was, en jij, Tom?’

‘Ik ook,’ zei deze.

Hoofdstuk X.
De thuiskomst.

De zomer begon al voorbij te gaan, maar de kinderen hadden er volop van genoten, want Mr. Beer gaf altijd heel veel vacantie-dagen in dien tijd van het jaar. Dat ze braaf in den tuin gespeeld hadden, kon men aan de uitgegroeide buisjes en broeken, de bruingebrande handen en gezichten en de hongerige magen merken. Maar als Mijnheer en Mevrouw al die jongens zoo vroolijk en gezond zagen, kwam nog dikwijls de gedachte aan dien éenen bij hen op, die hun zooveel verdriet berokkend en zichzelf zoo benadeeld had.

Het was een mooie warme Septemberavond; de kleine jongens waren al naar bed en Mevrouw was bezig Eddie uit te kleeden, toen het kleine ventje plotseling naar het raam wees, met den uitroep: 'Danie! Danie!'

'Het is de maan, die je ziet, klein domkopje,' zei zijn moeder.

'Nee Danie; Eddie goed zien!'

Maar Mevrouw zag niemand, ook niet toen ze met kleinen Eddie in zijn hemdje op den arm naar de voordeur ging, en daar zoo luid ze kon: 'Daan, Daan!' riep, terwijl ze het ventje dien naam liet herhalen. Eddie werd dus in zijn bedje gebracht. Mevrouw dacht stellig, dat hij het zich maar verbeeld had en den heelen avond bleef zij rustig zitten kousen mazen. Toen het tijd was om naar bed te gaan, ging zij nog even in den tuin een luchtje scheppen en zag iets wits bij den hooiberg liggen. De kinderen hadden daar den heelen middag gespeeld en ze dacht niet anders, dan dat het de hoed van Pau was, dien ze daar ouder gewoonte had laten liggen. Maar toen ze naderbij kwam

om hem op te rapen, zag ze dat het geen hoed was, maar een hemdsmouw, waaruit een bruine hand stak, en toen ze aan de achterzijde van den hooiberg kwam, wien vond ze daar liggen?.... Daan!

Hij zag er vuil, mager en akelig uit; één voet was bloot en den anderen scheen hij bezeerd te hebben, want hij had er zijn wollen buisje omheen gewikkeld. Hij lag in diepen slaap, maar kreunde en kermde tusschenbeide alsof hij erge pijn had.

Toen Mevrouw hem zachtjes bij zijn naam riep, sloeg hij even de oogen op, keek haar aan, alsof hij nog droomde en zei, half slapend, met een glimlach op het gezicht: 'Hier hen ik terug, Mevrouw.'

Het deed haar goed, die woorden te hooren; ze nam zijn hoofd onder haar arm om hem op te lichten en zei opgeruimd: 'Ik heb het wel gedacht, Daan, en ik ben er wàt blij om.'

Toen scheen hij pas wakker te worden, want hij sprong op, wreef zich de oogen uit, scheen zich plotseling te herinneren waar hij was en zei op zijn ouden norschen toon: 'Ik ga morgen weer weg. Ik wilde maar even inkijken; ik kwam hier toch voorbij.'

'Maar Daan, waarom ben je niet binnengekomen? Eddie heeft zoo naar je verlangd.'

'Ik wist niet of u het goed zoudt vinden,' zei hij, zijn pakje opnemende, alsof hij onmiddellijk weer weg wilde gaan.

'Probeer het maar eens,' zei Mevrouw, gaf hem de hand en wees op de gezellig verlichte ramen van het huis, Daan slaakte een diepen zucht, nam een dikken stok van den grond en begon naar de deur te strompelen, maar bleef halverwege stilstaan om te vragen: 'Zou Mr. Beer het willen hebben? Ik ben weggeloopen van Ploeg!'

'Dat weet hij al en het heeft hem erg gespeten; maar hij zal toch blij zijn, je terug te zien. Wat heb je aan je voet?'

'Ik wilde over een muur klimmen en toen is er een

zware steen op gevallen. Maar het hindert niet,' en hij deed zijn best, niet te toonen hoeveel pijn hij leed.

Binnen gekomen, viel hij op een stoel neer, doodsbleek van vermoeidheid en bijna flauw van pijn. Mevrouw gaf hem een glas wijn en wat eten, en toen hij langzamerhand weer bijkwam, begon hij achter elkander zijn wedervaren te vertellen, alsof hij er naar verlangde, dat Mevrouw alles maar wist.

'Ik ben van Ploeg weggeloopen. Ik mocht hem anders wel lijden; maar hij was zoo streng! Dat kan ik niet verdragen en toen ben ik op een schip gesprongen, dat net voorbijkwam, en een heel eind meegevaren en heb den schipper wat geholpen. Een poos later ben ik bij een boer gaan dienen; maar ik heb zijn zoon eens afgeranseld en toen de oude boer op mij afkwam ben ik weggeloopen en hierheen gegaan.'

'ED heb je den heelen weg geloopen?'

'Ja, want ik had geen geld. De boer had me nooit een cent betaald en ik wou hem er niet om vragen. Maar ik heb zijn zoon dan ook dubbel betaald,' lachte Daan, maar keek toch een beetje verlegen naar zijn vuile handen en gescheurde kleeren.

'Maar hoe ben je dan aan eten gekomen en waar sliep je?'

'O, ik heb me wel gered, totdat ik die pijn aan den voet kreeg. Ik sliep 's nachts op het gras of in een schuur en bedelde maar wat eten; ik zou hier veel eerder geweest zijn, als ik niet verdwaald was geraakt.'

'Maar waarom hen je dan gekomen, als je toch niet blijven wilt?

'Ik wilde Eddie en u eens even zien en dan naar de stad gaan en weer zoo gaan leven als vroeger; maar ik was zoo moe en ben in slaap gevallen. Als u me niet gevonden hadt, zou ik morgen weer stil weggegaan zijn.'

'En spijt het je, dat ik je gevonden heb? vroeg Mevrouw, terwijl ze zich bukte om den gewonden voet eens te bekijken.

Daan kreeg een kleur, en keek strak op zijn bord, toen hij antwoordde: ‘Ik wou wel blijven, maar ik durfde niet.’

‘Arme jongen!’ viel Mevrouw hem in de rede, toen zij zag hoe ernstig hij zijn voet bezeerd had. ‘Wanneer is die steen er op gevallen?’

‘Drie dagen geleden.’

‘En heb je er maar op voortgeloopen?’

‘Ja, ik had een stok en in elke sloot, die ik voorbij kwam, heb ik mijn voet afgewasschen; een vrouw heeft mij een stukje katoen gegeven om er omheen te doen.’

‘Ik zal Mr. Beer eens gaan roepen die heeft er meer verstand van dan ik,’ zei mevrouw en in de aangrenzende kamer hoorde Daan, hoe Mevrouw alles aan haar man vertelde en hoe vriendelijk ze hem vroeg, of hij toch niet knorren wilde op den armen jongen, die zeker wel spijt had en zijn best zou doen beter te worden.

Daan veegde gauw een paar tranen weg, die zoo maar, zonder dat hij het wist of wilde, uit zijn oogen vielen en legde zijn hoofd op zijn arm, alsof hij sliep, toen hij Mr. Beer hoorde aankomen.

‘Je vindt het hier dus pleizieriger dan bij baas Ploeg?’ vroeg hij, toen Daan beproefde op te staan om hem goedendag te zeggen. Dan zullen we maar eens zien, of we het beter met elkaar kunnen vinden dan den eersten keer.’

‘Alstublieft, meneer,’ zei Daan, zijn best doende beleefd te praten, en waarlijk, hij vond dat gemakkelijker dan hij gedacht had.

‘Laat me dan den voet maar eens bekijken. O foei, die ziet er leelijk uit. Morgen dienen we den dokter te laten komen!’

Voorloopig waschte en verbond Mr. Beer Daan nu zoo goed mogelijk en droeg hem zelf naar het kleine logeerkamertje, dat beneden in de huiskamer uitkwam, en diende om jongens, die zoo'n beetje ziek waren, gemakkelijk en pleizierig te kunnen oppassen.

‘Slaap wel, mijn jongen,’ zei hij, toen Daan rustig in bed lag.

Maar Daan was zoo vermoeid, dat hij 't niet meer hoorde. Een paar uren achtereen sliep hij vast door en werd toen wakker van de pijn aan den voet. Hij deed zijn best stil te blijven liggen om de anderen niet wakker te maken, want hij was een flinke jongen; maar Mevrouw scheen zijn kermen toch gehoord te hebben, ten minste zij kwam de kamer binnen in een lange ochtendjapon.

‘Hoe is het Daam; heb je pijn?’

‘Ja, nog al erg; maar ik heb mijn best gedaan, u niet wakker te maken.’

‘Ik ben net als een uil, 's nachts altijd wakker. Wacht, ik zal je voet eens met frisch water betten; hier heb je een glas, drink maar eens.’

‘O, wat is dat heerlijk!’ zuchtte Daan.

‘Zie zoo, nu zal je wel lekker slapen en straks kom ik nog eens kijken,’ zei Mevrouw, terwijl ze nog een nat verband om den voet legde en de warme kussens eens opschudde. Tot haar groote verwondering sloeg Daan ineens zijn arm om haar hals, trok haar gezicht naar zich toe, gaf haar een hartelijken kus en zei alleen maar: ‘dank u, Mevrouw.’ Toen kroop hij weg onder de dekens, alsof hij er verlegen over was, dat hij zijn dankbaarheid getoond had!

Den volgenden morgen was het Zondag en het was zoo stil in huis, dat Daan pas om twaalf uur wakker werd. Een klein gezichtje keek door de deur; daarop waggelde een klein lichaampje de kamer binnen en een bogenblikje later lag Eddie bij hem op bed, al roepende ‘Danie is hier, Danie is hier!’ Toen kwam Mevrouw binnen met een lekker ontbijt en Eddie had geen rust, of *hij* moest zijn ziek vrindje voeren, en het ‘arme voetje wassche.’

Daarna kwam de dokter, en het was goed dat Daan zulk een dappere jongen was; hij had een paar botjes in den voet gebroken en het deed veel pijn eer die

weer in orde gebracht waren. Zijn lippen waren ook heelemaal wit en groote druppels stonden op zijn voorhoofd, toen de dokter met zijn tangetjes en mesjes bezig was; toch gilde hij niet, maar hij kneep de hand van Mevrouw zóó vast, dat die nog dagen lang rood bleef zien.

'Hij moet nu een week lang rustig gehouden worden,' zei de dokter, terwijl hij zijn leelijke instrumenten inpakte, 'en mag volstrekt niet loopen. Daarna zal ik eens komen zien, of hij wat mag rondstrompelen op een paar krukken, dan wel of hij nog langer moet liggen?'

'Ik zal toch later wel weer goed kunnen loopen?' vroeg Daan angstig, toen hij het woord *krukken* hoorde noemen.

'Ik hoop het,' zei de dokter.

Het denkbeeld, dat er kans bestond van kreupel te blijven, vond Daan verschrikkelijk, en zelfs Eddie's liefkoozingen konden hem niet opvroolijken. Daarom vroeg Mevrouw of een paar van de jongens eens bij hem zouden komen en wie hij het liefst wilde zien.

'Hans en Rolf; ik zou ook wel graag mijn hoed eens hier willen hebben; daar zit iets in, dat ik ze graag zou laten kijken. Of hebt u mijn pakje weggegooid?'

'Wel neen, ik dacht wel dat er iets bijzonders in zat; je hadt er zoo'n zorg voor, en Mevrouw bracht hem zijn ouden, strooien hoed, die volgestoken was met opgeprikte vlinders en torren, en een rooden zakdoek, waarin van alles zat: vogeleitjes, zorgvuldig in mos gepakt, schelpen, steenen, stukjes boomschors, en eindelijk eenige kleine levende krabbetjes, die woedend waren over hun gevangenschap.

'Mag ik iets hebben om deze diertjes in te bewaren? Mr. Heiboom en ik hebben ze gevonden en ik wilde ze graag in 't leven houden, 't zijn zulke mooie.' Daan vergat voor een oogenblik de pijn en zag met verrukking de krabben op zijn bed wandelen.

'Zeker, ik heb nog een oude kooi, die zal er juist

voor geschikt zijn. Ik zal die even halen, als je maar oppast, dat ze Eddie's teentjes niet afbijten,' zei Mevrouw, die groeten eerbied voor Daan's schatten had.

Rolf en Hans verschenen tegelijk met de kooi en zij hadden het zóó druk met de dieren in hun nieuwe woning te bergen, dat het eerste terugzien van den weggeloopen jongen niet zoo benauwend was, als ze hadden gedacht. Vol belangstelling luisterden ze naar zijn lotgevallen, die hij hun nog veel uitvoeriger dan aan Mevrouw vertelde; hij liet ze toen al zijn schatten zien en legde ze er allerlei bijzonderheden van uit, waarin natuurlijk vooral Rolf geducht veel plezier had.

Mevrouw hoorde in de kamer er naast, hoeveel Daan van allerlei dingen afwist, en toen Rolf en Hans waren gaan wandelen en Daan voor de verandering op de canapé in de huiskamer lag, begon ze hem uit te vragen:

'Waar heb je toch van al die dingen gehoord?'

'Mr. Heiboom heeft me ervan verteld; maar ik heb er altijd plezier in gehad.'

'Wie is Mr. Heiboom?'

'Iemand, die alle bosschen doorkruist om zulke dingen te zoeken, een natuurkundige of zoo iets; hij schrijft wel over kikvorschen en visschen en zoo. Hij woonde in bij baas Ploeg en vroeg mij dan om mee te gaan en hem te helpen. Dat was heerlijk, want hij vertelde me dan van alles, en u weet niet hoe knap hij is! Ik hoop dat ik hem nog eens terug zal zien.'

'Dat hoop ik ook,' zei Mevrouw en Daan ging voort:

'Hij wist een manier om alle vogels tot zich te lokken, en de eekhoorns en konijnen waren in 't geheel niet bang voor hem; ze liepen maar om hem heen. Hebt u wel eens een hagedis met een strootje gekieteld?'

'Neen, maar ik zou het wel eens willen doen.'

'Ik heb het gedaan; 't is zoo aardig om te zien,

hoe ze zich uitrekken en heen en weer rollen van plezier. Mr. Heiboom deed dit dikwijls, en heeft eens een slangetje tam gemaakt: het kwam naar hem toe als hij floot, en hij wist precies wanneer de bloemen bloeien moesten, en hij wist ook alles van visschen, en vliegen, en musschen en duiven!'

'Ik geloof, dat je het zóó prettig vond om met Mr. Heiboom te wandelen, dat je baas Ploeg heelemaal in den steek liet.'

'Ja; ik vond het zoo naar om te moeten harken en spitten, in plaats van door de bosschen te loopen. Maar Ploeg zei, dat Mr. Heiboom gek was, omdat hij eens een heel uur lang naar een vogeltje heeft zitten kijken.'

'Dat komt omdat Ploeg een goede boer is, maar van die dingen geen verstand heeft. Maar Daan, als jij er werkelijk lust in hebt, dan zullen we je tijden boeken geven om die dingen te bestudeeren; tenminste als je belooft, om ook in andere opzichten je best te doen.'

'Jawel, mevrouw,' zei Daan, maar keek toch alweer een beetje knorrig bij die laatste vermaning.

'Zie je daar dat aardige kastje met die twaalf laadjes er in?' vroeg Mevrouw een oogenblik later.

Daan knikte glimlachend, want hij kende die kastjes heel goed, waarvan er een aan elken kant van de piano stond: ze werden gebruikt om touw, spijkers, papier, lak, enz. in te bewaren.

'Zou je niet denken, dat die laadjes heel geschikt waren om je eitjes, steenen en schelpen in te bergen?'

'Prachtig!' riep Daan met schitterende oogen, 'maar u zult niet willen hebben, dat ik die dingen hier in de kamer heb.'

'Jawel, ik zie ze wel graag, en, al deed ik het niet, ik zou je die laadjes toch wel willen geven. Maar ik ga een koop met je sluiten, Daan. Hier zijn, zooals je ziet twaalf flinke laadjes, één voor elke maand van 't jaar, en als je nu goed oppast, kun je gemakkelijk het heele kastje verdienen. Je vindt het misschien wel een beetje kinderachtig, om zoo

beloond te worden, maar als je nu eerst maar goed oppast, alleen om de belooning te verdienen, dan doe je het later alleen, omdat het zooveel pleizieriger is goed op te passen. Als je dus nu je lessen goed leert en de jongens niet plaagt en je me elke week een goed kaartje kunt toonen, of liever, als ik zie dat je je best doet, kun je dat heele kastje langzamerhand verdienen. Kijk, dit laadje is al verdeeld in vier vakjes, en ik zal de anderen ook zoo laten maken; dan krijg je elke week één vakje, en als ie dan na verloop van een maand het heele laadje gevuld hebt met die mooie dingen, zal ik even trotsch zijn als jij. Wacht, we zullen maar dadelijk beginnen met één laadje in te richten,' zei Mevrouw, toen zij aan Daans gezicht zag, dat hij plezier in het plan had, en zij schoof twee stoelen bij de canapé en zette daar het bovenste van de laadjes op. 'Ik zou de kapellen en vliegjes tegen den kant spelden, dan heb je nog meer plaats over; wees vooral voorzichtig met die mooie torren; leg ze maar boven op die steenen; dan kunnen ze geen kwaad; en hier heb je wat touwtjes, wat schoon papier en wat spelden; jij hebt nu wel werk voor een week.'

'Maar ik kan geen nieuwe dingen gaan zoeken,' zei Daan met een verdrietigen blik op zijn zieken voet.

'Dat is waar; maar misschien zullen de jongens wel wat voor je willen doen, als je 't ze vraagt.'

'Neen, zij weten ze niet te vinden en als ik hier den heelen dag lig, kan ik toch ook niet werken en leeren om de landjes te verdienen.'

'O, er is heel veel voor je te leeren en te doen, al lig je ook op de canapé!'

'Wat dan?' vroeg Daan verwonderd.

'Ten eerste kun je leeren geduldig en vroolijk te blijven in weerwil van de pijn; en dan kun je mij helpen Eddie bezig te houden, en kluwens voor me winden, en me voorlezen; je behoeft geen dag verloren te laten gaan.'

Daar kwam Rolf binnenhollen met een prachtige groote kapel in de ééne, en een leelijke kleine pad in de andere hand.

‘Kijk eens, Daan, wat ik gevonden heb,’ riep hij geheel buiten adem. ‘Zijn 't geen mooie? Ik ben maar teruggeloopen, om ze je te brengen.’

‘Daan lachte om het padje en zei, dat hij daar geen plaats voor had; maar de kapel vond hij heel mooi, en als Mevrouw hem een groote speld wilde geven zou hij ze dadelijk opprikken in zijn laadje.

‘Dat vind ik akelig,’ zei Mevrouw, ‘om zulk een arm diertje zoo te zien lijden; hier is een fleschje met kamfer, dan heeft het ten minste geen pijn, als het dood moet.’

‘Ik weet wel hoe ik dat doen moet; Mr. Heiboom gebruikte het ook altijd, maar ik had geen kamfer en gebruikte daarom maar een speld,’ zei Daan en liet een druppel op den kop van het arme diertje vallen, dat een oogenblik met zijn bonte vlerkjes fladderde en ze toen voor goed liet hangen.

Daar hoorde men Eddie's stemmetje uit de slaapkamer: ‘O, de kleine k'abben zijn e' uit en de g'oote eet ze op!’

Rolf en zijn tante vlogen er naar toe, en zagen daar Eddie vol angst tegen een stoel opklauteren, terwijl twee kleine krabben door de tralies gekropen waren, en over den vloer kuierden. Een derde was boven in de kooi geklommen, klaarblijkelijk om haar leven te beveiligen; want beneden haar had er een treurig, maar toch belachelijk tooneel plaats. De groote krab was in een hoekje gekropen, waar het etensbakje van de vogels gewoonlijk stond, en daar zat ze heel rustig een van haars gelijken op te peuzelen. Dat ongelukkige wezen had geen pooten meer en lag het onderste boven, zoodat zijn bovenste schaal tot schoteltje diende, dat de oude krab met één poot vasthield, terwijl zij er met den anderen lustig uit pikte; alleen hield zij nu en dan eens even op, om met begeerig uitpuilende oogen

naar de krab boven in de kooi te loeren en haar mond af te likken, op zulk een grappige wijze, dat de kinderen schaterden van 't lachen.

Mevrouw bracht de kooi binnen om Daan er ook plezier van te laten hebben, terwijl Rolf de ontsnapte krabben in een omgekeerde waschkom ving.

'Ik dien ze wel vrij te laten,' zei Daan op verdrietigen toon, 'want ze kunnen toch niet in het leven blijven hier in huis.'

'Ik zal ze wel oppassen, als jij maar zegt hoe. Ze kunnen heel best in mijn goudvisschenkom leven,' zei Rolf en nam de krabbetjes, toen Daan hem eenige inlichtingen gegeven had, zegevierend mee om ze kennis te laten maken met haar nieuwe huisgenooten.

'Hij is toch een goeie jongen!' zei Daan, terwijl hij de kapel voorzichtig opprikte. Hij bedacht, dat Rolf zijn wandeling opgeofferd had, om hem die te brengen.

'Ja, maar hij heeft thuis ook altijd een goed voorbeeld gehad; dat is niet met iedereen het geval geweest.'

'Neen, zijn ouders hebben hem zeker altijd gezegd hoe hij het aanleggen moest om goed op te passen, en ik heb nooit iemand gehad, die mij dat geleerd heeft,' zei Daan met een gevoel alsof hij erg misdeeld was.

'Dat is ook zoo, mijn jongen, en daarom verwacht ik van Rolf meer dan van jou. Maar nu zullen wij je helpen. Volg je den raad nog wel, dien Mr. Beer je eens gegeven heeft?'

'Wat was dat ook weer? Ik ben het vergeten.'

'Om elken avond, voordat je slapen gaat, eens ernstig na te denken over je gedrag van dien dag; of je, bijvoorbeeld, iets goeds of iets kwaads gedaan of bedacht hebt, of je tevreden en dankbaar, of knorrig of onwillig geweest bent, enz. Verder heeft hij je aangeraden, elken morgen, als je frisch wakker

wordt, je opnieuw voor te nemen, om alle plichtjes, die je weet, dat je over dag te vervullen hebt, zoo goed mogelijk te volbrengen; want later zullen je dan de grootere plichten zooveel gemakkelijker vallen. Mij hebben dat ernstig nadenken en die ernstige voornemens ook altijd zoo geholpen. Kijk eens hier,' ging Mevrouw voort, op een heel anderen toon, want ze vond het beter, nu eens over iets anders te praten - 'Kijk eens hier; hier heb je een mooi boek, "De kreupele Zeeroover," maar je moogt zijn voorbeeld niet volgen, hoor, als je voet soms niet beter wordt.'

Daan hield eigenlijk niet erg van lezen, maar dat boek vond hij toch zóó mooi, dat de uren omvlogen, en hij was verwonderd, dat het al zoo gauw etenstijd was en de jongens thuis kwamen. Roosje bracht hem een grooten ruiker wilde bloemen mee; Pau had geen rust, of ze moest hem zijn eten brengen, terwijl hij bedaard op de canapé bleef liggen, en de jongens knikten hem door de openstaande deur van de eetkamer onophoudelijk toe.

Dien avond begon Daan voor het eerst van zijn leven te denken: 'eigenlijk ben ik toch een ondankbare jongen, en ....' maar verder dacht hij niet: want hij viel vast in slaap.

Hoofdstuk XI.
Een nieuwe instelling.

Zoo verliepen er eenige weken; Daan verhuisde nog maar altijd van het bed naar de canapé en omgekeerd, zonder dat er aan gedacht mocht worden, hem in de lucht te laten gaan, waaraan hij toch zoo'n

groote behoefte had. Maar hij hield zich goed en werd dan eindelijk ook beloond door de volgende woorden van den dokter: ‘De voet gaat werkelijk vooruít. Geef den jongen van middag eens een krukje en laat hem probeeren een beetje door het huis te strompelen.’

‘Hoera!’ gilde Pau en holde weg om de jongens het groote nieuws te vertellen.

's Middags was het een heel feest om Daan een paar keeren door de gang te zien wandelen en daarna op een bank te zien zitten, als een gewoon mensch, terwijl Eddie als een vadertje voor hem zorgde.

‘Mr. Leo! Mr. Leo!’ klonk het ineens uit verschillende monden en al de jongens vlogen de deur uit, om Mr. Leo en zijn kleine Lili te helpen uitstappen. Een oogenblik later werd het kleine ‘prinsesje,’ zooals de jongens haar noemden, door tante en de meisjes mee naar boven genomen, om de keuken te zien, en stond Mr. Leo tegenover Daan.

‘Zoo, hoe is met den voet?’ vroeg hij.

‘Beter, meneer.’

‘Het begint je zeker te vervelen, zoo thuis te zitten, is het niet?’

‘Of het!’ was het antwoord van Daan, terwijl hij een blik wierp op de groene boomen buiten.

‘Wat zou je ervan zeggen, als we eens een rijtoertje gingen doen? Mijn open rijtuig staat toch voor en je kunt er heel gemakkelijk in liggen. Er is dan ook nog net een plaatsje voor Hans en Rolf over.’

Natuurlijk glinsterden er drie paar oogen bij dit vooruitzicht.

‘Maar zou Mevrouw het wel goed vinden?’ vroeg Daan ineens heel braaf.

‘O ja, we hebben het al afgesproken.’

‘Dat is onmogelijk,’ zei Rolf, ‘want u hebt er niets van gezegd.’

‘O, wij kunnen met elkaar spreken zonder woorden te gebruiken; het is een nieuw soort van telegraaf.’

‘Ik weet het al; u telegrafeert met de oogen. Ik heb wel gezien, dat u naar het rijtuig keek en toen Mevrouw aanzag en de wenk brauwen optrok, en toen knikte Mevrouw terug,’ riep Hans.

‘Goed geraden. Stap in maar,’ en weldra zat Daan gezellig en wel in het rijtuig, met zijn voet op een kussen en goed toegedekt met een sjaal, die heel toevallig uit het raam was komen vallen. Rolf klom op den bok, naast den koetsier. Hans mocht vooruitrijden met Daan en Mr. Leo ging naast den voet zitten, om er op te passen, zooals hij zeide.

‘Wacht eens, hier heb ik nog een boek bij me; dat wil je misschien wel eens inzien,’ zei hij, van onder het kussen een boek voor den dag halende, om het aan Daan te geven.

‘Heerejee, wat een prachtexemplaar!’ riep Daan, toen hij de gekleurde platen bezag, waarop vogels, kapellen en insecten van allerlei soort afgebeeld stonden. Hij was zóó opgewonden, dat hij heelemaal vergat Mr. Leo te bedanken. Hans keek over zijn schouder en Rolf was zóó nieuwsgierig, dat hij zijn rug naar de paarden toekeerde en zijn beenen in het rijtuig liet bengelen, om op die manier te kunnen meepraten.

Een oogenblik later nam Mr. Leo een klein voorwerpje uit zijn vestzak, legde het op zijn hand en zei: ‘Dit is een tor, die duizend jaar oud is,’ en vertelde verder, terwijl de jongens het wonderlijke, versteende diertje bekeken, hoe het in het omhulsel van een mummie gevonden was, die eeuwen en eeuwen lang in een graftombe gelegen had. Toen vertelde hij hoe het er in Egypte uitziet, waar de mummies zijn en van die vreemde, groote pyramiden, van den Nijl en hoe hij die opgevaren was, van de zwarte menschen in de binnenlanden, hoe hij een gevecht had gehad met nijlpaarden en hoe hij later op een kameel de woestijn doorgetrokken was, want Mr. Leo had overal gereisd.

‘Hier heb ik nog een paar kleinigheden bij me, die Daan wel mooi zal vinden,’ ging hij voort en haalde uit zijn zak een punt van een pijl en een gordel van schelpen.

‘O, vertel eens van de Indianen,’ zei Rolf, die niets liever deed dan voor Indiaan spelen.

‘Dat kan Daan zoo mooi,’ riep Hans.

‘Misschien beter dan ik,’ zei Mr. Leo; ‘komaan, vertel ons eens iets.’

‘Ik heb er veel van gehoord van Mr. Heiboom; hij heeft langen tijd onder hen gewoond en kent hun taal,’ begon Daan en vertelde toen alles wat hij wist; eerst wel wat verlegen, omdat zoo'n groot mensch naar hem luisterde, maar langzamerhand zóó mooi dat allen met open ooren zaten te luisteren.

‘Ik heb al gedacht,’ zei Mr. Leo, toen hij gedaan had, ‘dat het misschien wel een aardig plan zou zijn, als jelui jongens eens een museum oprichtten, een plaats, waar je al de merkwaardige zaken die je vindt en krijgt, bij elkaar kunt bewaren. Ik vind het nogal naar voor Mevrouw - hoewel zij er nooit over geklaagd heeft - dat je al je snuisterijen zoo door het huis laat slingeren: hier zie je een paar kapellen tegen een deur steken, dáár een doosje met poppen staan; de vazen op den schoorsteen in de mooie kamer, heb ik opgevuld gezien met schelpjes en op de kleine tafel in de eetkamer lag een schrift met gedroogde bloemen. Ik verzeker je: er zijn niet veel moeders, die dat willen hebben.’

‘Maar waar moeten we dat alles dan laten?’ vroeg Rolf van zijn hoogen zetel af.

‘In het oude koetshuis.’

‘Maar daar lekt het en er is geen raam in en niets om de dingen op te zetten en het zit vol spinnewebben,’ zei Hans.

‘Wacht maar eens; Simon en ik zullen het wel opknappen. Maandag zal hij beginnen het in orde te maken; aanstaanden Zaterdag kom ik weer en dan

zullen we samen het Museum inrichten. Ieder mag er in bewaren wat hij wil en Daan zal directeur zijn; hij weet nog al veel van die dingen af, en het is juist een geschikt werkje voor hem, nu hij niet veel loopen mag.'

Daan's oogen straalden van genoegen en hij wist niet wat hij zeggen zou, maar Rolf verklaarde, dat hij zijn oom Leo de beste oom van de wereld vond.

Toen ze thuis kwamen en Daan weer rustig op zijn canapé lag, werd het plan natuurlijk dadelijk verteld aan Mijnheer en Mevrouw en met de jongens, die van alle kanten kwamen aanstormen, werden de belangen besproken. Met algemeene stemmen werd besloten het nieuwe Museum de 'Leo-stichting' te noemen, en hooren en zien verging van al die jongensstemmen door elkaar.

'Kan ik nu niet iets te eten krijgen?' vroeg Mr. Leo, toen hij met een diepe buiging de eer aanvaard had, het Museum zijn naam te geven, 'ik heb honger als een paard!'

'Rolf, haal den trommel met koekjes eens - 't is wel niet de gewoonte om op dit uur wat te eten, maar bij deze feestelijke gelegenheid zullen we eens trakteeren,' en met milde hand deelde Mevrouw den inhoud onder de jongens uit.

Het was een echte geluksdag, want nauwelijks waren ze aan hun laatste koekje bezig, of Mr. Leo riep:

'Wel, wel, ik heb heelemaal vergeten het pakje van Grootmama over te geven; daar zit voor ieder van de jongens nog iets in' - en toen het aardige kistje open ging, kwam er voor ieder een groot stuk taai-taai uit: voor Daan een visch, voor Hans een viool, voor Rolf een boek, een aap voor Tom, een bloem voor Roosje, een hoepel voor Pau (omdat ze tweemaal den tuin kon rondhoepelen zonder op te houden), een ster voor Emiel, die aan de sterrekunde begonnen was, enz. Het aardigst van alles was een omnibus voor Frans - wiens grootste pleizier was, om zelf den omnibus te mennen - en een dik varkentje voor den Poffer.

Spoedig daarop reed Mr. Leo met zijn prinsesje, dat intusschen met de meisjes een dineetje aangericht had, naar huis, terwijl vier van de jongensvoor den kruiwagen gespannen, Roosje er in en Emiel als koetsier er naast, het rijtuig een poos lang bijhielden.

De geheele week werd er ijverig door den ouden Simon aan het koetshuis gewerkt en niettegenstaande al de vragen en raadgevingen en bemoeiingen van de jongens was het Vrijdag-avonds klaar. Het dak was opgelapt, de muren waren netjes gewit, planken langs de kanten gemaakt en één groot raam was in het midden geplaatst dat een mooi uitzicht gaf over de beek, de weide en de duinen in de verte; boven de deur stond met groote roode letters geschilderd: ‘Leo-stichting’

Zatermiddag kwam Mr. Leo aan, met een groot aquarium; de heele dag werd besteed aan de verdere inrichting en 's avonds werden de dames gevraagd, om het te komen zien. Het zag er al heel plezierig uit, luchtig, netjes en vroolijk. Een wilde wingerd klom langs het raam op; het groote mooie aquarium stond in het midden van de kamer en de vlugge diertjes, die zich onder en tusschen de groene blaadjes bewogen, maakten een drukte van belang in het water. Daan's kastje stond in een hoek en daar boven op zag men een Indischen afgod, heel leelijk maar heel merkwaardig; dan stond er op een lange tafel een prachtig Chineesch schip met zeilen en vlaggen en wimpels; beide voorwerpen van Mr. Leo afkomstig. Aan de zoldering hing een opgezette papegaai, die de lieveling geweest was van Mevrouw en nu op een hoepeltje zat te schommelen, alsof hij nog leefde. Verder lagen er op de planken langs den muur allerlei soort van dingen, zooals een slangevel, een schuitje uit een klomp gesneden, een halsketting van uitgeblazen vogeleieren, het geraamte van een konijn, enz. Het was onmogelijk geweest, om

een plaats te bedenken voor alle steenen; daarom had Daan de mooiste uitgezocht, om een eereplaats op de planken in te nemen en de andere lagen in de hoeken opgestapeld.

Iedereen had er plezier in, iets aan het Museum present te geven; zelfs Simon liet een oude, opgezette kat uit zijn huis halen, die hij lang geleden eens geschoten had. De motten hadden er wel erg aan geknaagd en het dier zag er over het geheel een beetje griezelig uit, maar toen het op een hooge plank stond, met den leelijksten kant naar den muur gekeerd, maakte het met zijn glazen oogen en open mond nog een prachtige vertooning, zóó natuurlijk, dat Eddie er voor wegkroop van angst.

'Wat hebben we toch een boel moois bij elkaar! Me dunkt, we moeten het aan de menschen voor geld laten zien, dan maken we er nog een aardig zaakje van.' Natuurlijk was het Jacob, die dit voorstelde, maar hij wilde wel, dat hij zich maar stil gehouden had, want Mr. Leo keerde zich plotseling naar hem toe en zei op ontevreden toon:

'Een museum is geen handelszaak en als je er dat van maken wilt, laat ik onmiddellijk mijn naam van de deur wegvegen, begrepen? Er is nog één ding,' vervolgde hij weer tot de jongens - op zijn ouden, vriendelijken toon, terwijl hij op een hoek van de tafel ging zitten - 'dat ik zou willen voorstellen: Of je nu al die aardige mooie dingen bij elkaar hebt en beziet, daar hebt je niet veel aan; maar nu zou ik je aanraden, er over te gaan lezen, zoodat je wat weet te vertellen, als je er naar gevraagd wordt. Vroeger wist ik er nogal veel van, maar ik ben het vergeten en wil er zoo graag nog wat van hooren. Daan is nogal op de hoogte van insecten en mossen en zoo; daarom is hij het geschiktst voor directeur; maar nu moesten de anderen om beurten elke week een opstelletje maken over een of ander van de uitgestalde dingen. Ik zou er nogal plezier in hebben

en het zou nuttig zijn ook, geloof ik. Vindt u ook niet, professor?'

'Ik vind het een uitmuntend plan; maar ik bezit geen boeken, die de jongens kunnen gebruiken om er over na te lezen,' antwoordde Mr. Beer. 'Daar zouden we een aparte bibliotheek voor moeten aanleggen.'

'Ik weet wel raad,' hernam Mr. Leo. 'Haal dat boek eens, Daan, dat ik je geleend heb, dat dunkt me nogal goed; daar staat tenminste heel wat in over insecten.'

'Alsjeblief, Meneer,' zei Daan, 'hier is het al; ik heb het hier mee naar toe genomen, om te zien, hoe ik kapellen opprikken moest; maar ik heb er een papier omgedaan om het niet vuil te maken.'

'Best,' hernam Mr. Leo, schreef er met zijn potlood Daan's naam in, zette het op een plank, waarop alleen nog maar een uil zonder staart stond, en zei: 'Ziezoo, dit is het begin van de bibliotheek van het Museum. Ik zal nog een paar andere boekjes opscharrelen en Rolf zal zorgen, dat ze netjes in orde blijven.'

'Maar het zal zoo moeielijk zijn over zulke dingen te schrijven,' zei Hans, die een hekel had aan opstellen.

'In 't eerst wel, maar je zult er gauw plezier in krijgen,' antwoordde Mevrouw. 'Toen ik een meisje van dertien jaar was, moest ik eens een opstel maken over: een gesprek tusschen Themistokles, Aristides en Perikles over de voorgestelde verhooging der schatting van de bondgenooten te Delos, ter versiering van Athene! Hoe vindt je zoo'n onderwerp?'

De jongens zuchtten van die lange namen en dachten dat het dan nog wel gemakkelijker zou zijn over een worm of een mier te schrijven. De Woensdagmiddagen werden nu voor de 'lezingen' zooals zij ze noemden, bestemd, want ze mochten er ook over

praten, in plaats van schrijven. Verder werd een groote portefeuille uitgezocht om de opstellen in te bewaren.

Hoofdstuk XII.
Boschbessen.

Dat was me een drukte en beweging! Er werden boterhammen ingepakt, veldflesschen gevuld, mandjes en trommeltjes bij elkaar gezocht en toebereidselen gemaakt, alsof er een reis naar Amerika zou worden ondernomen: want de jongens zouden dien namiddag - ze hadden al om één uur gegeten - boschbessen gaan zoeken.

‘Nu jongens, maakt dat je wegkomt en zoo stilletjes mogelijk, dat Rob het niet merkt,’ zei Mevrouw, terwijl ze Roosje haar grooten stroohoed opzette en Pau een linnen boezelaar voorbond.

Maar het was te laat; Rob had de drukte gehoord en had er geen oogenblikje over gedacht, dat hij weleens niet van de partij zou kunnen zijn. Het troepje was op het punt de deur uit te gaan, toen het kleine ventje opgeruimd naar beneden kwam stappen met zijn besten hoed op en een klein blikken emmertje in de hand.

‘O foei,’ dacht Mevrouw, ‘dat zal een lastige geschiedenis worden!’ want haar oudste zoontje kon wel eens allesbehalve meegaand zijn.

‘Ik ben klaar,’ zei Rob en nam zijn plaats in tusschen Rolf en Tom, geheel onbewust van zijn vergissing.

‘'t Is veel te ver voor mijn kleinen Rob,’ begon zijn moeder; ‘hij blijft thuis om op mij te passen; anders ben ik zoo alleen.’

‘U hebt Eddie nog. Ik ben een groote jongen en mag mee. U hebt verleden gezegd, dat, als ik groot was, ik ook mee mocht gaan, en nu *ben* ik groot,’ zei Rob, terwijl er een wolkje over zijn vroolijk gezicht kwam.

‘We gaan heel ver naar de groote heide en we hebben geen lust jou mee te sleepen,’ riep Jacob, die niet van kleine kinderen hield.

‘Je hoeft me niet mee te sleepen, ik kan heel goed loopen. O, Mama, mag ik alsjeblieft meegaan? Mijn nieuwe emmertje is zoo mooi en ik zal de boschbessen voor u bewaren; och, alsjeblieft, ik zal zoo zoet zijn!’ smeekte de kleine man.

‘Maar kindlief, je zult zoo moe en warm worden en niets geen plezier hebben; wacht maar tot ik eens tijd heb, dan gaan we een heelen dag en mag je boschbessen plukken zooveel je wilt.’

‘U gaat toch nooit mee, u hebt nooit tijd. Ik wil ze veel liever nu voor u gaan plukken in mijn nieuwe emmertje,’ snikte Rob.

Het aandoenlijke gezicht van de traantjes, die in het emmertje neervielen en het met zilt water in plaats van met zoete boschbessen dreigden te vullen, trof de meisjes diep. Roosje bood aan, bij hem thuis te blijven en Pau zei op hoogen toon: ‘Laat hem maar meegaan; *ik* zal wel op hem passen.’

‘Neen, als Frans nu nog meeging, was het wat anders,’ zei Mevrouw, ‘die zou ik wel vertrouwen; maar hij is aan 't hooien met zijn oom en de anderen vertrouw ik geen van allen.’

‘'t Is ook zoo ver.’ zei Jacob.

‘Kon ik maar mee, dan zou ik hem wel dragen,’ zuchtte Daan.

‘Dat vind ik lief van je, Daan, maar jij moet op je voet passen. Jammer dat ik niet kan. Wacht eens, ik heb er iets op gevonden,’ en Mevrouw ging op de stoep staan en wuifde met haar zakdoek al wat zij maar kon.

't Was tegen den ouden Simon, die met een leege hooikar wegreed en op voorstel van Mevrouw er in toestemde, het heele troepje op zijn wagen naar de heide te rijden en ze tegen zes uur weer terug te halen.

'We houden je wel op van je werk, maar we zullen je betalen in boschbessensap,' zei Mevrouw, die den ouden Simon kende.

'Ha, ha, juffer,' lachte hij, 'dan zal ik toch zoo vrij zijn om dat fooitje in mijn maag, in plaats van in mijn zak te bergen.'

'Zie zoo, jongens, nu kun je allemaal gaan,' zei Mevrouw, verrukt dat ze op dat idee gekomen was.

'Ik ook?' vroeg Daan.

'Ja juist, jij ook. Maar pas goed op en loop niet te veel. Pluk maar niet mee; je zult er genoeg te zien hebben behalve boschbessen.'

'Ik ga mee, ik ga mee!' zong Rob, terwijl hij het dekseltje tegen zijn kostbaar emmertje aan liet klepperen.

'Ja, maar Roosje en Pau moeten goed op je passen. Maak nu om zes uur bij het hek te zijn, dan komt Simon je daar weer halen.'

Vol dankbaarheid drukte Robje zich even tegen de japon van zijn moeder aan en beloofde haar alle boschbessen te brengen, die hij vond en er zelf geen één te snoepen.

Toen werden ze allen in den wagen gepakt. Rob zat tusschen zijn twee tijdelijke moedertjes in en wuifde vroolijk met zijn Zondagschen hoed: omdat het zulk een groote feestdag voor hem was, had zijn moeder hem dien maar laten ophouden.

Ze hadden een heerlijken middag, hoewel er - zooals gewoonlijk bij zulke gelegenheden - wel kleine ongelukjes voorvielen. Natuurlijk gebeurde er met Tom iets; hij werd door een bende wespen overvallen en vreeselijk gestoken, maar hij was zulke dingen gewoon en verdroeg de pijn als een man,

totdat Daan hem aanried, wat vochtige grond tegen de beten aan te leggen, wat goed hielp. Roosje verschrikte van een hagedis en liet al haar boschbessen vallen, maar Rolf hielp gauw het mandje weer vullen en hield intusschen een lange redevoering over hagedissen. Frits viel uit een boom en scheurde zijn buis van boven tot onderen open. Emiel en Jacob vochten om het eigendomsrecht van een bijzonder volgeladen struikje; maar de Poffer plukte het in dien tijd leeg en vloog naar Daan toe om bescherming.

Daan genoot volop; hij had de kruk niet langer noodig en huppelde nu over de hei rond om kleine stukjes boomschors of welbekende insecten te zoeken.

Maar van alle avonturen was dat van Pau en Rob wel het ergste. Na een grooten onderzoekingstocht over de heide, drie scheuren in haar jurk en vier krabben van een braamstruik op haar gezicht, begon Pau eindelijk boschbessen te plukken, die als groote blauwe koralen aan de donkergroene plantjes glinsterden. Maar het ging haar niet vlug genoeg naar haar zin en ze zwierf dus van het ééne plekje naar het andere, in de hoop nòg voller struiken te zullen vinden, in plaats van ijverig aan den gang te blijven, zooals Roosje. Rob volgde Pau; want hij hield er ook niet van zoolang op ééne plaats te blijven en hij wilde gaarne de grootste en mooiste boschbessen voor zijn Mamaatje meebrengen.

'Het helpt niet of ik er al bij doe; het emmertje wil maar niet vol worden,' zei Rob na een oogenblikje rust, terwijl hij misschien wel vond, dat boschbessen plukken toch niet zoo prettig was als hij zich wel voorgesteld had, want de zon scheen fel, hij kon Pau bijna niet bijhouden en de bessen vielen haast even gauw uit zijn emmertje, als hij ze er in deed, omdat hij zoo dikwijls struikelde.

'Verleden jaar zijn wij den weg overgestoken en in het bosch gaan zoeken, daar zijn ze veel grooter dan hier en daar is ook een holletje, waar de jongens een vuurtje

aangelegd hebben. Willen we daar heen gaan? Dan zullen we gauw onze emmertjes vullen en ons dan verstoppen in het holletje; dan zullen de anderen ons zoeken,' stelde Pau voor.

Rob had er wel lust in; met moeite trokken ze over den zandigen weg heen, liepen toen een eind weegs door een droge sloot om niet gezien te worden en verdwenen weldra onder de boomen en struiken. Er stonden daar volop boschbessen, zoodat de emmertjes waarlijk vol kwamen; het was er ook veel koeler en er was een helder beekje, dat ze met bloote voeten doorwaadden, na er eerst hun dorst aan geleschт te hebben.

'Nu zullen we in het holletje gaan uitrusten en onze krentebollen opeten,' zei Pau.

'Weet je den weg nog wel?' vroeg Rob.

'Natuurlijk; als ik ééns ergens geweest ben, weet ik het altijd weer te vinden; toen ik mijn doos ben gaan halen, ben ik immers ook goed terecht gekomen.'

Rob was gerust en volgde Pau door struiken en slooten, over heuvels en omgehakte boomstammen, zoo goed hij kon, totdat ze hem bracht bij een soort van uitgehold heuveltje, dat met groen mos was bedekt.

'Nu, is het hier niet heerlijk?' vroeg Pau, toen ze er gezellig in waren gaan zitten en de krentebollen oppeuzelden, die wel een beetje smaakten naar de spijkers, steentjes en stukjes krijt, waarmee de jonge dame gewoonlijk haar zakken vol had.

'Ja, zouden ze ons gauw kunnen vinden?' vroeg Rob, die het wel een beetje donker in het holletje vond.

'Neen, ik zou het niet denken, want zoodra we ze
hooren, zullen we nog meer naar achteren kruipen en ons heel stil houden.'

'Misschien komen ze wel niet hier '

'Dan is het nog niets; ik weet den weg wel naar huis.'

'Zijn we er ver vandaan?' vroeg Rob, naar zijn bestoven laarsjes ziende.

‘Zoo wat een uur of vijf,’ zei Pau, die niet het minste begrip van afstand had, maar wel een groot vertrouwen op haar eigen krachten.

‘Zullen we nu maar gaan?’ vroeg Rob een oogenblikje later.

‘Eerst moet ik mijn emmertje weer vullen,’ zei Pau. Zij had het leeg gegeten en begon nu weer met nieuwen moed te plukken.

‘Pau, je hebt zoo beloofd goed op me te passen!’ zei Rob weer een poosje later, toen de zon plotseling achter een hoogen heuvel scheen onder te gaan.

‘Nu, ik pas immers op je; zanik toch niet zoo, vervelend kind; ik ben dadelijk klaar,’ zei Pau, die altijd erg baas speelde over Rob.

Het ventje bleef dus angstig om zich heen zitten kijken, totdat hij zijn geduld weer verloor en met een angstig stemmetje riep: ‘Ik geloof dat het haast nacht is! De kikvorschen beginnen zoo te kwaken!’

‘O hemeltje ja. 't wordt wezenlijk al donker,’ riep Pau, eindelijk van haar werk opkijkend. ‘Ga dadelijk mee; anders zijn de anderen al weg.’

‘Ik heb straks in de verte een hoorn gehoord; misschien hebben ze voor ons geblazen net als voor de koeien,’ zei Rob, terwijl ze het heuveltje opklommen.

‘Van wat voor kant kwam het geluid?’ vroeg Pau.

‘Van dien kant!’ en hij wees met zijn vuilen vinger juist de verkeerde richting aan.

‘Laat ons dan maar daar op afgaan,’ zei Pau, en begon door het kreupelhout heen te trekken, weleen beetje ongerust, omdat ze niet juist meer wist langs welken weg ze daar gekomen waren.

En zoo gingen ze verder door de struiken heen, in de hoop nog eens het geluid van een hoorn te zullen hooren, maar het was mis; want het was maar het geloei van een koe geweest.

‘Ik herinner me niet, dat we straks ook langs dezen hoop steenen gekomen zijn, jij wel?’ vroeg Pau, meer en meer ongerust.

‘Ik herinner me niets; alleen maar dat ik zoo graag thuis zou willen zijn’ - en Rob zette zulk een verdrietig gezichtje, dat Pau hem de hand toestak en zoo vriendelijk als haar maar mogelijk was, zei: ‘We zullen flink aanstappen. Schrei maar niet; als we op den grooten weg komen, zal ik je wel dragen.’

‘Waar is de weg?’ vroeg Rob, zijn traantjes afvegende.

‘Daar, bij dien dikken boom, je weet wel, daar is Frits nog uitgevallen.’

‘O, ja, misschien hebben ze wel op ons gewacht; ik zou 't toch zoo prettig vinden naar huis te rijden, jij ook niet, Pau?’

‘Neen, ik wandel veel liever,’ zei Pau, overtuigd, dat ze dat wel zou *moeten* doen.

En zoo gingen ze weer verder, eerst nog door een droge sloot, dáárna door een vochtige wei. 't Werd al donkerder en donkerder, maar toen ze eindelijk bij den dikken boom kwamen, was het niet de boom, dien Pau bedoeld had, en er was ook geen weg zichtbaar.

‘Zijn we verdwaald?’ vroeg Rob, wanhopig zijn emmertje tusschen zijn handjes klemmende.

‘Niet heelemaal. Ik weet alleen den weg maar niet: laten we maar eens roepen.’

Beiden riepen totdat ze schor werden, maar er kwam geen ander antwoord dan het gekwaak van de kikvorschen.

‘Daar zie ik een grooten boom; misschien is het die wel,’ zei Pau, die zich dapper wilde houden.

‘Ik kan niet verder loopen; mijn laarzen zijn zoo zwaar,’ en Robje ging heelemaal uitgeput op een steen zitten.

‘Dan moeten we den heelen nacht maar hier blijven;

't is *mij* goed, als er maar geen wilde beesten komen.'

'O, laten we toch maar liever naar huis gaan, ik vind het niets prettig om verdwaald te zijn,' en Rob trok een gezicht, alsof hij in schreien uitbarsten zou, toen hij zich plotseling iets scheen te bedenken: 'Maatje zal ons wel vinden, zij weet altijd waar ik ben; nu ben ik niets bang meer,' zei hij.

'Zij kan toch niet weten waar je nu bent.'

'Ja wel; verleden, toen ik in het poetshok opgesloten was, wist ze het ook niet; maar ze heeft me toch gevonden. Ik weet zeker dat Maatje nu ook komen zal,' antwoordde Rob met zooveel overtuiging, dat Pau het ook ging gelooven en naast hem op den grond ,ging zitten.

'Ik heb zoo'n honger. Laten we de boschbessen maar opeten,' stelde ze een oogenblikje later voor.

'Neen,' antwoordde Rob, 'ik heb ook wel honger, maar ik heb Maatje beloofd ze voor haar mee te brengen.'

'Je zult ze wel *moeten* eten, als er niemand komt om ons te halen,' zei Pau, die in een heel onaardige stemming was, 'ik denk, dat we hier zoolang zullen blijven tot we alle hoschbessen, die we maar vinden kunnen, opgegeten hebben en dan zullen we wel sterven van honger.'

'Dan zullen we paddestoelen gaan zoeken; dat heb ik wel met Daan gedaan en dat is een heel pleizierig werkje,' zei Rob dapper.

'Ja, en dan zullen we kikvorschen vangen en braden. Papa heeft er eens één gegeten en hij was heel lekker,' hernam Pau.

'Maar hoe kunnen we ze braden? we hebben niets om het vuur mee aan te maken.'

'Dat is waar ook; in 't vervolg zal ik altijd een doosje lucifers in mijn zak steken.'

'Zouden we het niet met een glimworm kunnen doen?' vroeg Rob, die de gedachte aan zoo'n vuurtje niet gauw opgeven kon.

‘Laten we het maar eens probeeren’ - en een heele poos ging prettig voorbij met het zoeken naar glimwormen, die in menigte heen en weer kropen; eindelijk vonden ze er een, maar hoe het diertje zijn best ook deed - het liep zelfs een paar keer over de droge takjes heen en weer - er wilde maar geen vlammetje komen.

‘Het zijn nare beesten,’ zeiden de kinderen.

‘Het duurt zoo lang, eer Maatje komt,’ klaagde Rob en zag naar de sterretjes, die al begonnen op te komen.

‘Ik weet niet waarvoor zoo'n nacht dient,’ zei Pau knorrig.

‘Wel, om in te slapen,’ antwoordde Rob met een geeuw.

‘Slaap dan maar.’

‘Ik zou veel liever in mijn eigen bedje liggen, naast Eddie,’ zei Rob pruilend, toen hij de vogeltjes naar hun nestje zag vliegen.

‘Ik geloof niet, dat je Mama ons vinden zal; het is veel te donker om ons te zien.’

‘O, in het poetshok heeft ze ons wel gevonden en daar was het nog veel donkerder dan hier. O, daar komt ze! daar komt ze!’ riep Rob en liep zoo hard als hij kon naar een gedaante toe, die zich in de duisternis voortbewoog.

Maar plotseling bleef hij stilstaan en kwam gillend en schreeuwend terug: ‘O, het is een groote, zwarte beer!’ en verborg zijn gezichtje in Pau's jurk.

Pau rilde en beefde en wist niet wat te doen; want voor een beer was zelfs *zij* bang; ze was op het punt van weg te hollen, toen plotseling een zacht: Boe-oe! haar in lachen deed uitbarsten.

‘'t Is maar een koe, Robje! Wees niet bang, het is die mooie zwarte, die we van middag gezien hebben.’

De koe scheen te begrijpen, dat het een wonderlijk geval was, dat twee kinderen in het pikdonker midden

op een wei stonden, en stond even stil om daar eens over na te denken.

Ze zag er zoo goedig uit en liet zich zoo geduldig aaien, dat Pau, die nooit bang was voor dieren, behalve dan voor beren, grooten lust kreeg haar eens te melken.

‘Simon heeft me weleens gewezen, hoe ik het doen moet, en boschbessen en melk smaken heerlijk samen,’ verklaarde ze, maakte haar emmertje leeg in haar hoed en begon aan de uiers te trekken, terwijl Robje er bij stond en op haar bevel de koe stond te aaien.

Maar het hielp niet veel, want het beest scheen niets te kunnen missen, zoodat de kinderen ieder maar een klein slokje kregen.

‘Maak maar dat je weg komt! Je bent een naar mormeldier!’ riep de ondankbare Pau en de koe trok met een zacht, verwijtend geloei verder.

‘Nu moeten we maar gaan wandelen; anders vallen we in slaap, en het is heel verkeerd voor verdwaalde kinderen om te slapen. Weet je dat mooie vertelsel niet meer van het meisje, dat onder de sneeuw in slaap viel en toen gestorven is?’

‘Ja, maar er is hier geen sneeuw en het is heerlijk warm,’ zei Robje.

‘Het kan toch wel,’ was het antwoord. ‘We zullen maar wat heen en weer loopen en nog wat roepen en dan net als Klein Duimpje en zijn broertjes onder de struiken gaan zitten.’

Maar Robje kon niet meer voort en struikelde zoo dikwijls, dat Pau haar geduld verloor.

‘Als je nu nog ééns valt,’ riep ze, ‘dan geef ik je een pak slaag, dat je niet weet waar je blijft’ - maar ze hielp hem toch heel vriendelijk opstaan.

‘Ik kan 't niet helpen, wezenlijk niet; mijn laarzen glijden zoo uit,’ zei het mannetje en voegde er half schreiend bij: ‘Als de muggen me maar niet zoo plaagden, zou ik kunnen slapen tot Maatje komt.’

‘Leg je hoofd maar op mijn schoot, onder mijn schort, ik ben niets bang in het donker,’ zei Pau die echter toch niet erg op haar gemak was bij het zien van die zwarte schaduwen en 't hooren van dat zachte geritsel in de struiken.

‘Vergeet niet me wakker te maken, als ze komt,’ zei Rob nog even en viel toen in een vasten slaap onder Pau's schort.

Een kwartier lang zat het arme meisje heel stil, met angstige oogen rond te kijken. Elke minuut leek haar een eeuwigheid. Toen zag ze in de verte een bleek licht en ze dacht dat het de zon was, die alweer terugkwam; maar neen, het was pas de maan Gelukkig: voordat ze veel nadenken kon over de nieuwe teleurstelling, viel ze vast in slaap en, geleund tegen een hazelnootstruikje, droomde ze lang en prettig van emmers, die overliepen van versche melk, en van een zonnestraal, die haar en Robje naar huis trok, en van een boom, die in Mevrouw veranderde.

Thuis was het echter minder rustig. De hooiwagen was om zes uur bij het tolhek geweest, maar Jacob, Emiel, Pau en Rob waren niet te vinden; die waren met hun vieren door het bosch naar huis gaan wandelen, zeiden de jongens.

‘Weet je het wel zeker, dat ze Robje meegenomen hebben?’ vroeg Frans, die op den wagen zat in plaats van Simon; ‘hij kan zoover niet loopen.’

‘Ja zeker,’ antwoordde Tom, ‘ik heb ze het bosch zien ingaan en toen ik Jacob toeriep dat het bij zessen was, riep hij terug, dat ze dien kant uit naar huis gingen. Ze zullen Rob wel een eindje dragen.’

‘Dan is 't goed, stap maar in,’ zei Frans.

Mevrouw vond het *niet* goed, dat ze niet allen samen thuis gekomen waren, en zond Frans weer weg om de kleintjes een eind niet den ezel tegemoet te gaan. De avondboterhammen waren gegeten, ze zaten

allen in de koele gang bijeen en nog waren de anderen niet thuis.

‘Ik zie ze nergens!’ hoorde men eindelijk Frans zeggen, die verhit en vermoeid terugkwam.

‘Niet?’ riep Mevrouw en sprong verschrikt overeind.

’Gooien dag t’ klonk het van den anderen kant en opgeruimd en wel stapten Emiel en Jacob de achterdeur binnen.

‘Waar zijn Pau en Rob?’ riep Mevrouw zóó zenuwachtig, dat de jongens er van schrikten.

‘Wel, ze zijn met de anderen thuis gekomen,’ antwoordde Emiel.

‘Neen, George en Tom zeggen dat ze met jullie meegegaan zijn.’

‘Wel neen, wij hebben ze in 't geheel niet gezien; we hebben wat gezwommen in den vijver en zijn door het bosch naar huis gegaan,’ antwoordde Jacob.

‘Roep onmiddellijk Mijnheer en laat Simon een paar lantaarns aansteken.’

Een paar minuten later waren Mijnheer en Simon al het bosch in en Frans den grooten weg op. Mevrouw bleef even achter om een fleschje wijn en een paar boterhammen in te pakken en een lantaarn in orde te brengen. Zij liet den ezel voorkomen, nam hem bij den teugel en stapte vol moed door de duisternis voort.

Geen van de jongens durfde vragen om mee te gaan, maar nauwelijks was ze den tuin uit, of ze hoorde iemand achter zich aankomen, en toen ze zich met den lantaarn omkeerde om te zien, wie het was, viel het licht op het gelaat van Daan.

‘Ben jij daar?’ vroeg ze en had grooten lust om *hem* terug te zenden, hoe blij ze ook was, iemand bij zich te hebben.

‘Ja, Emiel en Jacob waren zoo moe en ik wou zoo graag mee,’ zei hij en nam haar beleefd de lantaarn uit de hand.

Daan moest op den ezel gaan zitten, daar was niets aan te doen. In het bosch gekomen, zagen ze de lantaarns van de anderen als dwaallichtjes flikkeren en hoorden ze de stem van Mijnheer roepen: ‘Pau! Rob! Rob! Pau!’, maar een antwoord hoorden ze niet. Simon floot en maakte allerlei geluiden, totdat Mevrouw hem verzocht, dat maar niet te doen, uit vrees dat hij de kinderen bang zou maken. Daan doorzocht op zijn Tobias alle hoekjes en gaatjes en Mevrouw riep met een prop in de keel alle lieve naampjes, die ze maar voor de verloren schaapjes bedenken kon; de echo herhaalde ze; het windje bracht ze over en de vogeltjes kweelden ze na, maar er kwam geen antwoord. Er kwamen donkere wolken aan de lucht; nu en dan begon het te weerlichten en in de verte hoorde men een dof gerommol.

‘O, Robje, Robje!’ kermde Mevrouw, zoo bleek als een doek, terwijl Daan bij haar bleef, als een trouwe hond. ‘Wat zal Pau's papa wel zeggen! Waarom heb ik ze ook laten meegaan! Hoor je nog niets, Daan?’

‘Neen,’ was het antwoord en toen hij zag hoe wanhopend Mevrouw de handen wrong, riep hij opeens, terwijl hij van den ezel sprong en hem aaneen boom vastbond: ‘Misschien zijn ze aan den overkant van de sloot gegaan; ik zal toch eens kijken.’

In een wip was hij de sloot over en Mevrouw had moeite hem te volgen; maar toen hij bij het beekje kwam, bleef hij op haar wachten om haar vol vreugde kleine voetstapjes in den weeken grond te toonen.

‘Ja, ja!’ riep zij ongeduldig, ‘dat zijn de kleine laarsjes van Robje. Ze moeten hier langs gekomen zijn!’

Weer volgde een vermoeiende onderzoekingstocht. Daar slaakte Daan weer een kreet van vreugde en toonde een klein, blinkend voorwerpje, dat op het pad lag. Het was het dekseltje van Rob's nieuwe

emmertje. Een eindje verder vonden ze den hoed van Pau - en eindelijk, eindelijk! naderden ze de slapende kinderen.

In plaats van het uit te gillen van vreugde, ging Mevrouw zachtjes naar hen toe en lichtte het schortje van Pau op. Daar vond ze haar jongen gezond en wel liggen met zijn gezichtje vol boschbessenvlekken en zijn blonden krullebol; maar toen zij zag, hoe stevig hij met zijn beide handjes het emmertje, dat hij voor haar gevuld had, vasthield - toen hield zij het niet langer uit en begon zóó hevig te schreien van pleizier, dat hij verschrikt wakker werd.

'O Maatje! Maatje! ik wist het wel, dat u me vinden zou. Ik heb zóó naar u verlangd,' en hij nestelde zich zoo vast in zijn moeders armen, dat hij er niet meer uit los te krijgen was.

Daan hielp intusschen Pau op de been en veegde haar traantjes af, want de dappere Pau, die nog nooit geschreid had van pijn, schreide van pleizier, toen ze zich weer zoo veilig bezorgd gevoelde.

'Arm, arm kind,' zei Mevrouw, ook haar hartelijk kussend. 'Schrei maar niet. We zullen vanavond niet op je knorren.'

'Het was *mijn* schuld, maar ik zal 't nooit weer doen, en ik heb goed op hem gepast, en ik heb hem toegedekt met mijn schort, en ik heb geen een van zijn boschbessen gesnoept, en ik had er toch zoo'n zin in,' snikte Pau vol berouw en dankbaarheid.

We zullen nu maar niet vertellen, hoe blij Mijnheer en de anderen wel waren, toen ze het vroolijk geroep:

'Gevonden!' door het bosch hoorden weergalmen, hoe de vogels wakker werden, hoe de mugjes dansen gingen van de pret bij het hooren van al de kusjes en het gebabbel onder weg naar huis. Frans reed op zijn paard vooruit om het nieuws te vertellen; dan volgde Daan op zijn Tobias; dan Pau op den rug van den sterken Simon, die zeide nog nooit zoo'n licht vrachtje gedragen te hebben; Mijnheer

hield Robje in zijn armen, die den heelen weg over doorbabbelde en zich zelf al een heel gewichtig persoontje begon te vinden; zijn moeder liep naast hem en hield hem bij een slipje van zijn kieltje vast, alsof ze bang was dat hij weer verdwalen zou, terwijl hij zich elk oogenblik naar haar toe boog om haar een kus te geven of haar een van de boschbessen in den mond te stoppen, die hij toch alleen voor mamaatje bewaard had.

De maan scheen helder, toen ze in den tuin kwamen en al de jongens stormden op de verloren, schaapjes toe: maar die waren dom genoeg om meer naar hun boterhammen dan naar al die vuile jongenshanden te verlangen, die hun werden toegestoken.

Onder het eten kreeg Pau weer gauw haar vroolijkheid terug en vertelde alle avonturen met vreeselijke drukte en overdrijving. Maar Robje legde eensklaps zijn derde boterham neer en begon hard te schreien.

‘Wat is er, mijn schatje?’ vroeg zijn moeder angstig.

‘'t is zoo akelig, dat ik verdwaald geweest ben,’ antwoordde Rob door zijn traantjes heen.

‘Maar je bent nu teruggevonden. Kom, Pau zegt dat je in het Bosch in 't geheel niet gehuild hadt, en ik was zoo blij dat ik zoo'n dapperen jongen had.’

‘Ik had er geen tijd voor, omdat ik zoo bang was, maar nu moet ik zoo huilen, want ik vind het zoo naar om verdwaald te zijn,’ zei Rob met vollen mond en oogen, die dichtvielen van slaap.

De jongens barstten in zulk een hartelijk gelach uit over die dwaze uitlegging van Rob, dat hij, na eerst verwonderd rondgekeken te hebben, er niets anders op wist, dan maar mee te doen en met zijn bordje op de tafel sloeg van plezier.

‘'t Is elf uur; méér dan tijd om naar bed te gaan voor allemaal!’ zei Mijnheer, op zijn horloge ziende. ‘En gelukkig behoeven er van nacht geen leege bedjes te zijn,’ voegde Mevrouw er bij, terwijl zij Rob in

zijns vaders armen en Pau tusschen Roosje en Rolf in naar boven zag gaan.

‘Arme tante, u bent zoo moe, dat u de trap niet op kunt,’ zei de vriendelijke Frans, die opgelet had, hoe Mevrouw tegen die hooge trap opzag.

‘Laten we een stoeltje van onze armen maken,’ stelde Tom voor.

‘Neen, dank je, beste jongen; maar ik wil wel dat een van allen me een arm geeft,’ antwoordde Mevrouw.

‘Ik! Ik!’ riepen een stuk of zes stemmen, want dat vonden ze een groote eer.

Maar die eer gaf mevrouw dan ook aan dengene, dien ze toekwam, en ze koos Daan's arm, met de woorden: ‘Hij heeft de kinderen gevonden; dus hij wil *mij* ook wel helpen.’

‘Goeien nacht, mijn jongen, dank je wel,’ zei zij, toen Daan haar tot de deur gebracht had.

‘Ik wou dat ik uw jongen maar was,’ zei Daan, die meer dan ooit van haar hield.

‘Je bent van avond mijn oudste jongen geworden,’ zei Mevrouw en ze gaf hem een hartelijken kus.

Rob was den volgenden dag weer geheel de oude, maar Pau had wat hoofdpijn en lag op de canapé. Haar berouw was heelemaal weg en ze blufte er nu zelfs op, dat ze verdwaald geweest was. Mevrouw vond dat volstrekt niet gepast, want het was toch eigenlijk heel ondeugend van haar geweest, dat zij van de anderen weggeloopen was.

Eindelijk moest Mevrouw er wel toe komen, haar het verkeerde er van te doen *gevoelen*, want hoe ze ook praatte, Pau scheen dat niet te willen begrijpen.

‘Alle kinderen loopen wel eens weg,’ zei Pau, ‘is u nooit weggeloopen?’

‘Ja, wel eens,’ moest Mevrouw bekennen.

‘O, vertel u dat eens,’ vroeg Pau verheugd.

Maar Mevrouw zette een heel ernstig gezicht, terwijl ze vertelde: ‘Eens ben ik weggeloopen; maar mijn moeder heeft me toen ook zoo streng

gestraft, dat ik het na dien tijd nooit weer gedaan heb.

‘Wat voor straf?’ vroeg Pau.

‘Ik had eens een paar nieuwe laarsjes aan met knoopen, die ik graag aan iedereen wilde laten zien en ik ging eens op mijn eentje mee uit wandelen, hoewel ik wist dat mijn moeder het niet wilde hebben. 't Verwondert me nog, dat ik er nog levend ben afgekomen, zooveel als ik toen ondervonden heb! Ik speelde met, straatkinderen, bedelde om een stukje brood, liep vreemde honden achterna en werd eindelijk gevonden, toen ik op een stoep zat te slapen, met een dood vogeltje in den schoot. 't Was al heel laat; ik was zoo vuil als Piet de Smeerpoets en mijn nieuwe laarsjes waren heelemaal bedorven, zoo had ik er mee door de plassen getrapt.’

‘Hoe prettig!’ riep Pau, die wel lust kreeg om dadelijk weer weg te loopen.’

‘Ja, maar den volgenden dag was het niet prettig, dat verzeker ik je.’

‘Wat voor straf kreeg u dan?’

‘Mijn mama bond me met een lang touw vast aan mijn bed, zoodat ik wel door de kamer kon loopen, maar er niet uit gaan, en daar moest ik den heelen dag blijven, terwijl de kapotte laarsjes voor mijn oogen opgehangen werden om me te herinneren aan mijn ondeugendheid.’

‘Ik kan me wel begrijpen,’ riep Pau, ‘dat u later wel opgepast hebt, nooit weer weg te loopen.’

‘Ik zal eeens probeeren of dat jou ook zal helpen,’ zei Mevrouw en stond plotseling op, om een lang stuk sterk band uit haar werktafel te krijgen.

Het gezichtje van Pau betrok, maar ze hield zich goed, toen Mevrouw het ééne eind om haar middel en het andere aan de sofa bond.

‘Ik vind het niets plezierig om je als een lastigen hond te moeten vastleggen; maar als jij wegloopt net als een hond, moet ik je ook zoo behandelen,’ zei Mevrouw.

‘'t Kan me niets schelen om vastgebonden te zijn,

ik vind het wel aardig om hondje te spelen,' en Pau ging op den grond liggen kruipen en blaffen.

Mevrouw deed net alsof ze 't niet zag, maar legde een paar prentenboeken voor haar klaar en een zakdoekje om te zoomen, en liet haar alleen. Heel prettig vond Pau dat niet en na zich een oogenblikje verveeld te hebben, begon ze te beproeven den band los te maken. Aan haar middel lukte het niet, de band was van achteren geknoopt, maar aan het andere eind bij de sofa ging het gemakkelijk. Ze wond den band dus heelemaal om haar lijf en wilde juist het raam uitklimmen, toen ze Mevrouw toevallig in den tuin tegen iemand hoorde zeggen: 'Wel neen, zij zal nu niet wegloopen, daar is ze veel te eerlijk voor; ik vertrouw haar; ze weet dat ik het alleen doe voor haar eigen best.'

Die woorden deden Pau opeens terugkeeren: ze bond zich zelf weer vast en ging vol ijver zitten naaien. Een oogenblikje later kwam Rob binnen en had zóó'n pleizier in die straf, dat hij onmiddellijk een springtouw ging halen en zichzelf aan den anderen poot van de sofa vastbond.

'Ik ben ook verdwaald en moet dus net zoo goed als Pau vastliggen,' zei hij tot zijn moeder, toen die binnenkwam.

'Ja, eigenlijk verdien jij ook een klein strafje; je wist wel, dat je bij de anderen moest blijven.'

'Maar Pau heeft me meegenomen,' begon Rob, die wel de straf, maar niet het knorren wilde hebben.

'Je hadt niet hoeven mee te gaan. Al ben je nog zoo'n klein jongetje; je hebt toch een geweten, daar moet je naar luisteren.'

'Maar mijn geweten heeft in 't geheel niet geprikt, toen Pau zei, dat we naar het bosch moesten gaan,' zei Rob, die van Rolf gehoord had, dat er een ding is, dat geweten heet, dat bij het hartje zit en altijd waarschuwt door zijn prikken, als de kindertjes iets willen doen dat niet goed is.

‘Heb je er wel ééns voor stil gestaan, om te voelen of het ook prikte?’ vroeg Mevrouw.

‘Neen,’

‘Dan weet je het ook niet.’

‘Ik geloof dat ik zoo'n klein gewetentje heb en dat het zoo zachtjes prikt, dat ik het nooit voel,’ zei Rob.

‘Dan dienen we te zorgen, dat het een beetje grooter wordt; het is heel verkeerd om een klein geweten te hebben. Tot den eten toe blijf jij hier dus ook vastgebonden; dan kun je er over praten met Pau en ik vertrouw er op dat je je geen van beiden losmaakt voordat ik het je zeg!’

Een uur lang ging het heel goed; maar toen begon het hun te vervelen, zoolang in één kamer te blijven. Nog nooit had de gang er zoo pleizierig uitgezien. En dan het ziekenkamertje! wat zouden ze graag in het bed ‘tentje’ gespeeld hebben! Het was verschrikkelijk om niet eens bij de open ramen te kunnen komen; alles zag er even prettig in den tuin uit; hoe konden ze er zich ooit in verveeld hebben! Pau snakte er naar, het perk eens rond te loopen, en Rob herinnerde zich tot zijn schrik, dat hij vergeten had Castor eten te geven bij de koffie. Ze bekeken de klok lang en breed en Pau leerde Rob de Romeinsche cijfers. Ze vonden het ook verschrikkelijk, om niet eens in de keuken te kunnen gaan kijken, hoe of de boschbessensap lukte en toen Mietje de tafel in de andere kamer begon te dekken, werden ze door het touw bijna in tweeën gesneden, zóó rekten ze zich uit om te zien, wat voor vleesch er op tafel kwam, en Pau riep haar toe, dat ze haar morgen zou helpen met de bedden opmaken, als ze eventjes het deksel van de groentenschaal wilde losmaken.

Toen de jongens uit school kwamen stormen en ze de kinderen als een paar wilde paarden aan de touwen zagen trekken, kwamen ze er verwonderd omheen staan.

‘Maatje, maak mij nu los, alsjeblieft; mijn geweten

zal me net gaan prikken alsof het een speld is,' zei Rob, toen de etensbel luidde.

'Ik zal er eens op letten,' antwoordde zijn moeder en maakte hem los. Hij liep in een galopje de gang en de eetkamer door; maar keerde toen vol medelijden naar Pau terug.

'Mag ik haar het eten brengen?' vroeg hij.

'Zeker, mijn ventje, schuif dat kleine tafeltje maar eens bij de canapé,' was het antwoord.

Pau at nu alleen en bracht nog een langen, vervelenden namiddag door. Mevrouw knoopte nog een stuk aan haar band vast, zoodat ze door het raam de jongens in den tuin kon zien spelen; Roosje liet opzettelijk haar poppen op het grasperk voor het huis gymnastiek doen, opdat Pau dat zou kunnen zien, en Tom maakte zijn mooiste buitelingen om haar te troosten; Rolf ging hardop zitten lezen op de stoep, zoodat Pau er naar luisteren kon als ze wilde, en Daan liet een groote rups op de vensterbank heen en weer kruipen - de grootste beleefdheid die hij bedenken kon.

Maar niets kon haar de verloren vrijheid vergoeden en er gingen heel wat treurige gedachten door haar kleine hoofdje heen; vooral toen al de kinderen naar den vijver waren om Emiel's nieuwe schip te bewonderen. Zij zou het dien middag 'Josephine' hebben mogen doopen, naar Mevrouw, en er een klein fleschje bessensap over uitgieten - en nu mocht ze niet eens meegaan en zou Roosje het doen. De tranen kwamen haar in de oogen, als ze daaraan dacht, en ze zei hardop tegen een groote bij, die op een bloem voor de vensterbank kwam zitten: 'Als je soms weggeloopen bent, zou ik je maar aanraden, dadelijk naar huis te gaan, naar je moeder, en haar te beloven het nooit weer te doen.'

'Ik ben blij dat je die bij zoo'n goeden raad geeft,' zei Mevrouw, die het toevallig gehoord had en het beest zag wegvliegen.

Pau veegde gauw haar traantjes weg en Mevrouw,

die aan haar gezicht zag, dat ze spijt had, nam haar op den schoot en zei heel vriendelijk: ‘Vindt je nu niet, dat mijn Mama gelijk had, om weggeloopen kinderen zóó te straffen?’

‘Jawel, Mevrouw,’ antwoordde Pau beschaamd, terwijl zij haar gezichtje tegen den schouder van Mevrouw verborg.

‘Ik hoop dat ik er de proef niet meer van zal behoeven te nemen,’ zei deze.

‘Ik geloof 't niet,’ antwoordde Pau en keek zoo ernstig en lief op, dat Mevrouw het óók niet geloofde.

Daar kwam Robje aanloopen, terwijl hij tusschen zijn twee handjes een klein poppenschoteltje vasthield.

‘Kijk eens, hier is een boschbessenpoddinkje, dat Aal alleen voor mij gemaakt heeft, en ik zal er jou de helft van meegeven, straks bij de boterham: is dat goed?’ riep hij.

‘En ik ben zoo stout; hou je toch wel van me?’

‘Ja zeker; we zijn samen weggeloopen en je zult het nooit weer doen, is 't wel?’

‘Nooit!’ zei Pau.

‘Ga dan gauw mee, om Mietje te vragen, het voor ons door te snijden, gauw!’ en Robje wenkte met het boschbessenpoddinkje.

Pau sprong op om hem te volgen, maar bedacht zich eensklaps.

‘O, ik vergat dat ik niet mag,’ zei ze, heel braaf.

‘Probeer het maar eens,’ zei Mevrouw, die onder het praten zachtjes den band losgemaakt had.

Pau zag, dat ze vrij was en, na een hartelijken kus aan Mevrouw te hebben gegeven, stormden ze de kamer uit.

Hoofdstuk XIII.
Het prinsesje.

Nu volgden weer een paar weken van rus op Rozenlust; de oudste kinderen voelden wel, dat ook zij een beetje schuld hadden gehad aan dat verdwalen van Pau en Rob en deden dubbel hun best om braaf te zijn, terwijl de kleintjes zóó verschrikt waren door het verhaal, dat Pau gedaan had van haar lotgevallen op dien avond, dat ze verdwalen het ergste vonden wat iemand overkomen kon en hun neusjes nauwelijks buiten het tuinhek durfden steken, uit angst dat het ineens donker zou worden en spookachtige koeien zouden te voorschijn komen.

'Het is net een stilte vóór een storm,' zei Mevrouw, als ze al die zoete kinderen aanzag, maar ze was er heel blij om, vooral, omdat ze net een klein logeetje had. Dat was de kleine Lili, het dochtertje van Mr. Leo, die met zijn vrouw voor een week op reis moest en het kleine meisje zoolang aan tante Jo had afgestaan.

De jongens beschouwden het Prinsesje, zooals ze haar noemden, als een halve engel; ze was dan ook een beeldig mooi kindje. Ze had lang, goudblond haar, dat als een groote sluier achter haar hing, en als ze verlegen was of kwaad, schudde ze het maar even naar voren om er achter wen te kruipen. Het mocht nooit geknipt worden en 't was zóó fijn en zacht, dat Rolf zei, dat het van zijde was gemaakt en aan haar hoofd geplakt.

Iedereen bedierf het kleine Prinsesje, maar het deed haar niets geen kwaad, dat ze zag hoe prettig men het vond, als zij plezier had en hoeveel medelijden men haar betoonde, als zij eens verdriet had. Zelfs

had haar Koninklijke Hoogheid een goeden invloed op haar kleine onderdanen, want ze had hekel aan alles, wat leelijk en slordig was. Zij wilde niet dat de jongens haar ruw aanpakten of haar vuile handen toestaken. Er was dus nog nooit zooveel zeep gebruikt op Rozenlust als gedurende haar bezoek, want de jongens beschouwden het als een groote eer, haar te mogen dragen, en als een groote vernedering, door haar afgewezen te worden met de woorden: 'Weg, vuile jongen!'

Ze kon ook geen harde stemmen verdragen en als ze hoorde ruzie maken, stopte ze allebei haar oortjes dicht. Geen, wonder, dat de jongens dus in haar tegenwoordigheid zachter en beleefder begonnen te spreken. Ze vond het ook heel plezierig, hun boodschapjes op te geven en ze deden niets liever, dan een bloempje voor haar plukken of haar bordje aangeven of haar stoeltje aanschuiven; zelfs vochten Tom en Rolf om de eer, haar de goudleeren schoentjes te mogen aantrekken.

Voor de wilde Pau was het ook heel goed, eens een poosje met zulk een Prinsesje om te gaan; dit wilde in het eerst niets van haar weten en liep voor haar weg als voor een wild beest, toen zij haar een paar keeren had zien stoeien en vechten en lawaai maken. Dat vond de hartelijke Pau heel naar. Ze zei eerst wel: ''t Kan me niets schelen;' maar dat kon het haar toch wèl; want toen Lili eens zei: 'Ik houd veel meer van mijn nichtje, want die is zoo stil', toen gaf ze Roosje een harden schop en ging in het schuurtje bitter zitten schreien. Daar vond ze troost; misschien vertelden de vogeltjes op het dak haar wel, hoe lief het is, als een meisje zachte, vriendelijke manieren heeft. Hoe het zij, toen ze de schuur uitkwam, ging ze regelrecht naar den tuin, en zocht daar van onder een boom een lief klein rose appeltje, waarvan ze wist, dat Lili bijzonder veel hield en bood het haar op een moerbeienblaadje aan.

Tot haar verwondering was Hare Hoogheid wel zoo goed het geschenk aan te nemen en op verzoek van het zachte Roosje, dat den schop al lang vergeten had, gaf het Prinsesje er de wilde Pau zelfs een kusje voor. Daarna bleef Pau in de gunst, maar ze deed er ook haar best voor, en gaf zich alle moeite om het tortelduifje en het gele kanarievogeltje, zooals de jongens Roosje en Lili noemden na te doen; voelde ze eens groeten lust om weer wild te zijn, dan zorgde ze er voor onder de oogen van 't Prinsesje vandaan te blijven.

Er was geen jongen in het huis die niet van het Prinsesje hield. De arme Willem zat haar maar aan te staren en, hoewel ze dat niet plezierig vond, liet ze het maar toe, omdat ze medelijden met hem had; Dirk en Adriaan vervolgden haar met fluitjes uit wilgentakken, het eenige wat zij konden maken; 't Prinsesje nam ze heel genadig aan, maar gebruikte ze nooit. Rob en Eddie liepen haar na als twee hondjes. Van Jacob hield ze niet, omdat hij zoo'n scherpe stem had en ook een wrat op de hand. Ze vond, dat de Poffer zoo onfatsoenlijk at en de arme dikzak deed al zijn best, niet zoo te schrokken: omdat de Prinses dat zóó leelijk vond, dat ze het niet kon aanzien.

Frits kwam geheel en al in ongenade, toen ze hem eens een veldmuisje had zien martelen. Nooit vergat 't Prinsesje dat akelige tooneel, en als ze Frits zag, verborg ze haar gezichtje achter haar haar, maakte een beweging met haar handje, dat hij weg zou gaan, en riep half boos, half bedroefd: ‘Neen, ik wil niet van hem houden; hij heeft het arme muisje den staart afgetrokken, en het schreeuwde zoo!’

Ja, de Prinses oefende groote macht uit, zóó zelfs, dat Jacob uit zichzelf aan Mijnheer kwam vragen, zijn wratten weg te branden, iets dat hij nooit had willen hebben, uit angst voor de pijn. Maar nu verdroeg hij het flink, zonder schreien, in de hoop dat Hare Hoogheid hem weer in genade zou aannemen. De Poffer behaalde ook een groote overwinning op zichzelf.

‘Mag ik Lili wat van mijn bruidsuikers meegeven, die Mama me gezonden heeft?’ kwam hij Mevrouw vragen.

‘Zij mag geen suikergoed eten; maar als je haar dat suikeren hondje wilt geven in dat mooie bonbondoosje, zal ze het zeker heel aardig vinden,’ was het antwoord.

‘O, maar als ze het niet eten mag, dan heeft ze er niets aan, en ik zou niet graag hebben, dat ze ziek werd,’ zei de dikzak, wien het altijd aan het hart ging, iets van zijn lekkers af te staan.

‘Ze zal het toch heel plezierig vinden om het te krijgen en als ik haar zeg, dat het is om te spelen, en niet om te eten, weet ik zeker dat ze er ook niet zal aankomen. Ik weet dat ze het weken lang zal bewaren, zonder er aan te denken, het in den mond te steken. Dat is meer dan jij kunt, Poffertje.’

‘Ik kan het ook best; ik ben veel ouder dan zij; wat denkt u wel?’

‘Nu laten we het eens beproeven. Doe nu je suikergoed in dezen zak en laat me eens zien, hoe lang je het bewaren kunt. Eerst zal ik ze eens tellen: twee ringen, drie klontjes, zes boonen, één suikeren vischje. een poesje en acht chocolaadjes. Zie zoo,’ zei Mevrouw en gaf hem het builtje over, dat George met een zucht in zijn zak stak.

't Prinsesje nam het hondje dankbaar aan en stond den Poffer als een hooge gunst toe, haar op zijn rug den tuin eens rond te dragen; hij had nog nooit 's middags zóó naar het eten verlangd als dien dag.

Eindelijk kwam haar papa om het Prinsesje naar huis te halen; geen wonder, dat er een algemeen gejammer opging.

Ze kreeg zóóveel afscheidspresenten mee, dat Mr. Leo er wel een apart rijtuig voor had mogen laten komen. Iedereen had haar wat gegeven en 't was een groote last om alles in te pakken, bijvoorbeeld een paar witte muizen, een koek, wat appels, een konijn, dat vreese-

lijke drukte maakte in een zak, een groote roode kool, om het op te tracteeren, een fleschje dropwater en een monsterbouquet.

Het afscheid was aandoenlijk; het Prinsesje zat op een tafeltje in de gang, omringd van al haar onderdanen. Ze kuste de meisjes en haar kleine neefjes, en gaf ieder van de jongens een hand.

'Kom maar gauw eens weer,' zei Daan, terwijl hij een glinsterende tor op haar hoedje vastmaakte.

'Eén ding moet je beloven: dikwijls aan mij te denken,' zei Tom en hij streek haar voor het laatst nog eens over het haar.

'De volgende week mag ik weer bij je komen,' zei Hans, alsof dat zijn eenige troost was.

'Heb ik die wrat niet mooi weggemaakt?' vroeg Jacob, haar de hand gevend.

'Hier zijn nog twee fluitjes, om dikwijls aan ons te denken,' zeiden Dirk en Adriaan, geheel onbewust dat er al zeven van dezelfde soort in den vuilnisbak lagen.

'En ik heb een leeswijzer voor je gemaakt; dien moet je nu bewaren tot je honderd jaar oud wordt!' riep Pau.

Maar de arme Willem was het ergst bedroefd van allen; want toen hij begreep dat ze voor goed zou weggaan, wierp hij zich op den grond en kuste al schreiend haar kleine, blauwe schoentjes. 'Niet weggaan! Niet weggaan!' snikte hij.

Lili was zóó getroffen door zijn verdriet, dat ze zich over den rand van de tafel heenboog, zijn hoofd in haar handjes nam en met haar zacht, zilveren stemmetje zei: 'Huil maar niet, zoete Wim, ik kom gauw terug en ik zal je afkussen.' Die belofte troostte Willem en de andere jongens vonden dat zulk een eer, dat een paar van hen riepen: 'Mij ook! Mij ook!' en de anderen er uitzagen alsof ze het hadden w i l l e n roepen.

Er scheen iets in de gezichten te zijn, dat het Prinsesje plezierig stemde; want ze keek ze eerst eens aan,

strekte toen haar armpjes uit, en zei met groote inschikkelijkheid: ‘Ik zal allemaal kussen!’

En als een zwerm bijen vlogen de jongens naar de kleine Prinses toe, zoodat er spoedig niets meer van haar zichtbaar was, dan één veertje van haar hoedje. Toen pakte haar vader haar ineens op en glimlachend en met haar handje wuivend reed het Prinsesje weg.

hoofdstuk XIV.
De twee vrienden.

Mevrouw had wel gelijk gehad: er naderde een storm op Rozenlust. Twee dagen nadat Lili weg was, brak die zeer hevig uit.

Eigenlijk waren Tom's kippen de schuld van alles, want als die niet zooveel eieren hadden gelegd, had hij ze niet kunnen verkoopgin en zou hij niet zooveel geld verdiend hekhen. Geld is de oorzaak van veel kwaad; maar we kunnen toch evenmin geld missen als aardappels. Tom scheen dat echter niet te vinden en hij gaf zijn geld zóó roekeloos uit, dat Mijnheer genoodzaakt was, hem een varkentje te geven om het in te bewaren. Het varken nam heel spoedig toe in zwaarte; zoodra hij er vijf gulden in had, mocht hij het breken en het geld besteden op een verstandige manier. Er ontbrak nog maar één gulden aan, en toen hij dien van Mevrouw kreeg voor de laatste eieren, was hij zóó blij, dat hij er mee naar de schuur holde, en Hans, die voor een viool opspaarde, zijn schat toonde.

‘Ik wou, dat ik al zooveel had, dan zou ik gauw een viool kunnen koopen,’ zei Hans, begeerig naar het geld ziende.

‘Misschien zal ik het je leenen; ik weet toch nog

niet, wat ík er voor koopen zal,' zei Tom, en gooide met zijn gulden als een kunstenmaker in een paardenspel.

'Zeg jongens, kijk eens wat Daan hier voor een paling gevangen heeft! Zoo'n groote heb ik nog nooit gezien,' riep een stem van achter de schuur.

'Ga je mee,' zei Tom, líet zijn gulden op den kruiwagen liggen en draafde hard weg, door Hans gevolgd.

De palíng was bijzonder mooi en daarop volgde een jacht op wilde konijnen, die Toms geest en tijd zóó in beslag nam, dat hij niet meer aan zijn geld dacht, voordat hij 's avonds rustig in bed lag.

''t Komt er niet op aan,' dacht hij, 'ik zal 't morgen wel opbergen.'

Den volgenden dag echter, juist toen de school zou beginnen, kwam Tom buiten adem aanloopen.

'Zeg eens, wie van jullie heeft mijn gulden weggenomen?'

'Wat bedoel je?' vroeg Frans.

Tom legde hem alles uit en Hans verklaarde, dat hij gezien had, dat Tom het zilverstuk op den kruiwagen had laten liggen.

Maar geen van de jongens wist er iets van, en ze keken wantrouwend naar Hans, die er al meer en meer verlegen begon uit te zien.

''t Kan haast niet anders; één van allen m o e t hem weggenomen hebben,' zei Frans, terwijl Tom driftig zijn vuist tegen de geheele school balde.

'Als ik den dief vind, komt hij er niet levend af; daar kan hij van op aan!' riep hij.

'Wacht maar, Tom; we zullen hem wel vinden; hij zal wel voor den dag komen,' zei Daan, alsof hij meer van de zaak wist.

'Misschien heeft een landlooper wel in de schuur geslapen en hem gevonden,' zei Frits.

'Och kom, daar zou Simon wel op gepast hebben en zoo'n landlooper zal ook geen geld in een kruiwagen zoeken,' zei Emiel verontwaardigd.

‘Zou Simon zelf hem ook gestolen hebben?’ vroeg Jacob.

‘Nu nog mooier! Simon is zoo eerlijk als iets; ik weet niet wien ik liever verdenken zou dan hem!’ riep Tom, die veel van den ouden knecht hield.

‘Ik wou, dat wie het gedaan heeft, het maar zei; dat was veel beter,’ zei Rolf met een gezicht, alsof er een groot ongeluk gebeurd was.

‘Ik geloof, dat jullie allemaal denkt dat *ik* het gedaan heb,’ barstte Hans eindelijk uit, met een vuurrood gezicht

‘Jij bent de Benige geweest, die den gulden gezien heeft,’ zei Frans.

‘Kan *ik* dat helpen? Ik heb het niet gedaan; geloof me toch! geloof me toch!’ snikte Hans wanhopig.

‘Bedaard jongens! Wat is hier gebeurd?’ vroeg Mijnheer binnenkomende.

Toen hij alles gehoord had, stond het gezicht van Mijnheer heel, heel ernstig; tot nog toe had hij, hoe ondeugend en lastig zijn pleegkinderen soms ook waren, toch nog nooit met o n e e r l i j k e jongens te doen gehad.

‘Gaat allen op je plaats,’ zei hij, en met een blik, die veel meer uitdrukte dan woorden konden doen, keek hij ze één voor één aan. ‘Nu jongens, ga ik ieder van jullie nog eens ondervragen, en ik verwacht een eerlijk antwoord. Ik zal je niet dreigen met straf; jullie geweten moet maar spreken. Ik stel den dief alleen in de gelegenheid om zich tegenover Tom en al de anderen te rechtvaardigen. Dat hij het geld weggenomen heeft, is heel erg geweest; maar het ontkennen ervan is nog veel erger. Laat hij eerlijk opbiechten en we zullen allen ons best doen, het te vergeven en te vergeten.’

't Was een oogenblik zóó stil in de kamer, dat men een speld zou hebben kunnen hooren vallen; toen ging Mr. Beer rond en ondervroeg ieder op zijn beurt, op plechtigen toon. Maar van ieder kreeg hij

hetzelfde antwoord en al de gezichten zagen er even verlegen en verschrikt uit; zoodat daarop ook al niets te lezen was. Eindelijk kwam hij bij Hans en Mijnheer had medelijden met hem, zoo aangedaan als de arme jongen was. Hij beschuldigde ook hem van den diefstal en hoopte nu zoo van harte, dat Hans dien nu niet door een leugen zou verzwaren.

'Antwoord me oprecht, mijn jongen. Heb je den gulden weggenomen?'

'Neen, Meneer!' en Hans keek hem smeekend aan. Toen Hans die woorden bevend uitgesproken had, ging er een gesis op.

'Stilte! onmiddellijk!' riep Mijnheer en sloeg met zijn stok op den lessenaar, terwijl hij een toornigen blik wierp op de bank, waarin Emiel en Jacob zaten en vanwaar het gesis was uitgegaan.

'Ik ben het niet geweest, Oom! 't Is schande om iemand nog uit te sissen op den koop toe!' riep Emiel, maar Jacob keek verlegen voor zich.

'Goed zoo, Emiel!' riep Tom, die er erg verdrietig over was, dat zijn gulden zooveel narigheid veroorzaakt had.

'Hans,' zei Mr. Beer, toen de stilte weer hersteld was, 'Hans, het spijt me meer dan ik zeggen kan, maar we zien er jou voor aan; en je oude gebrek geeft ons reden om jou eerder te verdenken dan andere jongens, die nooit jokken. Maar, mijn kind, heel zeker ben ik er nog niet van en ik zal je er niet voor straffen, voordat ik volkomen overtuigd ben. Je moet het zelf maar met je geweten uitmaken. Ben je schuldig, kom dan bij mij op welk uur van den dag of van den nacht je wilt; beken het me en ik zal het je vergeven. Ben je onschuldig, dan komt dat vroeger of later zeker uit, en dan zal ik de eerste zijn die jou vergeving vraagt.'

'Ik heb het niet gedaan, ik heb het niet gedaan!' snikte Hans weer en verborg zijn gezicht achter zijn arm op tafel; want hij kon de wantrouwende, toornige

blikken niet verdragen, die verscheidene jongens hem toewierpen.

'Ik hoop het,' zei Mijnheer, keek nog eens rond, alsof hij de schuldige, wie het ook zijn mocht, nog een oogenblik de gelegenheid wilde geven om voor den dag te komen, schudde zijn hoofd en ging toen op verdrietigen toon voort: 'We kunnen er nu niets verder aan doen, en ik heb nog maar één ding te zeggen: Ik zal geen woord meer over de heele zaak spreken en ik verzoek jullie allen vriendelijk, mijn voorbeeld te volgen. Natuurlijk kan ik niet vergen, dat je hem, dien je verdenkt, even vriendelijk als vroeger zult behandelen, maar ik hoop en verwacht, dat je den verdachten persoon niet zult plagen of kwellen - hij gaat toch al een moeilijken tijd tegemoet. En nu, aan het werk!'

'Hans komt er veel te gemakkelijk af,' fluisterden de jongens onder elkaar. Maar Mijnheer had toch gelijk gehad; want Hans leed nu oneindig veel meer dan hij ooit door een flink pak slaag geleden zou hebben. Geen van de jongens sprak er met hem over of stak een hand naar hem uit; maar *dat* was het juist wat hem hinderde. Nu vermeden ze hem, keken hem altijd even onhartelijk aan en vroegen nooit, of hij wilde meespelen, hoewel niemand er ooit iets van zeide, als hij uit zichzelf meedeed. Zelfs aan Mevrouw kon hij merken, dat ze iets tegen hem had, hoewel ze even vriendelijk was als anders. Maar het meest van alles hinderden hem de verdrietige blikken, waarmede Mr. Beer hem altijd aankeek; want van hèm hield hij het meest.

Eén persoontje was er maar, die hem volkomen geloofde en dit ook volhield tegen al de anderen. Dat was Roosje. Zij wist niet waarom, maar ze kon niet velen, dat hij beschuldigd werd en nam altijd, als er achter zijn rug gepraat werd, zijn partij op.

Eens gaf ze zelfs haar eigen Rolf een slag, toen die haar met groote wijsheid uitlegde, dat Hans het *moest* gedaan hebben.

‘'t Kan immers best zijn, dat de kippen hem opgepikt hebben,’ zei ze.

Zonder haar zou Hans het dan ook niet uitgehouden hebben, maar zij was nu liever voor hem dan ooit te voren. Ze kwam bij hem zitten, als hij zich opsloot op zijn kamer om viool te spelen, vroeg hem haar met de lessen te helpen en maakte allerlei lekkere dineetjes voor hem klaar, Ze stelde zelfs voor, haasje over met hem te springen, toen hij eens niet met de andere jongens durfde meedoen, en ze plukte kleine bouquetjes en legde die op zijn lessenaar als een bewijs, dat *zij* tenminste van hem hield. Pau volgde haar voorbeeld en deed al haar best, haar klein scherp tongetje geen leelijke dingen te laten uitflappen, wat heel lief van haar was, want zij geloofde wèl, dat Hans de dief was.

Maar Daan stond hem ook flink ter zijde en hoewel hij zei, dat hij Hans een groote flauwerd vond, omdat hij het niet wilde bekennen, beschermde hij hem tegen alle aanvallen van de jongens.

Eens toen hij achter een grooten boom bij de beek naar waterspinnen zat te kijken, luisterde hij toevallig een gesprek af. Frits, die heel nieuwsgierig was, deed al zijn best om er *zeker* achter te komen, dat Hans de schuldige was; want ze twijfelden altijd nog een beetje, en, niettegenstaande het bevel van Mijnheer had hij het Hans dikwijls heel lastig gemaakt met vragen.

Toen hij nu dezen middag Hans alleen vond zitten lezen op een koel plekje bij de beek, kwam hij weer naar hem toe en had hem al een kwartier lang geplaagd, voordat Daan begon af te luisteren. De eerste woorden, die hij hoorde waren van Hans:

‘Schei toch uit, Frits! Hoe kan ik iets zeggen, dat ik niet weet; het staat je heel leelijk me zoo te plagen, en als Daan er bij was, zou je het wel laten.’

‘Denk je dat ik bang ben voor Daan! 't Mocht wat! Weet je wat ik geloof? Dat *hij* het geld ge-

stolen heeft, en jij het weet, maar het niet wilt zeggen.'

'Dat heeft hij niet, maar àls hij het gedaan had, zou *ik* het niet verklikken, daar kun je van op aan.'

'Nu weet ik het, Daan heeft het geld gestolen en het jou gegeven. 't Zou me niet verwonderen dat hij zakkenroller geweest was, voordat hij hier kwam; want niemand weet iets van hem af behalve jij,' zei Frits, die zelf niet geloofde wat hij beweerde, maar Hans boos wilde maken.

Daarin slaagde hij, want Hans riep driftig: 'Zeg dat nog eens, als je durft, dan zal ik Mijnheer eens gaan zeggen, wat jij denkt. Je hebt met Daan niets te maken, begrijp je?'

'Dan ben jij een leugenaar, een dief en een gluiper op den koop toe!' riep Frits en zou er misschien nog eenige lieve woordjes bijgevoegd hebben, als hij niet plotseling door een langen arm bij den kraag gepakt en pardoes midden in de beek'geworpen was. 'Zeg dat nog eens, dan zal ik je eens kopje-onder laten gaan,' riep Daan, terwijl hij een verachtelijken blik wierp op den verschrikten Frits. 'Jij bent zelf een gluiper om Hans, als hij alleen is, zoo te plagen. Als ik je nu nog eens snap, dan verdrink ik je. Kom er nu maar uit en maak dat je wegkomt of...' donderde Daan voort.

Frits liep wat hij loopen kon en dit onverwachte bad deed hem veel goed, want hij gedroeg zich verder heel bedaard tegenover de twee jongens. Zijn nieuwsgierigheid scheen in het beekje verdronken te zijn.

Toen hij uit het gezicht was, keerde Daan zich tot Hans, die er uitzag als iemand die inden laatsten tijd veel verdriet heeft gehad.

'Hij zal 't verder wel laten om je te plagen, daar sta ik je voor in,' zei Daan.

''t Kan me niet meer schelen wat hij van me zegt

of denkt,' antwoordde Hans bedroefd,' maar hij kan jou tenminste met rust laten.'

'Maar hoe weet jij dat hij geen gelijk heeft?' vroeg Daan met afgewend gelaat.

'Bedoel je van dat geld wegnemen?'

'Ja.'

'Ben je mal? denk je dat ik dat gelooven zou? Jij geeft niets om geld; als jij maar torren en vliegen hebt,' lachte Hans ongeloovig.

'Maar ik zou even graag een vischnetje willen hebben als jij een viool! Waarom zou ik daar geen geld voor stelen, net zooals ze van jou denken?'

't Is niet waar; je hebt het niet gedaan, daar ken ik je te goed voor; je hebt ook nooit gelogen.'

'O jé; ik ben van allebei thuis. Ik kan liegen als de beste, maar ik ben er in den laatsten tijd te lui voor geweest. En toen ik van baas Ploeg weggeloopen ben, heb ik heel wat vruchten en wortelen uit zijn tuin gestolen. Je ziet dus: ik ben zoo braaf niet als ik er uitzie!' xgrove manier van praten weer aan, die hij in het laatst een beetje afgeleerd had.

Neen, Daan, ik geloof het tòch niet! en ik wou veel liever, dat ik weet niet wie het gedaan had dan jij!' riep Hans.

'Goed, ik zal er niet meer over spreken. Maar we zullen er wel iets op bedenken. Tob maar niet.

Er was zoo iets wonderlijks in de manier van spreken van Daan, dat Hans ineens met smeekend uitgestrekte handen uitriep: 'O, jij weet wie het gedaan heeft, en je wilt het niet zeggen. Maar Daan, vraag hem dan om het zelf te bekennen. 't Is zoo vreeselijk naar, dat ze allemaal zoo'n hekel aan me hebben. Ik kan 't haast niet meer uithouden en als ik maar wist, waar ik naar toe zou gaan, liep ik weg.'

Hans zag er zóó wanhopend uit, dat Daan het niet langer kon uithouden en hard wegliep, terwijl hij bij

zichzelf mompelde: ‘Wacht maar! Wacht maar!’

‘Wat scheelt Daan toch?’ vroegen de jongens elkaar den volgenden dag, die een Zondag was. Hij was dikwijls stil, maar zóó had men hem nu nog nooit gezien, er was geen woord uit hem te krijgen; hij ging geheel alleen wandelen en sprak 's avonds ook volstrekt niet mee. Toen Mevrouw hem het boek liet zien, waarin zijn rapport heel goed was deze week, haalde hij onverschillig de schouders op, zei dat hij slaap had en ging heel vroeg naar bed.

Misschien trok hij het zich wel aan, dat Hans zoo ongelukkig was. Een van de dingen, waar die arme jongen het meeste verdriet van had gehad, was een handelwijze van Tom.

‘Hoor eens, Hans,’ had deze gezegd. ‘Je moet er niet kwaad om zijn, maar ik wil liever geen handel meer met je drijven; ik heb mijn geld nu alleen noodig’, en Tom had die mooie letters: T. van Blommers en Co. met zijn mouw uitgeveegd.

Hans was altijd trotsch geweest op die Co. en had ijverig eieren gezocht, netjes rekening gehouden, en er ook heel wat geld mee verdiend.

‘O Tom,’ zei hij, ‘waarom doe je dat?’

‘Och, er is niets aan te doen,’ was het afdoend antwoord. ‘Emiel zegt, dat als één lid van de firma geld verdonkeremaand heeft of zoo iets, dat dan het andere lid nooit meer iets met hem te doen mag hebben. Zóó erg is het nu niet; ik wil nu nog wel met je spelen en zoo; maar zaken *kan* ik niet meer met je doen, omdat ik je niet meer vertrouwen kan en ik heb geen lust bankroet te gaan.’

‘Als je me niet gelooven wilt, kan ik er niets aan doen,’ zei Hans; ‘maar laat me toch maar eieren zoeken, dan behoef je me niets te geven. Ik weet de plaatsen zoo goed en ik vind het zulk een aardig werk.’

Maar Tom schudde het hoofd en zijn vriendelijk, rond gezicht zag er wantrouwend uit, toen hij zei;

‘Neen mannetje! Ik wou maar, dat je de plaatsen niet wist. Pas op, hoor, dat je niet stilletjes de eieren wegneemt, om ze te verkoopes!’

Dat waren harde woorden en Hans voelde zich diep beleedigd; nu eerst begreep hij hoe men over hem dacht. En dat men van een fatsoenlijken jongen zoo iets durft denken, is wel het ergste, dat hem overkomen kan. Gelukkig schenen de kippen er ook zoo over te denken; want ze legden veel minder dan anders en verborgen hun eieren op heel andere plaatsen, zoodat Tom ze dikwijls niet vinden kon. Hij was dus verplicht een nieuwen deelgenoot te zoeken; maar wilde zich toch niet voor vast verbinden met Frits, die hem dat voorstelde. ‘Neen, ik zal de plaats nog een beetje open houden,’ zei hij, ‘ik geloof het wel niet, maar het moest nog eens uitkomen, dat Hans onschuldig was!’

Willem was de eenige persoon, die hem helpen mocht, en die was heel tevreden, als hij er een appel of een knikker mee verdiende.

Den Maandag-morgen na dien stillen Zondag, zei Tom tegen Willem hem het krijt aan te geven, dat in de havermaat op de ruif lag.

‘He!’ riep Willem, ‘daar ligt een heeleboel geld in!’

‘Je droomt! Ik zal er wel op passen, mijn geld weer te laten slingeren!’

‘Zie maar - één, twéé, drie, vier kwartjes.’

‘Laat mij maar eens zien,’ zei Tom en klom de ruif op. En jawel, daar lagen vier kwartjes en een wit papiertje er naast, waarop stond: ‘voor Tom Blommers.’

‘Allemachtig!’ gilde Tom verrukt, terwijl hij de schuur uit en het huis binnenstormde, ‘'t is gevonden! 't Is in orde! Waar is Hans?’

Hans kwam gauw voor den dag en keek zoo verwonderd en vergenoegd, dat de meesten nu wel m o e s t e n gelooven, dat hij niets van het geld afwist.

‘Hoe kon ik het er inleggen, als ik het niet weggenomen heb? geloof me nu toch,’ zei hij, en Emiel gaf hem dadelijk een klap op den schouder en zei:

‘Ik geloof je.’

‘En ik ook.’ zei Tom. ‘Ik ben heel blij, dal jij het niet bent. Maar wie heeft het dan gedaan?’

‘Wat kan het je schelen; je hebt het geld nu toch terug,’ zei Daan.

‘Dat is mooi! Denk je, dat ik het prettig vind als mijn geld eerst gestolen en dan weer zoo teruggetooverd wordt?’ riep Tom, verdacht naar de kwartjes kijkend.

‘Het zal wel uitkomen,’ zei Frans, ‘hoewel de dief slim genoeg geweest is den naam met drukletters te schrijven.’

‘Rolf heeft een drukpers,’ zei Rob, die volstrekt niet begreep, waar eigenlijk over gesproken werd.

‘Al ging je nu op je kop staan, dan zou ik nog niet gelooven, dat Rolf het gedaan had,’ zei Tom, en al de jongens lachten hartelijk om dat denkbeeld.

Mijnheer was heel blij, dat het geld terug was, maar verlangde ook wel het ware van de zaak te weten.

Het duurde echter niet heel lang, of er kwamen bijzonder onaangename dingen voor den dag.

Toen ze 's avonds hun boterhammen zaten te eten, kwam er een vierkant pakje voor Mr. Beer, van een zekere Mevr. Baks uit de buurt. Er was een briefje bij en terwijl mijnheer dat las, mocht Rolf het pakje openmaken.

‘Dat is het boek, dat oom Leo aan Daan gegeven heeft!’ riep hij, toen het papier er af was.

‘Donders!’ klonk het uit Daans mond, die het vloeken nog niet geheel afgeleerd had.

Mijnheer keek hem aan; Daan werd rooder en rooder en bleef met de oogen op zijn bordje gericht zitten, als een toonbeeld van schaamte.

‘Wat is er?’ vroeg Mevrouw.

‘Ik had er liever nu niet over willen spreken, maar Rolf heeft dat plannetje in de war gebracht; eigenlijk is er ook geen reden om te zwijgen,’ zei Mijnheer op den barschen toon, dien hij altijd aannam, als er over iets onaangenaams gesproken moest worden. ‘Dit briefje is van Mevr. Baks; ze schrijft dat haar zoontje Jan haar verteld heeft dat hij dit boek verleden Zaterdag van Daan gekocht heeft. Zij zag wel, dat het veel meer waard was dan een gulden en begreep dat er iets niet mee in den haak moest zijn; daarom zendt ze het mij terug. Heb jij het verkocht, Daan!’

‘Ja, Mijnheer!’ was het zachte antwoord.

‘Waarom?’

‘Omdat ik geld noodig had.’

‘Waarvoor?’

‘Om iemand af te betalen.’

‘Wien?’

‘Tom!’

‘Ik heb hem nooit van mijn leven een cent geleend!’ riep Tom, die nog liever zijn geld door toovermiddelen, dan op deze manier van Daan terugontvangen had.

‘Misschien heeft hij het wel weggenomen,’ zei Frits, blij om hem dat kopje-onderduwen te kunnen vergelden.

‘Heb jij dat geld vanmorgen in de schuur gelegd?’ ging Mijnheer voort met vragen.

Daan keek hem brutaal aan en antwoorde met een stugge stem: ‘ Ja!’

Bij deze woorden ging er een algemeen gemompel op. Tom liet zijn kopje uit zijn handen vallen; Roosje gilde zoo hard als zij kon: ‘Ik wist wel, dat Hans het niet gedaan had!’ En Hans begon te schreien en Mevrouw ging de kamer uit, zóó terneergeslagen en bedroefd, dat Daan één oogenblik zijn gezicht in zijn handen verborg. Toen zag hij weer op, keek onbeschaamd rond, en zei op zijn vroegere

ruwe manier: ‘Ik heb het gedaan. Doe nu maar met me wat je wilt; maar je krijgt geen woord verder uit me.’

‘Wil je niet eens bekennen, dat je er spijt van hebt?’ vroeg Mijnheer, verwonderd over die plotselinge verandering van Daan.

‘Ik heb geen spijt.’

‘Weet je wat; ik vergeef hem,’ zei Tom goedig.

‘Ik heb jou vergiffenis niet noodig,’ bromde Daan.

‘Misschien is het 't best, dat je er eerst eens alleen in je kamer over gaat nadenken,’ zei Mijnheer. ‘Straks kom ik eens bij je praten.’

‘'t Helpt je toch niet,’ zei Daan en ging de kamer uit. Misschien had het hem goed gedaan, als hij gebleven was en gehoord, hoe verdrietig alle jongens er over waren, dat juist *hij* het gedaan had, want in weerwil van al zijn gebreken, hielden ze allen evenveel van hem om zijn flinkheid en dapperheid en omdat hij zoo sterk was. En Mijnheer en Mevrouw konden geen woorden vinden om uit te drukken hoe verdrietig zij er over waren, want zijn stelen was slecht geweest, maar dat hij dan nog zoo'n tijdlang had kunnen aanzien, dat een ander onschuldig verdacht werd, en dat hij het nu op zoo'n knoeierige manier trachtte goed te maken, dat was héél slecht. En liet ergste was, dat hij nu nog in het geheel geen berouw toonde. Dagen gingen er voorbij en hij ging zijn gang, norsch, zwijgend en zonder het zich in het minst aan te trekken. Van geen van de jongens wilde hij iets weten, en hij bracht zijn vrije uren alleen in de bosschen en velden door.

Als Mevrouw beproefde eens hartelijk met hem te praten, keek hij haar aan als een wild beest, dat in een ijzeren kooi gevangen zit en hoe eer hoe liever daaruit ontsnappen wil.

Hans volgde hem als een schaduw en Daan joeg hem niet terug zooals de anderen.

‘Ben *jij* het, dan is 't goed,’ zei hij dan, ‘maar

laat mij maar stilletjes mijn gang gaan. Je ziet, ik kan 't beter uithouden dan *jij*; 't kan me niet schelen alleen te zijn!'

Eens toen hij door het berkenboschje zwierf, kwam hij toevallig bij een troepje jongens, die zich vermaakten met in de boomen te klimmen en dan er uit te springen; de lenige takken lieten zich buigen tot ze bijna den grond raakten. Daan bleef een oogenblik naar de pret kijken, juist toen het de beurt van Jakob was. Ongelukkig had deze een veel te hoogen boom uitgekozen; toen hij aan den tak hing, boog die niet genoeg door en Jacob bleef op een gevaarlijke hoogte hangen.

'Ga terug,' riep Frits van beneden, 'je zoudt veel te hard neerkomen.'

Jacob beproefde den stam met zijn beenen te omknellen, maar hij was er te ver af; hij moest het wel opgeven en hing daar nu, buiten adem en in grooten angst. 'Vang me op! Help me toch! Ik kan me niet langer houden,' gilde hij.

'Je breekt je nek als je je laat vallen!' riep Frits wanhopig terug.

'Wacht nog even!' schreeuwde Daan opeens, klom in den boom en baande zich een weg door de takken heen, totdat hij Jacob bijna bereikt had.

'Nu val je allebei!' riep Frits bevende van angst, terwijl Hans zijn armen uitstrekte om ze op te vangen.

'Dat is net goed; vang maar op,' zei Daan heel bedaard en terwijl hij sprak, drukte hij uit alle macht op den tak, zoodat die een heel eind meer naar den grond boog.

Jacob sprong er nu gemakkelijk af, maar toen de tak weer voor de helft lichter was geworden, sprong die met zulk een geweld terug, dat Daan, die op het punt was geweest, er ook af te springen, door den schok er afviel en hard op den grond sloeg.

''t Is niets; ik heb me geen pijn gedaan,' zei

hij, terwijl hij zich oprichtte met een bloedenden neus en een bleek gezicht.

‘Daan, je bent een beste kerel en ik dank je wel!’ riep Jacob dankbaar.

‘Schei maar uit met je praatjes,’ mompelde Daan, langzaam opstaande,

‘En hier heb je mijn hand, Daan, al ben je ook een....’

Frits hield het woord in, dat hem op de lippen zweefde en stak zijn hand uit, in de meening, dat hij al heel grootmoedig handelde.

‘Maar ik geef mijn hand niet aan een gluiper, begrepen?’ zei Daan met een minachtenden blik, die Frits herinnerde aan dat beloofde bad in de rivier en hem druipstaartend deed aftrekken.

Daan ging met Hans weg om wat te bekomen van den val en de anderen bleven nog lang praten over het heldenfeit. Het zou hun toch verwonderen, wanneer hij eindelijk weer de oude zou worden, zeiden ze onder elkaar; menige jongen wenschte dat ‘dat vervloekte geld van Tom’ naar de maan was geloopen vóórdat het zoo'n drukte veroorzaakte.

Toen Mr. Beer den volgenden morgen in de school kwam, zag hij er zoo vergenoegd uit, dat niemand begreep wat er gebeurd was en men wezenlijk bang werd dat hij niet recht wijs was, want ze zagen hem regelrecht op Daan toestappen, diens beide handen grijpen en ze een poos lang hartelijk schudden. Toen zei Mijnheer in éénen adem: ‘Ik weet alles; het spijt me, dat ik je miskend heb. Jongens, Daan, ik heb zoo'n achting voor je gekregen, hoewel het nooit goed is te jokken, zelfs niet om een vriend te helpen!’

‘Wat is er?’ vroeg Hans nieuwsgierig, want Daan zei geen woord, maar zag er uit alsof een zwaar pak van zijn hart viel.

‘Daan heeft het geld *niet* weggenomen!’ riep Mijnheer zoo hard als hij kon; zóó blij was hij.

‘Maar wie dan?’ vroegen alle jongens tegelijk.

Mijnheer wees naar een ledige plaats en toen de oogen der jongens zijn vinger volgden, heerschte er een oogenblik diepe stilte: ze waren ervan verbluft!

‘Jacob is van morgen heel vroeg naar huis gegaan; dit briefje heeft hij aan den knop van mijn deur gebonden,’ begon Mijnheer, en las:

> *Ik heb Tom's gulden weggenomen; ik had door een reet gezien, dat hij hem daar liet liggen; ik had het wel willen zeggen, maar ik durfde niet. Van Hans kon 't me niet zooveel schelen als van Daan; maar nu kan ik 't niet langer uithouden. Ik heb het geld niet uitgegeven; het ligt nog onder het karpetje, rechts van de waschtafel. Ik heb er erge spijt van en ga maar naar huis en zal wel nooit weer terug komen. Daan mag mijn heele boeltje hebben.*
> *Jacob.*

Het was een slordig geschreven briefje, vol inktvlekken, maar het was voor Daan van meer waarde dan een bankbiljetje zou geweest zijn en toen Mijnheer hem zoo hartelijk aankeek, ging hij naar hem toe en zei: ‘Nu wil ik wel bekennen, dat het me spijt dat ik gelogen heb.’

‘Dezen leugen vergeef ik je graag Daan, al blijf ik er bij, dat ik het niet goedkeur,’ en Mijnheer legde hem vriendelijk de hand op den schouder.

‘'t Heeft gemaakt, dat de jongens Hans niet zoo plaagden. Daarom heb ik 't gedaan; 't zou hem ziek gemaakt hebben, als 't langer geduurd had!’ zei Daan, blij om eindelijk ronduit te kunnen spreken.

Hans wilde naar hem toe gaan en ik geloof zelfs dat hij grooten lust had hem om den hals te vallen, maar daarvoor zou Daan zich toch geschaamd hebben.

‘Ben je mal, kerel,’ zei hij, hem vriendelijk van

zich afduwend en hartelijk lachend, nadat hij eerst met moeite een prop in de keel had doorgeslikt.

‘Weet Mevrouw het wel?’ vroeg hij een oogenblik later.

‘Of ze,’ zei Mr. Beer, ‘en ik weet niet waartoe ze al niet in staat is van plezier.’

‘Ik geef een groote buitenpartij bij Nol in het Bosch, ter eere van Daan en Hans!’ riep een stem, en daar stond Mevrouw in de deur en wuifde met haar theedoek en alle jongen riepen zoo hard ze konden:

‘Lang leven Hans en Daan! Lang leven de twee vrienden!’

Hoofdstuk XV.
Daan verfeelt zich.

‘Zeg eens, Willem!’ hoorde men een paar dagen later fluisteren bij den wilgenboom, waartegen de ongelukkige Willem zat te soezen.

Willem keek verschrikt op.

‘Ga mijnheer eens zeggen, dat ik hier ben en dat ik hem even spreken wil; maar laat niemand het merken.’

Willem knikte en ging weg, terwijl de andere jongen met een angstige uitdrukking op het gelaat bleef zitten wachten. Vijf minuten later kwam Mijnheer aanstappen en zei op een koelen toon: ‘Zoo Jacob, 't is goed dat je teruggekomen bent; maar waarom kom je niet gewoon de voordeur binnen?’

‘Ik durfde niet, Mijnheer; ik wilde 't liefst u alléén maar zien. Oom heeft me teruggezonden en ik ben zoo bang, dat de jongens me plagen zullen.’

De arme Jacob was in geen prettigen toestand;

men kon 't hem aanzien dat hij zich diep schaamde en bang was; daarbij had zijn oom hem een goed pak slaag gegeven en hem twee dagen lang in den kelder opgesloten in de hoop, dat dit hem beter maken zou. Hij had gevraagd niet weer naar Rozenlust terug te hoeven, maar zijn Oom wilde er niets van hooren en zond hem onmiddellijk weer terug; nu hoopte hij er zoo gemakkelijk mogelijk af te komen.

'Je verdient het anders wel,' zei Mijnheer kalm; 'ik kan 't hun ook niet verbieden, hoewel ik wel zal toezien, dat ze het niet te bont maken. Daan en Hans hebben zooveel te lijden gehad, toen ze onschuldig waren, licht dat jij nu ook eens het plezierige er van ondervindt; dunkt je dat ook niet?'

'Jawel; maar ik heb Tom zijn geld teruggegeven en gezegd, dat ik er spijt van had; is dat niet genoeg?' vroeg Jacob gemelijk: want een jongen die zulke gemeene dingen doet, is gewoonlijk een lafaard en durft niet eens de gevolgen van zijn slechtheid afwachten.

'Genoeg? ik zou je raden naar alle drie jongens toe te gaan en hen met luide stem en terwijl we er allen bijzijn vergiffenis te vragen. 't Spreekt van zelf, dat 't een heelen tijd duren zal, voor ze je weer behandelen zullen zooals vroeger, want hun vertrouwen heb je glad verloren; maar misschien dat we 't langzamerhand vergeten zullen: wees nu maar geduldig en doe je best.'

'Ik zal mijn heele boeltje zoo goedkoop mogelijk gaan verkoopen,' zei Jacob, want hij dacht, dat dit de beste manier was om zijn berouw te toonen.

'Neen, vriendje, je zult het niet v e r k o o p e n , maar w e g g e v e n , als je wilt dat ik aan je berouw gelooven zal.'

Dat was een hard ding voor Jacob! Vergiffenis te vragen in het openbaar was nog niet half zoo erg als dit; hij was vreeselijk gesteld op al zijn klungeltjes en zijn hart brak bijna, als hij aan sommige zaken dacht, maar hij begreep dat er dingen zijn van veel

meer waarde dan zakmesjes, vischhaken of zelfs geld.

‘Dan zal ik het maar doen,’ zei hij plotseling met een toon in zijn stem, die het Mijnheer plezier deed te hooren.

‘Goed; nu wil ik je ook helpen. Kom maar mee en doe het ineens!’

En vader Beer bracht den zondaar weer onder de jongens, die hun best deden vriendelijk tegen hem te zijn; maar hem natuurlijk toch al gauw koel behandelden en links lieten liggen.

Welk een onderscheid met Daan, die tegenwoordig de held van de school was.

‘Zal ik eens een geheim vertellen, Hans?’ vroeg Tom op een keer.

‘Nu, we spraken verleden eens over alles wat er gebeurd is en toen heb ik voorgesteld dat wij allen te zamen Daan een present zouden geven als een bewijs van onze dankbaarheid en hoogachting,’ zei Tom deftig, ‘en wat denk je dat het zijn zal?’

‘Een vischnetje, hij wou er zoo graag een hebben.’

‘Mis! Een microscoop! en nog wel zoo'n echte! een heele groote; je weet wel, zoo'n ding, daar je miereneieren en bloemen, nu weet ik het, honderdduizendmaal grooter doorheen ziet, dan ze zijn. Is dat niet een geschikt present?’

‘Wel, wel, dat vind ik aardig!’ zei Hans. ‘Maar zal dat niet heel duur zijn?’

‘Ja, wel wat duur; maar we doen allemaal mee. Ik heb alvast mijn vijf gulden er voor gegeven, want als we het doen, moeten we 't g o e d doen.’

‘Wat! heb je *al* je geld gegeven? Zulk een goeie vent als jij bent, heb ik nooit van mijn leven gezien!’

‘Och, zie je, dat bewaren en sparen begint me eindelijk te vervelen en ik ben van plan mijn geld maar weg te geven in 't vervolg. Als ik eens weer een gulden of zoo heb, zal ik eens iets voor Dirk koopen, dat is zoo'n goeie jongen en hij krijgt maar één stuiver zakgeld.

‘Maar vindt je Papa dat goed?’

‘Ik denk het wel, ik zal er hem eens over schrijven of misschien is het beter, dat ik het eerst doe, en er dan over schrijf.’

‘Weet je wat *ik* zal doen,’ zei Hans een oogenblik later, ‘ik zal mijn viool maar in den steek laten en van het geld, dat ik er voor opgespaard heb, een netje voor Daan koopen. Als ik nog wat overhoud van de drie gulden, dan koop ik eens iets voor Willem; hij houdt zoo van me, en hij is zoo'n stumperd.’

Daan had geen idee, wat hem boven het hoofd hing; juist terwijl de twee jongens er over spraken, hem een microscoop te geven, gaf hij aan Rolf zijn spijt te kennen, dat hij er geen bezat.

Ze zaten beiden (Daan en Rolf) in een wilgenboom uit te rusten van een grooten zwerftocht door de bosschen en Daan vertelde aan zijn klein vrindje 't een en ander van de diertjes en boombladeren, die ze meegebracht hadden.

‘Hoe komt het toch, dat de blaadjes van de populierboomen altijd zoo bewegen, veel meer dan de andere blaadjes?’ vroeg Rolf.

‘Omdat ze op zooveel langere steeltjes zitten; zie maar eens!’

‘Ik weet iets van die blaadjes te vertellen: de feeën gebruiken ze voor dekentjes,’ zei Rolf, die nog altijd graag aan feeën geloofde.

‘Haad ik maar een microscoop, dan zou ik je wel andere dingen er van laten zien,’ zei Daan. ‘Ik heb eens een oude vrouw gekend, die een nachtmuts van koningskaarsen droeg tegen de kiespijn, je weet wel, van die planten met wollige bladeren en die lange gele bloemtrossen. Ze had ze aan elkaar genaaid en het stond haar om het uit te proesten.’

‘Hoe gek! was zij je grootmoeder?’

‘Ik heb nooit een grootmoeder gehad. Zij was een raar oud bestje en leefde in een heel klein oud

huisje met negentien katten. Men schold haar wel eens uit voor tooverheks, maar dat was ze niet, want ze was heel goed voor mij en ik kwam me heel dikwijls warmen bij haar kachel. Ze zag er zelf uit als een oude kat, die in een moddersloot gevallen is.'

'Vertel eens wat van die katten,' vroeg Rolf.

'Er valt niets van te vertellen; ze had er alleen maar een heelen boel en 's nachts sloot zij ze allemaal in een groote ton; soms gaf ik weleens een duwtje aan de ton en dan rolden al de katten er uit en vlogen door het heele huisje. Dan joeg zij ze na en sprong over tafels en bankjes om ze te vangen, totdat zij ze weer opgesloten had.'

'Maar was ze goed voor ze?' vroeg Rolf hartelijk lachend.

'Dat zou ik denken! dat arme wijfje! Ze zocht alle zieke en verdwaalde katten op; als iemand er een wilde hebben mocht hij vrij uitkiezen en behoefde er maar een dubbeltje voor te betalen, op voorwaarde, dat hij er heel goed voor zou zorgen.'

'En maakte ze de zieken beter?' vroeg Rolf vol belangstelling.

'Zeker. Eén kat had den poot gebroken; toen heeft zij er een houtje tegenaan gebonden, en een andere liep rond met een doek om den kop omdat ze dacht, dat het dier kiespijn had; voor weer een andere, die zeere oogen had, had ze een klepje gemaakt dat het licht haar niet zou hinderen, en een andere kat had ze een flanellen hemdje aangetrokken, omdat die zoo licht kou vatte. Maar soms stierven er wel eens een paar; dan werden ze begraven in haar tuintje en er kwam een steentje op het graf te liggen met den naam er op, en alle andere katten kregen bij die gelegenheid een rouwstrikje om.'

'Toe, vertel er nog eens meer van?' vroeg Rolf weer.

'Als er eens een kat heel ziek was en ze geen kans zag ze beter te maken, maakte zij ze dood. Ze

had daarvoor een groote oude laars staan, waarin ze een spons niet ether deed, en met den kop naar beneden werd de kat er in gestopt. Natuurlijk werd het dier dadelijk bedwelmd door den ether, en voordat het den tijd had om bij te komen, werd het dan verdronken.'

'Dat verhaal moet ik Roosje eens gaan vertellen,' riep Rolf, en sprong den boom uit.

'Ik wou dat ik ook zoo'n zusje had,' dacht Daan.

Het was een feit dat het kalme leven Daan wel eens een enkelen keer begon te vervelen; dan had hij 'het land,' zooals hij zei, aan alles en iedereen en hij wist dan geen raad met zichzelven.

'Wat voert die jongen daar toch uit?' dacht Mevrouw eens op een morgen, toen ze Daan als een razende om het groote middelperk zag loopen. Hij was alleen in den tuin en scheen het erop gezet te hebben zich dood te loopen of zijn nek te breken; want toen hij merkte, dat het eerste niet lukte, deed hij allerlei gevaarlijke sprongen en buitelingen en viel eíndelijk uitgeput neer op het gras.

'Oefen je je voor een wedloop, Daan?' vroeg Mevrouw, die voor het raam zat.

Hij keek verschrikt op en antwoordde nog geheel buiten adem: 'Neen, ik doe het om het land te verdrijven.'

'Kun je dat niet op een kalmer manier doen? Zóó zul je je nog ziek maken in dat warme weer,' zei Mevrouw lachend, terwijl ze hem een waaier toestak.

'Ik kan 't niet laten. Ik m o e t wel zoo loopen, anders houd ik 't niet uit,' en Daan keek zoo vreemd uit zijn oogen, dat Mevrouw hem vroeg: 'Begint Rozenlust je dan te vervelen?'

'Wel een beetje soms. Ik vind het hier anders wel plezierig, maar nu en dan wou ik, dat ik - ik weet niet waar zat.'

Die woorden waren hem uit den mond gevallen; nauwelijks had hij ze gesproken of hij had er spijt

van; hij keek Mevrouw angstig aan. alsof hij bang was, dat ze hem beknorren zou over zijn ondankbaarheid. Maar zij begreep het wel. Daan was in den laatsten tijd groot en sterk geworden en verlangde er naar om vrij te zijn en niet meer als een schoolkind behandeld te worden. Het vogeltje had een grooter kooi noodig; als het heelemaal losgelaten werd, was zij bang dat het verdwalen zou.

''t Is niet zoo slecht van je, mijn jongen,' zei zij; 'ik had vroeger dat gevoel ook wel en ik ben dikwijls van plan geweest weg te loopen.'

'En waarom deedt u het dan niet?' vroeg Daan, terwijl hij op de vensterbank kwam leunen.

'Omdat ik te veel van mijn moeder hield.'

'Ik heb geen moeder.'

'Ik dacht dat je er een gevonden had, Daan,' zei Mevrouw en streek zacht het natte haar van zijn voorhoofd.

'Ja, ja,' riep Daan, 'u bent ook wel net als een moeder voor me! Ik wil ook niet wegloopen en ik zal 't ook nooit doen; maar nu en dan kan ik 't haast niet laten; dan heb ik zoo'n trek om iemand een pak slaag te geven of iets kapot te gooien. Ik weet zelf niet wat ik wil.'

Daan zei dit lachende; maar hij scheen toch wel te meenen wat hij zei, want hij fronste de wenkbrauwen en sloeg zóó hard met zijn vuist op de vensterbank, dat de vingerhoed van Mevrouw er afviel.

Hij gaf haar dien terug, en bij het overreiken keek Mevrouw hem eens goed aan, en zei op een toon, alsof het haar moeite kostte die woorden te zeggen: 'Nu Daan, loop dan maar weg, als je lust hebt; ik weet er niets anders op; maar kom gauw terug, want ik kan je niet voor goed missen.'

Daan schrok een beetje van deze onverwachte vergunning om te doen wat hij wilde en het was alsof opeens de lust om weg te loopen minder werd.

Hij stond verlegen aan den papieren waaier te trekken en zei toen plotseling: ‘Ik zal nog maar een poosje blijven en ik zal u waarschuwen vóórdat ik ga. Is dat niet eene goeie afspraak?’

‘Dat is best! En voorloopig zullen we eens zien, of we niet op een betere manier het land kunnen verdrijven dan door als een dolle hond rond te loopen of waaiers kapot te maken. Later ga je misschien meer van leeren houden, Hoe zou je het vinden om mijn koerier te worden?’

‘Om naar de stad boodschappen te gaan doen?’ vroeg Daan, verheugd opkijkend.

‘Ja; Frans vindt het vervelend, Simon heeft te veel in den tuin te doen en Mijnheer heeft het te druk. Het paard is mak; jij kunt goed sturen en de weg in de stad ken je als de beste. We moesten het maar probeeren; twee of drie maal in de week naar de stad rijden is toch niet zoo erg als eens in de maand wegloopen.’

‘Heerlijk!’ riep Daan, ‘maar dan moet ik ook heel alleen gaan, want zoo'n troep om me heen maakt me heelemaal in de war.’

‘Nu goed; Emiel zal wel boos zijn, maar ik vertrouw jou de paarden heter toe dan hem. Morgen is het juist marktdag en ik ga dadelijk zien wat ik noodig heb. Ga jij intusschen den wagen maar in orde brengen en de manden bij elkaar zoeken. Simon zal je wel helpen. Maar kun je nu wel zoo vroeg opstaan? want vóór schooltijd moet je terug zijn.’

‘Vroeg opstaan? dàt kan ik!’ riep Daan, en hij liep vroolijk weg om een nieuw touw aan de zweep te maken en den wagen netjes af te stoffen.

Den volgenden morgen was hij heel vroeg bij de hand en had er erg veel plezier in om met de vele boerenkarren op den weg te wedijveren, om het eerst in de stad te zijn.

Hij deed prompt zijn boodschappen en kwam, tot groote verwondering van Mijnheer. net bijtijds voor

de school terug. De Zeerob was wel een beetje boos geweest, dat Daan, die toch nog twee dagen jonger was dan hij, zoo'n eerepost gekregen had, maar hij troostte zich met de gedachte, dat ‘Zeerobben’ voor grooter dingen bestemd zijn dan voor boodschappen bij kruideniers of slagers, al was het dan ook op een wagen.

Weken lang ging het weer goed met Daan en hij sprak niet meer van ‘het land hebben’, maar eens ontdekte Mijnheer dat hij weer bezig was Jacob af te ranselen, die op den grond lag en met alle macht om genade schreeuwde.

‘Hoe is 't Daan, ik dacht dat je nooit weer vechten zou,’ zei Mijnheer, terwijl hij Jacob ophielp.

‘We vechten ook niet, we boksen maar,’ zei Daan.

‘Ik vind, dat het er anders nog al naar uitziet, alsof je hem geducht beet gehad hebt,’ zei Mijnheer en wees op Jacob, die zijn hoofd met beide handen vasthield.

‘Pas op, als ik ooit weer met hem boks! Hooren en zien vergaat me!’ riep Jacob.

‘Weet u, wij begonnen voor de aardigheid; maar toen ik hem eens onder had, kon ik niet nalaten er flink op los te slaan. 't Spijt me, arme kerel, dat 't zoo hard is aangekomen,’ zei Daan, beschaamd over zichzelven.

‘Wel Daan,’ zei Mijnheer vriendelijk, ‘ik begin te begrijpen, dat jij evenveel van vechten als Hans van muziek houdt.’

‘Ja,’ antwoordde Daan, en keek Jacob dreigend aan, ‘ik zou je maar raden uit mijn oogen te gaan, als je tenminste geen lust hebt, om van voren af aan te beginnen.’

‘Maar als je nu zoo'n grooten lust tot afranselen hebt, weet ik wel iets, dat er beter tegen kan dan Jacob,’ zei Mijnheer, en bracht Daan op een plek, waar allerlei boomstammen lagen, die 's winters als brandhout moesten dienen.

‘Zie zoo, als je nu weer lust voelt om de jongens te mishandelen, probeer dan je krachten eens liever op dit hout. Hier heb je een bijl en je helpt er mij meteen mee.’

‘Dat is goed,’ zei Daan, greep de bijl en hakte er met zòò'n geweld op los, dat de splinters heinde en ver vlogen en Mijnheer wegliep zoo hard als hij kon, om ze niet in de oogen te krijgen.

Dat was een werk naar Daan's zin, en dikwijls zag met hem met een vuurrood gezicht, fonkelende oogen, soms fluitend, maar soms ook vloekend, op zijn vijanden - de boomstammen - los hakken en dan vol glorie de stukken naar de schuur dragen.

‘Wat zal ik nu met hem beginnen als dit gedaan is?’ dacht Mijnheer wel eens, maar Daan had zelf weer iets nieuws uitgevonden.

Op de groote wei bij Rozenlust liep den heelen zomer een mooi veulen te grazen van Mr. Leo. Voor al de jongens was het een genot, het vroolijke dartele dier, met den staart in de hoogte en met fier opgeheven kop door de wei te zien hollen, maar al heel gauw begonnen ze er aan gewoon te raken en werd Prins Maurits aan zichzelf overgelaten. Daan echter had er nooit genoeg van en er ging geen dag voorbij, of hij bracht hem een klontje suiker of een stukje brood of wat dan ook. Prins Maurits was dankbaar en sloot eeuwige vriendschap met Daan; misschien wel, omdat hij dacht, dat Daan van dezelfde wilde natuur was als hij. Hoe ver hij ook achter in de wei was, zoodra hij Daan hoorde fluiten, kwam hij naar het hek en nooit voelde de jongen zich gelukkiger, dan wanneer het mooie dier zijn kop tegen hem aanvleide en hem met zijn levendige oogen zoo goedig aankeek.

‘Wij begrijpen elkaar, is 't niet, ouwe jongen,’ zei Daan, die erg trotsch was op die paardenvriendschap, maar er nooit iemand anders dan den kleinen Eddie iets van liet zien.

Nu en dan kwam Mr. Leo eens kijken, hoe Prins Maurits het maakte en sprak er over, hem tegen den herfst te laten dresseeren. ‘Dat zal niet veel moeite kosten,’ zei hij eens; ‘'t is zoo'n zacht, gedwee dier. Ik zal hem zelf maar eens zadelen en zien hoe hij 't verdraagt.’

‘Hij laat zich door mij wel een halster aanleggen, maar ik geloof niet, dat hij ooit bereden zal willen worden, zelfs door u niet,’ antwoordde Daan, die altijd met Mr. Leo meeging naar de wei.

‘Ik zal hem wel l e e r e n willen, al moet ik dan ook een paar malen op den grond terecht komen. Hij is nog nooit hard behandeld en ik denk dat hij van een paar zweepslagen zóó zal opkijken, dat hij me in 't vervolg wel stilletjes zal laten begaan.’

‘'t Zal me toch verwonderen, dacht Daan bij zichzelven, toen Mr. Leo met Mijnheer wegging en Prins Maurits, die bij de komst van de twee heeren was weggeloopen, weer naar het hek toe kwam.

Toen hij op het hek zat met den glimmenden rug van het dier vòòr zich, bekroop hem een onweerstaanbare lust, de proef maar eens vast te nemen. Zonder aan het gevaar te denken, gaf hij aan dien lust toe en, terwijl het paard heel onschuldig aan een appel stond te knabbelen, die hij voor hem had meegebracht, nam Daan heel bedaard en rustig plaats op zijn rug. Maar heel lang bleef hij niet zitten, want Prins Maurits schrikte op, ging met een luid gehinnik recht overeind staan en Daan viel op den grond. Gelukkig kwam hij er af zonder zich te bezeeren, in het malsche gras. Hij sprong dus open riep lachende: ‘Ik heb het toch gedaan gekregen. Kom hier, rakkert, dan zal ik 't nog eens probeeren!’

Maar Prins Maurits bedankte er hartelijk voor om dichterbij te komen en Daan liet hem dezen keer maar met rust, hoewel hij vast besloten was zijn zin te krijgen. De volgende maal nam hij een halster mee,

deed hem dien aan en speelde wat met hem; hij holde een paar keeren de wei met hem door, liet hem allerlei sprongen maken, zoodat het dier een beetje vermoeid werd; toen ging hij weer op het hek zitten en voerde hem een stukje brood, maar wachtte zijn kans af, greep den halster beet en sprong op zijn rug. Prins Maurits beproefde weer de oude manier om hem er af te schudden, maar tot zijn groote verontwaardiging en verwondering bleef Daan, die zich stevig vasthield, dezen keer er op zitten. Een oogenblik steigerde het dier geweldig, zette zich toen in galop - en Daan viel er hals over kop af.

Als hij niet tot die soort van jongens behoord had, die altijd overal goed afkomen, zou hij zeker den nek gebroken hebben; nu had hij maar een hevigen schok gekregen en bleef een oogenblik liggen om tot bezinning te komen, terwijl Prins Maurits het veld doorrende met trots opgeheven hoofd en met alle blijken van voldoening over de nederlaag van zijn ruiter. Opeens echter scheen bij hem op te komen, dat er toch iets niet in den haak was met Daan en daar hij een medelijdende natuur had, ging hij naar hem toe om te zien wat er van de zaak was. Daan liet zich een oogenblik heel stilletjes besnuiven, zoodat het dier werkelijk angstig werd; toen sprong hij op, keek zijn viervoetigen vriend diep in de oogen en zei heel hard: ‘Je denkt dat dat je me ondergekregen hebt, maar je vergist je, vriendje! We zullen eens zien, wie van ons beiden de baas is, jij of ik!’

Dien dag beproefde hij het niet weer, maar heel gauw had hij een nieuwe manier bedacht, om Prins Maurits te gewennen aan het dragen van een vrachtje. Hij bond hem een opgevouwen deken op den rug en liet hem toen maar steigeren en hollen en rollen en zich driftig maken, zooveel hij wilde. Na eenige woedende buien moest het dier er zich wel in schikken, en een paar dagen later stond hij Daan toe, de plaats van den deken in te nemen, hoewel hij een paar

keeren omkeek, alsof hij half kwaad en half onderworpen, wilde zeggen: ‘Ik begrijp niet wat je eigenlijk wilt, maar ik geloof wel dat je het goed meent; ga je gang dan maar.’

Voor dien goeden will aaide en prees Daan hem en deed nu elken dag een kort ritje; hij werd er nog wel dikwijls afgeworpen, maar hij hield toch vol en had nu een groot verlangen om een zadel en teugel machtig te worden. Hij durfde er niet om vragen en bekennen wat hij gedaan had. Toch kreeg hij zijn zin; de oude Simon had vanuit den hooizolder alles gezien en vertelde het nu aan Mijnheer.

‘Maar Simon,’ zei deze, ‘je hadt het niet moeten toelaten - de jongen zou zijn nek hebben kunnen breken.’

‘Geen nood, meneer,’ was het antwoord, ‘Prins Maurits heeft geen streken al is hij wat wild en 't zou zonde en jammer zijn geweest er een stokje voor te steken; het dier is nu zoo mooi getemd en die Daan durft! dat verzeker ik u! Nu zou hij zoo erg graag een zadel willen hebben, maar wil zelfs het oude niet nemen, voordat hij weet of u het goedvindt.’

‘We zullen zien,’ zei Mijnheer.

Daan bekende natuurlijk dadelijk zijn heldenfeit en was trotsch om zijn knapheid te toonen, want meet heel veel worteltjes en veel vriendelijke woordjes en nog meer moeite had hij het zoover gebracht, dat hij het paard op een deken en met een halster berijden kon. Mr. Leo had er zóó'n pleizier in, dat hij Daan in 't vervolg altijd liet meehelpen aan de opvoeding van Prins Maurits. Dank zij de lessen, die het dier van Daan gekregen had, onderwierp het zich nu ook heel gauw aan zadel en teugel en, tot groote verwondering en afgunst van de andere jongens, kreeg Daan verlof hem te berijden, zooveel hij verkoos.

‘Is 't niet een prachtig dier? Hij volgt me als een

lam,' zei Daan eens, terwijl hij na een rijtoertje afsteeg en zijn arm om den nek van Prins Maurits sloeg.

'Ja, en wat is hij nu veel nuttiger en aardiger dan dat wilde veulen, dat den heelen dag maar op en neer holde en over sloten sprong en elk oogenblik wegliep, vindt je niet?' zei Mevrouw, die voor het raam zat.

'Dat is zeker! Hij loopt zelfs niet weg als ik hem loslaat, zie maar! Ik behoef maar te fluiten dan komt hij al naar me toe. Ik heb hem gloed getemd, vindt u niet?' En Daan keek trotsch rond.

'Ik ben ook bezig een veulen te temmen,' zei Mevrouw, 'en ik denk ook wel, dat ik slagen zal, als ik maar net zoo geduldig ben, wat denk jij, Daan?'

'Wij zullen ten minste den muur niet overspringen en wegrijden, maar ons best doen een knap span te worden, is 't niet, Prins Maurits?' was 't antwoord.

Hoofdstuk XVI.
Woensdagmiddag.

'Haast je jongens! Oom wacht!' riep Frans op een Woensdagmiddag, toen het geluid van een bel door het huis weerklonk, Van alle kanten kwamen de jongens aanloopen. Dezen keer zagen ze er heel geleerd uit; want ieder had een schrift of een boek of een vel papier onder den arm en haastte zich daarmee naar het Museum.

Tom was nog in de schoolkamer; hij zat diep over zijn lessenaar gebogen; zijn kiel was vol inktvlekken en met een kleur als vuur van de haast was hij nog bezig zijn werk af te maken, want zoo-

als gewoonlijk, had onze Tom niet aan zijn opstel gedacht vóór het allerlaatste oogenblikje.

Net toen Frans hem kwam roepen, zette hij er een groote krul onder en liep den tuin door, terwijl hij het papier in den wind liet drogen. Pau volgde hem met een gewichtig gezicht en een groote rol onder den arm en daarna kwamen Rolf en Roosje, die samen een groot geheim schenen te hebben.

Het Museum was netjes in orde gebracht; de zon scheen prettig door het raam en de wilde wingerd wierp allerlei grillige schaduwen op den muur. Aan één kant zaten. Mijnheer en Mevrouw met een klein tafeltje vóór zich, waarop de opstellen gelegd werden, zoodra ze gelezen waren, en de kinderen zaten er in een halven kring omheen op vouwstoeltjes, die van tijd tot tijd eens dichtklapten, net op 't oogenblik dat men er op wilde gaan zitten, wat nog wel eens een aardige afleiding gaf.

Daar het te veel tijd nam om alles te lezen, deed men het bij beurten, dezen keer was het juist de beurt van de kleinere kinderen, terwijl de anderen toeluisterden en mochten zeggen hoe ze het vonden.

'Dames gaan voor; dus Pau mag beginnen,' zei Mijnheer, toen eindelijk allen gezeten waren.

Pau stond op, ging naast het tafeltje staan, giegelde een paar minuten en begon het volgende belangrijke opstel te lezen, over:

De Spons.

'*De spons is een zeer nuttige en belangrijke plant. Zij groeit op rotsen onder het water en eigenlijk is ze een soort van zee onkruid, geloof ik. Ze wordt uit het water gevischt en gedroogd en gewasschen*, *omdat er allerlei kleine vischje*s *en diertjes in de holletjes van de spons wonen; in die nieuwe van mij vond ik een heele boel zand en steentjes. Sommige zijn heel zacht en daar wascht men kleine kindertjes*

> *mee. Sponsen zijn heel nuttige dingen. Ik zal eens vertellen wat men er zoo al mee doet en ik hoop dat je het onthouden zult. Ten eerste wascht men er zijn gezicht mee: dat wil zeggen, als men graag schoon wil zijn, maar ik ken ook wel menschen, die het niet doen*,' en hier keek de lezeres Dirk en Adriaan aan, die een kleur kregen van belang, - '*maar dat zijn vuilpoesen. Men maakt er ook wel menschen mee wakker; ik spreek hier natuurlijk alleen van jongens!*'

Een kleine pauze volgde, terwijl er een algemeen gelach opging, en toen ging Pau weer voort:

> '*Sommige jongens staan niet altijd op als ze geroepen worden, en dan neemt* Jans *een natte spons en wringt die uit boven de gezichten, en dan worden ze zóó kwaad dat ze het bed uitspringen.*'

Weer ging er een gelach op, maar Emiel zei knorrig, alsof *hij* er mee bedoeld was geweest: 'Ik vind dat dit niets met je onderwerp te maken heeft.'

'Dat is wel waar: we mogen schrijven over planten en dieren en ik doe het over beiden te gelijk; want een spons is een plant, en jongens zijn dieren!' riep Pau en, zonder zich te storen aan al de verontwaardigde uitroepen rechts en links van haar, ging ze bedaard voort:

> '*Men doet nog iets met de sponsen: als men een tand uitgetrokken moet worden, doet de dokter wat ether of zoo op een spons en drukt die tegen je neus aan. Als ik groot ben, zal ik dat ook doen bij zieke menschen, die ik armen en beenen ga afzetten.*'

'Ik weet iemand, die er katten mee dood maakte,' riep Rolf, maar werd dadelijk tot zwijgen gebracht door Daan, die hem zijn hoed over de oogen trok en zijn vouwstoeltje omgooide.

'Je mag me niet in de rede vallen!' riep Pau met een boos gezicht; de orde werd hersteld en Pau eindigde haar opstel:

> '*Men kan drie dingen leeren uit mijn opstel...*'

Er ging een diepe zucht op onder de toehoorders, maar de lezeres lette er niet op.

> '*Ten eerste: maakt dat je schoone gezichten hebt; ten tweede: staat vroeg op; ten derde: als er een spons met ether tegen je neus gehouden wordt, snuift dan goed op en beweegt je niet, dan zul je zien, dat je er niets van, voelt, als je een tand getrokken wordt. Nu weet ik niets meer te zeggen.*'

En juffrouw Pau ging onder algemeen handgeklap zitten.

'Heel goed gedaan, Pau; 't is een heel mooi opstel,' zei Mijnheer glimlachend en wenkte Roosje.

Roosje kreeg een kleur en zei met haar lief, zacht stemmetje: 'Ik denk dat u mijn opstel wel heel leelijk zult vinden, want het is lang niet zoo grappig en aardig als dat van Pau, maar ik kon 't niet beter.'

'Alles wat jij doet, vinden we goed, Roosje,' zei Oom en de jongens stemden dadelijk toe. Roosje kreeg dus haar papiertje en las met een zacht stemmetje voor:

De Kat.

> *De Kat is een heel lief diertje. Ik houd heel veel van katten. Ze zijn zoo zindelijk en mooi en vangen muizen en ratten en geven zoo aardig kopjes. Ze zijn ook heel slim en kennen overal den weg. Men noemt een kat ook wel een poes en als ze klein zijn: poesje. Ik heb twee poesjes, die heeten Pus en Mus en de moeder heet Witje, omdat ze een wit vlekje achter het oor heeft. Oom heeft me een vertelseltje verteld van een man: die had een kat en die sliep in de mouw van zijn jas, en omdat de man bang was dat de poes wakker zou worden, knipte hij de mouw uit zijn jas. Ik vind dat zoo'n goeie man. Sommige katten vangen visschen.*'

'Ik ook!' riep Tom.

'Stilte!' zei Mevrouw en Roosje ging voort:

‘Ik heb er eens van gelezen en heb toen geprobeerd, het Witje te leeren; maar die was bang voor het water en wilde mij krabben. Witje houdt ook van thee en als ik met mijn serviesje mag schenken, wil ze met haar poot het deksel van het theepotje oplichten. 't Is zoo'n grappig poesje, ze houdt ook al van appelenpudding en bessensap; andere poesen houden daar niet van.’

‘Dat is een prachtig opstel,’ zei Pau en Roosje ging - heel tevreden over dien lof van haar vriendinnetje - weer zitten.

‘Rolf ziet er uit, alsof hij 't niet langer kan uithouden; komaan dan maar, mijn jongen,’ zei Mijnheer, en Rolf vloog op.

‘Ik heb een vers gemaakt!’ zei hij opgewonden en op plechtigen toon las hij:

‘Ik schrijf over een kapelletje
Dat vind ik zoo'n aardig dier
Het vliegt over bloemen en boomen heen
En heeft altijd plezier.

Je zoudt zeggen dat het vogeltjes zijn
Zóó kunnen ze dansen en springen
Alléén ze zijn zoo vreeselijk klein
En 't is jammer dat ze ook niet zingen.

Eerst zijn het kleine rupsjes
En dan dat weet je wel
Dan worden ze ronde popjes
En piep dan zijn ze kapel.

Ze eten ook dauw en honing
Maar ze lijkenen niets op een bij
En ze steken ook niet als de wespen
Laten wij maar doen als zij.

Ik wou wel een kapel zijn
Zoo'n mooie geel zwart en rood
Maar weet je waar ik bang voor zou zijn
Dat Daan *me opstak en dan was ik dood.*

Dit ongewone dichtertalent bracht een algemeene opschudding teweeg en de jongens lieten Rolf geen rust, voordat hij 't nog eens overgelezen had, wat wel een beetje moeielijk was, want er stonden in 't geheel geen komma's of punten in en de kleine dichter raakte buiten adem bij den laatsten langen regel.

'Hij zal zeker nog eens beroemd worden,' zei tante Jo lachende.

'Kom, Tom,' zei Mijnheer, toen de orde hersteld was, nu jij; als er evenveel inkt aan de binnenzijde als aan de buitenzijde van het papier is, dan heb je al een heel lang opstel gemaakt.'

'Het is geen opstel, 't is een brief. Ik bedacht pas van middag dat het *mijn* beurt van een opstel was, toen het veel te laat was om er iets voor over te lezen. Daarom heb ik maar een brief meegebracht, dien ik aan Grootmama geschreven heb. Er komt ook iets over vogels in, dus ik dacht, dat u 't wel goed zoudt vinden,'

En Tom verdiepte zich in al de gevlekte regels en las, terwijl hij met heel veel moeite zijn eigen schrift ontcijferde:

'*Lieve Grootmama. - Hoe maakt u het? Ik heb van oom Hein een zakpistooltje gekregen; ik kan er heel goed mee schieten en 't ziet er zóó uit.*'

Hier liet Tom een teekening zien, die veel geleek op een locomotief of een pomp.

'26 *zijn de twee kanten;* 6 *is de laadstok, die in A past;* 3 *is het handvatsel en* 0 *is de haan. Het wordt echt geladen en ik zal er eens mee op de eekhoorns schieten. Ik heb al een heeleboel vogels voor het Museum geschoten. 't Waren prachtige*, *met gespikkelde borstjes, en* Daan *heeft ze heel mooi opgezet. Ze zitten nu op een boomstam*,

net of ze leven; *één ziet er net uit*, *alsof hij dronken is. Er is hier een Franschman geweest, om met Mijnheer te praten er die wou ook tegen mij Fransch spreken; maar ik zei maar gauw: bonjour monsieu*, *en heb me op zolder verstopt, totdat hij weg was. Nu*, *dag lieve Grootmama*, *ik heb het zoo druk*, *dat ik onmogelijk meer schrijven kan; maar ik denk heel dikwijls aan u*, *en hoop maar dat u niet te veel naar mij verlangt.*
Uw liefhebbende kleinzoon,
Thomas Willem Blommers.
P.S. Als u soms mooie postzegels tegenkomt, *denkt u dan aan mij?*
P.S. Complimenten aan allen, *vooral aan tante* Anna. *Maakt die nog wel eens van die appelkoekjes?*
P.S. Complimenten van Mevrouw Beer.
P.S. Mijnheer zou ook wel de complimenten zenden, *maar die weet niet dat ik schrijf.*
N.B. Papa heeft me op, mijn verjaardag een horloge beloofd. Ik zal er heel blij mee zijn; want nu weet ik nooit hoe laat het is, en kom dikwijls te laat op school.
P.S. Ik hoop dat ik u eens gauw zien zal. Verlangt u ook niet naar mij?
T.W.B.

Toen Tom zijn zesde P.S. voorgelezen had, onder het gelach van al de jongens, was hij blij te kunnen - gaan zitten en zijn gezicht af te vegen.

‘Ik hoop dat zijn grootmoeder tevreden zal zijn,’ zei Mijnheer tot Mevrouw.

‘Ja,’ was het antwoord, ‘zij zal in allen gevalle zoo'n brief nog liever zien komen dan hem zelf, want hij maakt haar altijd ziek door zijn drukte, als hij bij haar logeert.’

‘Nou Ted,’ zei de kleine Eddie, die een heel klein versje geleerd had voor deze gelegenheid.

‘Ik ben bang dat hij 't vergeten zal, als hij nog langer moet wachten,’ zei zijn moeder ‘en dat zou

jammer zijn; ik heb het hem met zoo'n moeite geleerd,'

'Kleine druppels water
Kleine korrels zand
Vormen saam de groote zee
En het schoone land.
Kleine liefdedaden,
Woordjes, teer en zacht,
Hebben vaak in 't kleinste huis,
't Grootst geluk gebracht.

Bij den laatsten regel klapte hij vol verrukking over zijn eigen knapheid in de handjes, liep toen naar zijn moeder en verborg zijn vuurrood gezichtje in haar schoot, alsof hij verlegen was voor al de toejuichingen, die nu volgden.

Dirk en Adriaan konden nog geen opstellen maken, maar men kon toch wel verwachten, dat ze iets te vertellen hadden over de beesten, die ze in den tuin en op het land zagen. Dat was juist iets voor Dirk, die altijd overal zijn neus in stak, en toen hij opstond en rondkeek met zijn heldere oogen en zoo, ernstig begon te vertellen, was er niemand, die lachte over zijn krommen rug.

'Ik heb verleden eens een glazenmaker gezien, en toen heb ik er over gelezen in Daan's boek en nu zal ik eens vertellen, wat ik er nog van onthouden heb. Ze vliegen bij heele hoopen daar bij het beekje en ze hebben allemaal een blauwe kleur, heel groote oogen, en vleugeltjes zóó fijn, zóó fijn, net of ze van kant gemaakt zijn. Ik heb er ééntje gevangen en eens goed bekeken, en ik geloof, dat het het mooiste beestje op de heele wereld is. Het danst en springt maar den heelen dag. Laat eens zien: wat is er nog meer van te vertellen? O, ik weet het al! Ze leggen hun eitjes zoo maar op het water, die zakken dan en worden uitgebroed in den modder. Dan kruipen er heele lee-

lijke wurmpjes uit - ik ben vergeten, hoe die heeten, - maar ze zijn bruin en krijgen aldoor een nieuw vel en worden hoe langer hoe grooter. Denk eens aan: ze hebben wel twee jaar noodig om zoo'n glazenmaker te worden! Maar nu komt het aardige pas; ik wed, dat je het niet gelooven zult! Als het nu klaar is - ik begrijp niet, hoe of het beestje dit zelf weet - maar dan kruipt dat vieze, vuile, bruine ding op een blaadje of takje stilletjes uit het water en laat zijn rug openbersten!'

'Neen,' riep Tom, 'dat geloof ik niet; je vertelt maar wat!'

Maar Dirk keek even Mijnheer Beer aan, die hem toeknikte, dat hij gelijk had en Tom het gerust kon gelooven, en ging toen voort: 'Het laat zijn rug openbersten, en dan komt daar de glazenmaker uit, en gaat in de zon zitten om sterk te worden, en dan krijgt hij langzamerhand die mooie vleugeltjes, en dan vliegt hij heel ver weg. Nu weet ik niets meer; maar ik zal eens afkijken, hoe hij dat doet; want ik vind het al bijzonder aardig, om ineens zoo'n glazenmaker te kunnen worden.

'En ik zal eens aan je mama schrijven, dat je een knappe jongen bent en zoo mooi kunt vertellen en zoo weet te onthouden, wat je gelezen hebt,' zei Mevrouw Beer; ze trok hem naar zich toe om hem een kus te geven.

Adriaan had iets over eenden gelezen, maar men kon merken, dat hij het van buiten geleerd had, en het heel vervelend vond het op te zeggen:

'Het is zeer moeilijk om wilde eenden te dooden; de jagers verbergen zich en schieten op ze en maken tamme eenden aan het kwaken om de wilde eenden te lokken. Ook maken ze wel houten, die ze laten ronddrijven in den vijver en dan komen de wilde eenden er op af, om ze te bekijken; hetgeen ik zeer dom vind. Onze eenden zijn zeer tam. Zij gebruiken zeer veel voedsel en zorgen niets goed voor hunne eieren, maar laten die dikwijls bederven.'

‘Dat is niet waar,’ riep Tom, ‘dat doen de mijnen niet.’

‘Die van Simon dan wel,’ ging Adriaan voort.

‘Kippen zorgen zeer goed voor jonge eendjes, maar wanneer die te water gaan, maken zij veel beweging. Ik houd zeer veel van gebraden eenden, als ik er een heeleboel jus bij krijg ten minste.’

‘Ik heb iets te vertellen van uilen,’ begon Hans. die met hulp van Daan een heel vel volgeschreven had,

‘Uilen hebben groote koppen, ronde oogen, kromme snavels en sterke klauwen. Sommige zijn grijs, andere wit en weer andere geelachtig zwart. Ze hebben heel zachte veeren, die erg uitstaan; ze vliegen altijd heel bedaard en maken jacht op vleermuizen, kleine vogeltjes, muizen enz.; ze bouwen hun nestjes in holle boomen of in schuurtjes of gaan ook wet zitten in de nestjes van andere vogels. De bruine uit legt vijf witte eieren, en dit is het soort, dat 's nachts ronddoolt. Er is nog een ander soort, dat net schreeuwt als een klein kind, en dat slokt jonge vogeltjes en muizen zoo maar ineens op en van de gedeelten, die ze niet kunnen verteren, maken ze kleine balletjes en spuwen die uit.’

‘Lieve deugd! hoe gek,’ riep Pau.

‘Overdag kunnen ze niets zien; als ze in 't licht komen, vliegen ze als dollemannen rond en de andere vogels komen op ze af, pikken ze en plagen ze, net alsof ze blindemannetje spelen. Dan is er nog een oehoe-uil, die bijna zoo groot is als een arend en zich voedt niet konijnen, ratten en slangen; die maken nu weer een geluid, net als van een mensch, die geworgd wordt: waauw o waauw o; 't is om bang van te worden. Ook heeft men nog een katuil en dat is eigenlijk de uil, dien ik het beste ken; ik zag er eens eentje zitten in een hollen boom, die er precies uitzag als een grijs katje; tusschen licht en donker vliegen ze uit om vleermuizen te vangen. Mag ik de eer hebben je er een te laten zien?’

En plotseling haalde Hans uit den zak van zijn

buisje een klein donzig vogeltje, dat eerst heel slaperig rondkeek en toen opeens heel verschrikt zijn veertjes begon te schudden.

‘Blijf af! hij gaat zijn kunstjes vertoonen,’ zei Hans, vol trots op zijn vangst. Eerst zette hij het arme dier een papieren steekje op den kop en ik behoef niet te zeggen hoe de jongens lachten om het gekke gezicht; maar nog grooter gegil ging er op, toen hij het beest een van papier geknipten bril opzette, waarmee het er zoo wijs uitzag als een schoolmeester. Tot slot van de voorstelling werd de uil opgehitst en boos gemaakt en trok hij om het hardst met Rolf aaq een zakdoek, die hem werd voorgehouden. Daarna kreeg hij verlof om weg te vliegen en heel gauw zat hij, tot groot genoegen van de jongens, met diepe minachting op hen neer te zien vanuit een denneboschje voor het huis.

‘Nu George, heb jij soms ook iets te vertellen?’ vroeg Mijnheer, toen de orde hersteld was.

‘Ja, ik heb wel wat gelezen en geleerd over de mollen, maar ik ben er alles weer van vergeten, behalve dat ze gaten graven om in te wonen, dat je ze vangen kunt door er water in te gieten en dat ze onmogelijk kunnen leven zonder te eten,’ zei de Poffer en plofte op zijn stoel neer, vol berouw dat hij die groote bijzonderheden niet neergeschreven had om ze voor altijd te onthouden.

‘Zie zoo, dan zijn we klaar voor vandaag,’ begon Mijnheer; maar Tom viel hem haastig in de rede: ‘Neen, nog lang niet. Bent u 't vergeten? We moeten het immers nog geven!’ en hij hield veelbeteekenend de hand als een kijker voor de oogen.

‘Hoe kan ik zoo dom zijn; 't is waar ook! Nu Tom, ga je gang!’ en Mijnheer ging weer zitten, terwijl alle jongens, behalve Daan, met geheimzinnige gezichten zaten te fluisteren of elkaar aan te kijken.

Hans, Tom en Rolf verlieten de kamer en kwamen spoedig terug met een rood leeren doos, op het beste

zilveren blad van Mevrouw. Tom droeg het en stapte met Hans en Rolf achter zich aan, recht toe, recht aan op Daan af, die ze aankeek, alsof hij dacht dat ze hem voor den gek hielden.

Tom had een sierlijke redevoering bedacht om bij deze gelegenheid te houden; maar die was hem opeens door het hoofd geschoten en nu zei hij maar ineens wat er in zijn goedig jongenshart opkwam: ‘Hier, ouwe jongen, we wilden je allen te zamen wat geven als een soort van belooning, voor wat er een poosje geleden gebeurd is en om jou te toonen dat we je zoo'n goeie kerel vinden. Pak maar aan, en veel plezier er mee!’

Daan was zoo verbaasd, dat hij bijna even rood werd als het leeren doosje. ‘Dank je wel, jongens!’ zei hij, terwijl hij het beproefde open te maken. Maar toen hij zag wat er in zat, begon zijn gezicht te schitteren; hij nam zijn lang begeerden schat er uit en toonde zooveel vreugde, dat iedereen tevreden was ‘Maar kerels! dat is nu net wat ik hebben wou. Je bent wel mal om me zoo iets moois te geven. Een poot, Tom!’

Heel wat pooten werden er toegestoken en hartelijk geschud, want de jongens waren verrukt over Daan's vreugde en drongen om hem heen, om nogmaals nader te vertellen hoe mooi hun present wel was.

Maar Daan kon niet nalaten, ook Mijnheer en Mevrouw hartelijk een hand te gaan geven, want hoe die ook zeiden, dat ze niets met het present te maken hadden gehad, hij wist wel, dat zij veel te maken en te stellen hadden gehad met hem.

‘Zoete Danie, zoete Danie!’ riep kleine Eddie maar door alles heen.

‘Nu Daan, laat nu eens liever wat door je kijkglas zien,’ zei Jacob, die zich niets op zijn gemak gevoelde en zeker de kamer uitgeloopen zou zijn, als Emiel hem niet tegengehouden had.

‘Ga je gang maar en vertel eens hoe je het vindt,’ antwoordde Daan, die er heel trotsch op was, zijn mikroskoop te kunnen laten zien.

Toevallig lag er een dood mugje op de tafel, dat spoedig onder een glas gelegd was. Jacob keek er een oogenblik door, maar trok weldra vol verbazing zijn hoofd terug. ‘Wel, nu heb ik toch van mijn leven nooit zulke nijpers gezien; nu begrijp ik me pas, waarom zoo'n beest zoo'n pijn kan doen.’

‘Tegen mij knipoogt hij,’ riep Pau, die onder Jacob's elleboog doorgekropen was, om maar toch de tweede aan de beurt te zijn.

Ieder mocht er nu doorheen zien en Daan toonde eerst de kleine stofjes op den vleugel van een kapel, toen een dun haartje dat er als een touw uitzag, het blad van een boom, het vel van hun eigen vingers dat er uitzag alsof het vol bergen en dalen was, een spinneweb en den angel van een bij.

‘'t Is net als de dingen in mijn sprookjesboek,’ zei Rolf.

‘Daan is nu de toovenaar,’ voegde Mijnheer er hij, ‘en hij kan je heel wat wonderlijke dingen laten zien, want hij heeft twee eigenschappen, die daarvoor noodig zijn; g e d u l d en groote l i e f d e voor de natuur. We leven in een mooie wereld, jongens, en hoe meer je er van te weten zult komen, hoe knapper en beter je worden zult. Dit kleine glaasje kan je alweer een boel ervan vertellen.’

‘Maar als men nu eens heel goed zag, zou men dan ook de ziel van een mensch onder het miskroskoop kunnen ontdekken?’ vroeg Rolf, geheel onder den indruk van de macht van zoo'n stukje glas.

‘Neen, mijn jongen,’ was het antwoord, ‘dat kan niet en zoo'n mikroskoop zal ook wel nooit uitgevonden worden.’

‘Maar hoe meer je kijkt naar de mooie dingen, die je wel zien kunt, des te eerder zul je de mooie dingen, die je niet zien kunt, leeren begrijpen.’

‘Komaan, de tijd is om, kinderen,’ zei Mevrouw nu en allen gingen heen.

Hoofdstuk XVII.
De oogst.

De tuintjes hadden zich den heelen zomer flink gehouden en met veel vreugde werd de oogst in de maand September ingezameld. Jacob en Frits waren samen gaan doen en hadden aardappels gepoot, omdat ze die goed konden verkoopes. Twaalf liter hadden ze uitgegraven, de kleintjes meegerekend, en Mijnheer kocht ze allen tegen den gewonen prijs. Emiel en Frans hadden graan gezaaid, het zelf gedorscht in de schuur en toen naar den molen gebracht om het te laten malen; ze kwamen ieder met zoo'n grooten zak meel terug, dat Mevrouw er den heelen winter door op pannekoeken en Jan-in-den-zak van kon tracteeren. Ze wilden er geen geld voor aannemen, ‘want, zei, Frans, ‘al deden we ons heele leven niets dan graan dorschen, dan zou het toch nog niet genoeg zijn om Oom te betalen voor alles wat hij voor ons gedaan heeft’

Hans had bruine boonen in zijn tuintje, maar zóóveel, dat hij geen kans zag ze te doppen, zoodat Mevrouw hem een voorstel deed, dat al heel aardig was. De droge boonen werden op den grond van de schuur uitgespreid. Hans nam zijn viool en de jongens kregen verlof om op de boonen een paar quadrilles te dansen, zoodat die onder groote vroolijkheid en met heel weinig werk gedopt werden.

De peulen van Tom waren mislukt; de droogte in 't voorjaar had ze kwaad gedaan en hij had ze geen

water gegeven; daarna was hij zoo overtuigd geweest dat ze groot genoeg waren om op zichzelven te passen, dat hij de arme peulen had laten verstikken in 't onkruid. Tom ging dus zijn tuin omspitten en zaaide er erwten. Maar 't was er al veel te laat voor; de vogels pikten er veel aan, de planten, waar geen stevig rijs bij stond, woeien om, en toen er eindelijk wat erwten voor den dag kwamen, zagen die er zóó ziekelijk uit dat niemand ze lustte. Toen troostte Tom zich maar weer; hij plantte alle mogelijke distels, die hij maar vinden kon, in zijn tuintje over en kweekte die met de grootste zorg voor Tobias, die dolveel hield van die stekelige lekkernij. De jongens lachten Tom hartelijk uit over zijn bed met distels, maar hij hield maar vol, dat het altijd beter was voor Tobias, dan voor zichzelven te zorgen, en verklaarde dat hij besloten was het volgend jaar niets dan distels, wormen en pieren in zijn tuin te kweeken, zoodat Rolf's tortelduiven en Hans' uil zich net zoo lekker te goed zouden kunnen doen als nu de ezel. Die goeie, gulle Tom!

Rolf had den heelen zomer zijn grootmoeder van kropsla voorzien en zond nu in 't najaar aan zijn grootvader een mandje met knollen, nadat hij ze een voor een afgeschrobt had zoodat ze er uitzagen als groote, witte eieren. Sla en knollen waren de lievelingskosten van zijn grootouders.

Roosje had niets dan bloemen in haar perkje en den heelen zomer door zag het er bloeiend en vroolijk uit. Bij elken verjaardag zorgde zij, dat er een bouquetje op tafel stond, en ze wist allerlei vertelseltjes van bloemen te bedenken. In de viooltjes ontdekte ze bijvoorbeeld allerlei gezichten, de een zag er boos, de andere vriendelijk, de derde treurig, en de vierde vroolijk uit, en dan vertelde ze, hoe dat hun eigen schuld was, want, het booze en treurige viooltje liet altijd het hoofdje hangen als de zon het wilde kussen, maar het vroolijke, vriendelijke viooltje stak juist zijn hoofdje

naar de zon toe. Ook maakte ze alleraardigste wagentjes met duifjes er voor, uit gewone leeuwenbekjes, of ze maakte schuitjes van erwtendoppen met zeiltjes van rozenblaren en liet daar nimfen in varen, die ze van vergeet-mij-nietjes maakte.

Pau wilde nooit anders dan kruiden en nuttige planten kweeken en had in September heel wat te doen met het afsnijden, drogen en samenbinden van haar oogst, terwijl ze ook allerlei recepten over het gebruik er van opzocht en naschreef.

Dirk, Adriaan en Rob hadden veel werk van hun tuintjes gemaakt, zonder dat het veel gegeven had. De twee onafscheidelijke vrienden hadden alleen knollen en wortels gezaaid, met het doel om ze rauw te kunnen opeten. Dirk was dom genoeg geweest om al zijn wortels er uit te halen, en ze er weer in te steken toen hij zag, dat ze nog niet goed waren.

Rob had niets dan één pompoen in zijn tuintje. Maar die was dan ook de moeite waard, want zonder overdrijving was die wel zoo groot, dat er twee kinderen naast elkaar op zitten konden. Het leek wel, dat die vrucht al de kracht uit het tuintje en al de zon, die er in scheen, naar zich toegetrokken had, en daar lag nu de groote gouden bal zich welbehagelijk te koesteren. Robje was zóó trotsch op zijn monsterpompoen, dat hij iedereen meenam om hem te laten zien en toen er een beetje nachtvorst begon te komen, dekte hij hem elken avond met een oud dekentje dicht en stopte hem toe, alsof de pompoen een klein kind was. Toen hij geplukt moest worden, mocht niemand dat natuurlijk doen dan Rob zelf; hij laadde hem op zijn kruiwagentje, spande Dirk en Adriaan met twee touwen er voor en toch deed zijn rug hem nog pijn, zoo zwaar was de pompoen om voort te kruien. Wat er nu mee te doen? Dat was het geheim van Robje's moeder, die er een plannetje mee had, dat ze aan niemand wilde zeggen.

De arme Willem had komkommers geplant, maar

had ongelukkigerwijs bij het wieden het onkruid laten staan en de komkommers uitgetrokken. Eén oogenblik was hij er diep ongelukkig over, maar bedacht toen om blinkende knoopen te zaaien, waar hij een verzameling van maakte, en nu hoopte hij, dat er heel wat te voorschijn zouden komen. Men liet hem maar stilletjes zijn gang gaan; maar toen de oogsttijd daar was, zou de arme jongen niets te plukken hebben gehad dan onkruid en steenen. Gelukkig had de goede Antje medelijden met hem; zij had een dooden tak, dien Willem in 't midden van zijn tuintje geplant had, behangen met sinaasappelen en hij vond 't niets vreemd, dat die daar plotseling aan gegroeid. waren. Gelukkig dat de jongens allen goedhartig genoeg waren, hem in dien waan te laten.

De Poffer had treurige ondervinding van zijn meloenen. Hij was zoo ongeduldig dat hij, voor ze nog rijp waren, er eens aan was gaan smullen, wat hem zoo ziek had gemaakt, dat het maar weinig scheelde, of de arme Poffer had nooit meer iets kunnen eten. Maar gelukkig werd hij beter en trakteerde op zijn eersten meloen zonder er zelf iets van mee te eten; die eene was heel lekker geweest, want hij had een goed zonnig tuintje; maar de beste en grootste waren nog niet afgeplukt, en de Poffer had verklaard, dat hij die zou verkoopen aan een buurman. Dat was een teleurstelling voor de jongens, die gehoopt hadden ze zelven te zullen eten. Ze namen op zeer gepaste wijze wraak. Op een goeden morgen ging de Poffer eens weer kijken naar zijn drie prachtige meloenen, die voor de markt bestemd waren, maar vond tot zijn schrik het woord ‘zwijn’ met groote witte letters uitgesneden in de groene schil van alle drie. Hij was natuurlijk woedend en vloog naar Mevrouw om raad.

‘Hoor eens,’ zei deze, ‘ik weet wel een middeltje om het ze betaald te zetten, maar dan moet je je meloenen opofferen.’

‘Goed dan; want ik zie toch geen kans al de jongens

af te ranselen, ze hebben het anders wel verdiend, die leelijke apen!' bromde de Poffer. Nu wist Mevrouw tamelijk zeker wie de belhamels waren, want den avond te voren had zij drie hoofden heel geheimzinnig bij elkaar zien steken in een donker hoekje van de kamer en toen die drie hoofden, elkaar toeknikkend en lachend, ineens verdwenen waren, had zij wel begrepen, dat de een of andere guitenstreek uitgevoerd zou worden. Toevallig had zij Emiel's stap in den tuin gehoord, den hoed van Frits aan den kapstok gemist en Tom den volgenden morgen met een diepe snee in den vinger aan het ontbijt zien verschijnen. Zij vroeg George dus de meloenen stilletjes af te plukken, bij haar te brengen en tegen niemand iets te zeggen van wat er gebeurd was. Dat deed hij en de drie jongens waren in ééne verwondering, dat de grap zoo kalm werd opgenomen. Daar hadden ze nu niets geen aardigheid van. Dat de meloenen zoo opeens verdwenen waren, vonden ze ook al raar, en dat de Poffer zoo pedant en medelijdend op hen neerkeek, beviel hun in het geheel niet. Maar toen 's middags de rijst gegeten was, en het dessert werd opgedragen, begrepen zij dat hij er wel zijn redenen voor had: ze liepen er leelijk in. Mietje verscheen heel plechtig met een grooten meloen, daarop volgde Simon met een tweeden en eindelijk kwam Daan met den derden. Voor ieder van de schuldigen werd er nu een neergezet, en ze lazen nu duidelijk in de zachte groene schil hun eigen bedacht scheldwoord 'zwijn'; maar met deze woorden er voor: met de vriendelijke complimenten van het -

Natuurlijk ging er een algemeen gelach op, en Emiel, Frits en Tom wisten niet hoe ze wel kijken zouden en woorden konden ze ook al niet vinden. Ze lachten dus maar mee, presenteerden de meloenen rond en stemden met al de overigen toe, dat de Poffer de grap heel aardig opgenomen had

Daan had geen tuin gehad; hij was het grootste

gedeelte van den zomer weg of ziek geweest, maar hij had Simon geholpen, hout gehakt voor de keuken, en de laan en het grasperk vóór het huis netjes onderhouden. Een zomeroogst had hij dus niet, maar later in den herfst bracht hij een oogst thuis, waar iedereen van opkeek. Elken Zaterdag ging hij alleen het bosch in en kwam dan terug, beladen met allerlei zaken, zooals kastanjes, eikels, denneknoppen, enz., maar ook mooie roode en gele bladeren en mooie grasbouquetten, die Mevrouw zoo graag had om haar kamer mee op te sieren.

'Ik behoef nn niet meer zoo te verlangen om naar het bosch toe te gaan, sedert Daan het bosch naar mij toebrengt,' zei Mevrouw dan, terwijl ze alles netjes in orde schikte.

In den tuin stond maar één hazelnotenboom; Rob en Eddie beschouwden dien als hun bijzonder eigendom. Dit jaar waren er veel vruchten aan; de mooie gladde nootjes vielen naar beneden, om zich te verstoppen onder de droge bladeren, waar de vlugge eekhoorntjes ze heel wat eerder vonden dan de luie Beertjes. Hun vader had hun namelijk (aan de jongens, niet aan de eekhoorntjes) beloofd, dat zij al de noten mochten hebben, mits zij ze heel alleen opraapten, zonder iemands hulp. Het scheen nog al gemakkelijk werk en de kleine mannetjes begonnen er vol moed aan; maar het verveelde toch gauw en ze stelden het uit tot later. Intusschen maakten de slimme eekhoorntjes daarvan gebruik, om vlug de oude eikenboomen af en opte klimmen en hun holletjes met nootjes te vullen. Toen daar onmogelijk meer bij kon, verborgen ze de overigen in alle bochten van de takken, om er later op hun gemak een hol voor te zoeken.

'Niemand had er iets van gemerkt, tot op een goeien dag Simon heel onnoozel aan Robje vroeg: 'Heb je de hazelnoten aan de eekhorens verkocht, jongeheer!'

'Neen,' zei Rob, heel verwonderd over die vraag.

'Dan zou ik je raden eens te gaan kijken; ik geloof

dat die rakkers er geen een hebben laten liggen.'

Robje vloog er heen en was wezenlijk verschrikt, zoo weinig als er nog maar waren. Hij riep Eddie, en de twee broertjes werkten den heelen middag hard door, terwijl de eekhorens er met knorrige gezichten naar zaten te kijken.

'Weet je, Ed, wat we moeten doen,' zei Rob, 'we moeten er nu niet mee wachten, maar de noten oprapen zoodra we ze zien vallen.'

'Die leelijkerds! Ik zal ze wel krijgen! In één minuutje zal ik ze oprapen en voordat ze het zien in de schuur brengen,' zei hij, terwijl hij zijn vuistjes balde tegen een hoogen boom.

Dien nacht was er een harde wind en de grond lag bezaaid met hazelnootjes. Toen Mevrouw haar zoontjes kwam wakker maken, zei ze: 'Kom, ventjes, de eekhoorns zijn al druk aan het werk. Als je er niet vlug bij bent, kapen ze alles nog weg.'

'Ik zal ze leeren!' gaapte Rob, liet zich gauw uit het bed rollen, slokte zijn ontbijt naar binnen en vloog naar den tuin. Eddie hielp ijverig mee en ze draafden met volle en leege mandjes heen en weer naar de schuur, toen plotseling de schoolbel klonk.

'O, Papa! Mag ik niet in den tuin biijven, dezen keer? Die aaklige beesten nemen anders alle nootjes weg. Ik zal 't later wel inhalen, och, alsjeblieft, laat me nu maar vrij!' smeekte Robje, terwijl hij met een gezichtje, vuurrood van den wind en de drukte, de schoolkamer binnenholde.

'Als je elken morgen een beetje vroeger was opgestaan en elken dag iets gedaan had, zou je het nu zoo druk niet hebben. Ik heb je vooruit gewaarschuwd, Rob. Dit jaar krijgen de eekhoorns grooter deel dan de jongens, maar ze verdienen het ook: zij hebben heel wat ijveriger doorgewerkt. Ik zal je een kwartiertje vroeger vrij geven, maar dat is alles wat ik kan toestaan.' Mijnheer wees Rob zijn plaats aan en het ventje ging gehoorzaam aan zijn werk; wel over-

tuigd, dat hij op die manier het kostbare beloofde kwartiertje verdienen moest, Maar 't was wel een vreeselijk ding om stil te blijven zitten, terwijl hij door de ramen net kon zien, hoe de wind de laatste hazelnootjes afwoei en de ondeugende dieven ze wegstalen. Nu en dan zaten ze zelfs voor zijn oogen er doodbedaard eentje op te peuzelen.

Het eenige, wat den armen ‚jongen nog wat opbeurde, was de ijver van Eddie. Die bukte en bukte tot zijn rugje er pijn van deed, liep heen en weer tot zijn beentjes er moe van werden en vocht tegen de verveling, den wind en de lastige eekhoorntjes, totdat zijn moeder hem een beetje kwam helpen. Toen Rob weer, bij hem kwam, vond hij Eddie uitgeput zitten in een groote mand, terwijl hij met de eene hand met zijn hoed tegen de eekhoorns wuifde, en met de andere een grooten appel in den mond stak, om zich wat te verzetten.

Rob ging nu weer geducht aan den gang en vóór 2 uur waren al de hazelnoten in de schuur geborgen. Of de vermoeide arbeiders ook bluften! Maar Mijnheer en Mevrouw Eekhoorn lieten zich niet gauw verschalken en toen Rob een paar dagen later eens naar zijn noten kwam kijken, zag hij tot zijn verbazing, dat de provisie geducht geslonken was. De deur was gesloten geweest, dus geen van de jongens kon ze gestolen hebben; de duiven lustten ze niet en ratten waren er nooit geweest Daar was dus groote ontsteltenis onder de jonge Beertje, totdat Dirk zei: ‘Ik heb van morgen Mijnheer Eekhoorn op het dak zien zitten, wie weet of hij het niet gedaan heeft.’

‘Welzeker,’ riep Rob, ‘dat is net iets voor hem. Maar ik zal nu een val bedenken, die hem en zijn heele familie ineens doodklapt.’

‘Als je goed oplet, kun je er misschien wel achter komen, waar hij ze weggestopt heeft. Daar heb je nog meer aan,’ zei Daan, die veel belang stelde in den strijd tusschen de eekhoorns en de jongens.

En waarlijk, toen Rob oplette, zag hij hoe Mijnheer en

Mevrouw Eekhoorn van den grooten eikenboom op het dak van de schuur sprongen; vandaar zag hij ze op de duivenhokjes klauteren en zoo (eerst Mijnheer en toen Mevrouw) naar binnen sluipen, tot grooten schrik van de duiven. Spoedig kwamen ze terug, ieder met een hazelnoot in den mond, slopen toen langs de goot van de schuur, sprongen er bij een hoek af, verdwenen een oogenblik en kwamen toen weer voor den dag, met de onschuldigste gezichten van de wereld. Maar Robje had ze goed gevolgd en vond in een holletje terdege verstopt onder droge bladeren, een heelen hoop hazelnooten.

'Wacht,' zei Rob, nu zal ik jullie eens foppen, leelijke dieven!' Hij maakte dus het holletje leeg, nam de noten weg uit de schuur en bracht ze allen naar den zolder, na zich eerst goed overtuigd te hebben, dat er geen gebroken pan of ruit was, waardoor de schavuiten toch weer naar binnen zouden hebben kunnen klimmen.

Zoo kwam er dus een einde aan den oorlog; de eekhoorns moesten wel aftrekken, maar ze konden toch niet nalaten om de trotsche overwinnaars, als ze in den tuin kwamen, met de schillen om de ooren te gooien.

Hoofdstuk XVIII.
De verjaardag.

De verjaardag van Mijnheer, de 15de Januari, was de grootste feestdag van het heele jaar en wat er ook gebeurde, die dag werd altijd gevierd. Dagen vooruit hielpen de meisjes Mevrouw en Antje in provisiekamer en keuken, met het maken van puddingen, het schuren van zilver, met vruchten te schikken op de schaaltjes en allerlei zulke gewichtige zaken meer. De jongens zorgden dan zoo dicht mogelijk in de buurt

te zijn in de hoop dat men ze noodig zou hebben om iets te proeven, of zelfs maar te ruiken, wat nu en dan wel eens gebeurde. Maar dezen keerscheen er nog meer drukte dan andere jaren van gemaakt te worden, want boven en beneden, tot in de schoolkamer en in de schuur toe, overal zag men de jongens, zoowel als de meisjes bezig. Er werden oude linten en kanten opgeschommeld, heele massa's verguld papier geknipt en geplakt en wat of Mevrouw en Frans met al dat voeringkatoen en flanel, en vooral met die groote zwarte kralen moesten uitvoeren, dat weet ik niet.

Frits timmerde allerlei vreemde dingen. Rolf en Tom liepen door het huis te mompelen, alsof ze iets van buiten leerden. Op Emiels kamer hoorde men nu en dan op een wonderlijke manier stampen en uit de kinderkamer ging soms een schaterend gelach op, terwijl Rob en Eddie daar wel een paar uur achter elkaar bezig waren. Maar wat er van Robs pompoen was geworden, dat bleef voor Mijnheer, voor wien alles geheim gehouden werd, het grootste raadsel. Hij had hem in huis zien dragen en er zich op verheugd, die monstervrucht als kalebassenvla op tafel te zien verschijnen; maar daar kwam niets van in. Hij was opeens onzichtbaar geworden en Rob scheen er zich niets ongerust over te maken, want als zijn vader ernaar vroeg, antwoordde hij heel kalm: ‘we moeten geduld hebben.’

Daarom sloot Mijnheer maar geduldig zijn oogen, ooren en mond en deed zijn best om, als hij soms iets gezien en gehoord mocht hebben, dat te vergeten.

Eindelijk was de dag dáár. De jongens gingen vroeg uit, om een groote wandeling te maken voor den eten, opdat ze aan tafel goed honger zouden hebben. Alsof ze dat ooit n i e t hadden! De meisjes bleven thuis, om te helpen dekken. De schoolkamer was sedert den vorigen avond afgesloten; het was Mijnheer streng verboden er in te gaan en Eddie bewaakte de deur met een sabeltje in de hand, hoewel hij brandde van verlangen om alles aan zijn vader te laten zien.

‘Daar komen ze thuis! Ik hoor Emiel roepen “Alle hens aan boord!” Laten we ons gauw kleeden!’ riep Pau, haastig de trap opvliegend.

De jongens kwamen thuis, zóó uitgehongerd, dat de groote kalkoen een rilling zou gekregen hebben, als het arme dier nog had k u n n e n rillen. Ze trokken allen naar hun kamers en een half uur lang was 't rustig in huis. Toen luidde de etensbel en kwamen ze allen aangeloopen met schoone gezichten en handen, hoog opgestreken kuiven, heldere boordjes en Zondagsche jasjes; Mevrouw zag er in haar zijden japon uit ‘als een koningin,’ zeiden de jongens. Roosje en Pau hadden haar nieuwe winterjaponnen aan, met lichte sjerpen en strikjes in het haar. Eddie had een vuurrood jurkje aan en hooge laarzen met knoopen, waarvan hij zijn oogen niet kon afhouden.

Het gekletter van messen en vorken belette, dat er in 't begin veel gesproken werd. Iedereen had iets tot den maaltijd bijgedragen, dus geen wonder, dat het eten dezen keer bijzonder belangwekkend was.

‘Als d i t geen lekkere aardappels zijn, dan weet ik het niet,’ zei Jacob, terwijl hij zijn zesden, en nog wel een glazigen, op den vork nam.

‘Ik heb het vulsel voor den kalkoen helpen maken daarom is het zoo lekker,’ zei Pau met een vollen mond.

Antje zei, dat ze nog nooit zulke groote eieren voor de flensjes gebruikt had,’ blufte Tom.

‘Onze wortels zijn heerlijk en ik denk, dat onze knollen wel even lekker zullen smaken, wat zeg jij?’ vroeg Dirk, en Adriaan knikte toestemmend, terwijl hij met grooten ernst een kippenpootje afkluifde.

‘Ik heb moeten proeven of er suiker genoeg was in de pudding,’ zei Robje.

‘En ik heb deze appels geplukt,’ riep Rolf.

‘Ik heb de rozijnen en amandels op de schoteltjes gelegd!’ gilde Pau en zoo ging het aanhoudend door.

‘Ik dacht, dat men op den verjaardag van Mijnheer nu eens eten mocht, totdat men niet meer kon; maar

Frans zegt, dat het nu ook al niet mag,' zuchtte de Poffer, met een heel bedrukt gezicht.

'Frans heeft groot gelijk,' was het antwoord van Mevrouw, 'denk aan je maag; anders kun je straks niet meehelpen aan de verrassing.'

Nadat het eten nu afgeloopen en er plechtig op ieders gezondheid gedronken was, mochten de jongens eerst nog wat in den tuin gaan loopen; toen werden weer de handen gewasschen en de kuiven opgestreken en kwamen ze allen in de groote kamer bijeen, om de menschen te ontvangen.

Er kwam alleen maar familie en natuurlijk ook oom Leo met zijn vrouw en het kleine Prinsesje; ze was in 't hemelsblauw gekleed en hield een grooten bouquet in de handjes, waarvan ze dadelijk aan al de jongens een bloempje in 't knoopsgat ging steken, wat heel feestelijk stond.

'Komaan,' zei Mevrouw, 'we moeten nu beginnen; anders krijgen de kleine acteurs nog slaap.'

Het gezelschap ging dus naar de schoolkamer en nam plaats voor een gordijn, dat van twee groote dekens gemaakt was. De kinderen waren verdwenen, maar men hoorde allerlei uitroepen en lachbuien op het tooneel. De vertooning begon met een gymnastische voorstelling onder leiding van Frans.

De vijf oudste jongens, gekleed in roode broeken en witte hemden, vertoonden hun knapheid in 't schermen, springen, het optillen van gewichten enz., allemaal op de maat van de muziek, die Mevrouw op de piano maakte. Vooral Daan werd zeer bewonderd.

Na deze uitvoering droegen Rolf en Tom samen een alleraardigst gedicht voor, dat een gesprek tusschen den ouden Simon en Antje moest voorstellen; Tom deed zóó grappig de manieren en de stem van Simon na, dat de oude man, die in de gang stond te luisteren, er zelf zóó van in den lach schoot, dat Antje hem op den rug moest kloppen, om hem tot bedaren te brengen.

Daarna verscheen Emiel weer, nu in zeemanskostuum

en danste de horlepijp, terwijl hij een echt zeemanslied zong, waarin veel van ‘storm en golven’ voorkwam, met accompagnement van een onzichtbaar koor, wat wezenlijk heel aardig klonk.

Frits kwam op om een Chineeschen dans uit te voeren en sprong een oogenblik rond als een kikker.

‘Waar zijn de andere kinderen toch?’ vroeg iedereen, toen het gordijn eindelijk viel.

‘Ja, dat is juist de verrassing; 't is zóó aardig, dat ik wezenlijk medelijden met u heb, dat u 't nog niet weet,’ zei Rolf, die bij zijn moeder was gebleven, om haar het geheim straks goed te kunnen uitleggen.

't Prinsesje was weggeloopen, tot groote verwondering van haar papa, die net als Mijnheer het haast niet kon uithouden van verlangen, om het geheim te weten.

Eindelijk na lang wachten en veel gehamer en geklop op het tooneel, ging het gordijn op; zacht pianospel deed zich hooren en men zag de kleine Lili op een houten tabouretje voor een haard van donkerbruin papier met rood geschilderde vlammen zitten. Ze moest Asschepoetster voorstellen en een liever Asschepoetstertje heeft zeker nooit bestaan. Ze had een heel oud grijs jurkje aan en versleten kleine schoentjes en 't mooie blonde haar kwam zoo lief uit haar zwarte mutsje kijken, en ze zag er zoo bedroefd uit, dat men niet wist of men moest lachen of schreien als men naar haar keek.

Ze zat heel stil, totdat men ergens een stem hoorde fluisteren: ‘Nou beginnen!’ Toen liet ze een heel grappig zuchtje hooren, en zei: ‘O, ik wou toch zóó graag naar het bal gaan!’ Bij deze woorden, die zoo aardig, natuurlijk klonken, begon haar vader hard in de handen te klappen, en haar moeder riep: ‘O, lief kind, dat je toch bent!’ Maar de Asschepoetster keek heel knorrig bij die ongepaste ontboezemingen, schudde haar hoofdje en zei: ‘U mag niet tegen mij spreken; ik speel comedie.’

Dadelijk was alles stil en men hoorde drie harde bonzen tegen de deur. Asschepoetster keek verschrikt op, maar voordat ze nog bedacht had, wat ze zeggen moest, ging

het vuur in den haard opeens open als een deur en kwam met veel moeite de tooverheks daaruit te voorschijn.

Het was Pau, met een vuurrooden mantel om en een muts op en een stok in de hand, dien ze zwaaide zoo hard als ze kon, terwijl ze plechtig zeide: ‘Mijn kind, ge z u l t naar het bal gaan.’

‘Nu moet je hieraan trekken, en mijn mooie jurk laten zien,’ zei Lili.

‘Welneen, jij moet eerst zeggen: hoe kan ik met deze oude kleeren uitgaan?’ zei de toovergodin met haar eigen stem.

‘O, ja, dat is waar,’ en Asschepoetster herhaalde doodbedaard die woorden.

‘Ik zal uwe vodden veranderen in koningskleeren, want gij verdient het,’ klonk het plechtig uit den mond van de toovergodin en langzaam knoopte ze het grijze jurkje los en vertoonde het prinsesje in al haar pracht. Ze had een rose zijden onderkleedje aan, met een echten sleep en daaroverheen een jurkje van enkel kant, hier en daar opgenomen door kleine bouquetjes. De toovergodin zette haar een kransje op van rose en witte veertjes en gaf haar een paar schoentjes van zilverpapier. Asschepoetster ging op den grond zitten om ze aan te doen, stond toen op, lichtte haar jurkje omhoog om de schoentjes aan het publiek te toonen en zei, met een gezichtje, stralende van genot: ‘Dit zijn nu de glazen muiltjes, mooi hé?’

Ze was zelf zóó verdiept in de beschouwing er van, dat een stem van achter het tooneel haar luid moest toeroepen, dat ze moest voortgaan met spelen; eindelijk begreep ze het, keerde zich om en zei: ‘Maar, lieve peetemoei, ik heb geen rijtuig.’

‘Spreek en gij hebt het,’ zei Pau, en zwaaide haar staf zóó heftig, dat die bijna op het gezichtje van Lili was terecht gekomen.

Nu kwam de groote verrassing.

Eerst zag men een touw over het tooneel werpen en aan den anderen kant door een katrol heen trekken;

toen hoorde men Emiel roepen: ‘Alloo, jongens, vooruit maar’ en de grove stem van Simon antwoorden: ‘Bedaard nu aan, bedaard nu!’

Een luid gelach volgde, want daar verschenen vier groote, grijze ratten, die wel een beetje onvast op hun papieren poolen stonden, maar met wezenlijk echte rattengezichten en oogen, die schitterden alsof ze echt, en niet van glazen kralen gemaakt waren. Ze trokken - of 't moest tenminste schijnen alsof ze trokken - een wagentje dat gemaakt was van de uitgeholde halve reusachtige pompoen, op het onderstel van Eddie's kinderwagentje. Op een soort van bok, van een voetenbankje gemaakt, zat een alleraardigst koetsiertje met een wit pruikje op en een steekje, een kort, blauw broekje en buisje en een wit overhemdje aan. Hij liet een lange zweep klappen en trok de roode teugels zóó hard aan, dat de ratten zeker zouden zijn gaan steigeren, als ze gekund hadden.

Het rijtuig hield stil, de toogergodin lichtte het prinsesje er in en voort reed ze over het tooneel, terwijl ze kushandjes aan het publiek gaf, haar glazen schoentjes nog eens vooruit stak en haar rose sleep achter haar aanwuifde, want het rijtuig was prachtig; maar wel een b e e t j e nauw voor Hare Hoogheid.

Het volgende tooneel moest het bal voorstellen en Pau en Roosje waren de opgeschikte zusters. Vooral Pau speelde heel goed voor de trotsche zuster en hield allerlei gesprekken met andere dames, die ze in haar verbeelding op het bal zagen zitten. De prins Rob zat op een kunstig gemaakten, maar wankelenden toon stil met zijn degen te spelen en de strikken op zijn schoenen te bekijken. Daar kwam Asschepoetster binnen, en de prins sprong op met de woorden: ‘Gunst, wie is dat?’

Onmiddellijk begon hij toen met de vreemde dame te dansen, terwijl de twee zusters in een hoek den neus stonden op te trekken. Het was wezenlijk aardig het kleine paartje te zien rondspringen; ze keken zoo ernstig en zagen er zoo grappig uit. Het prinsesje had

veel moeite om niet over haar sleep te vallen en de prins struikelde aanhoudend over zijn degen; maar op het laatst begonnen zij er aan te wennen en ze eindigden met een deftige buiging tegen elkaar.

‘Laat je schoentje nu vallen,’ hoorde men Mevrouw van achter het tooneel fluisteren, toen de prinses kalm wilde gaan zitten.

‘O, ik had het vergeten,’ zei Asschepoetster, trok voorzichtig een schoentje uit, zette het juist in 't midden van het tooneel en liep toen hard weg, terwijl ze Rob toeriep: ‘Krijg me nu als je kunt.’ Heel gehoorzaam liep de Prins haar achterna, nadat hij eerst den schoen had opgenomen.

In het derde tooneel komt, zooals iedereen weet, de kamerheer van den prins, om het muiltje te passen. Dat was Eddie weer, die met zijn koetsierspakje aan, vroolijk op zijn tinnen trompetje blazend, voor den dag kwam en de trotsche zusters het schoentje aanpaste.

Pau hield maar vol, dat ze haar grooten toon wilde afsnijden, omdat het muiltje dan zeker passen zou en deed die operatie zoo natuurlijk met haar zakmesje, dat de kamerheer er bleek van schrik door werd en vroeg of ze het toch vooral heel voorzichtig zou doen. Toen werd Asschepoetster geroepen, die binnenkwam, met haar grijs jurkje nog maar half aan. Onmiddellijk trok ze het schoentje aan en zei met groote zelfvoldoening: ‘Ik ben de mooie Prinses!’

Roosje begon te huilen en vergiffenis te vragen, maar Pau deed nog veel mooier en liet zich plat op den grond vallen, alsof ze een flauwte kreeg; daar bleef ze kalm tot het einde van het stuk liggen.

Doch de Prins liet zich niet lang wachten: hij vloog naar binnen, viel op zijn knieën en kuste met veel vuur het handje van de Prinses, terwijl de kamerheer zoo hard op de trompet blies, dat het publiek de handen voor de ooren hield.

Het gordijn behoefde niet te vallen, als een bewijs dat de vertooning uit was; want Lili liep naar haar Papa

toe, met de woorden: ‘heb ik nu niet goed gespeeld?’ terwijl de Prins en de kamerheer met hun sabel en trompet gingen staan schermen.

‘'t Was prachtig en prachtig!’ zei iedereen, en toen men een beetje bedaard was, verscheen ineens Hans met zijn viool in de hand.

‘Stil! Stil!’ riepen al de kinderen, want Hans zag er zoo verlegen uit, dat iedereen begreep dat er iets bijzonders gebeuren zou.

Mijnheer en Mevrouw dachten dat hij een van de oude liedjes zou spelen, maar neen - tot hun groote verrassing kregen zij een geheel nieuw, allerliefst stukje te hooren. Menschen en kinderen vonden het even mooi, en toen men vroeg wie het gemaakt had en Hans, met een kleur als vuur, hard wegliep, om niet te berekenen, dat *hij* de man was, toen ging er een daverend gejuich op, dat niet ophield, voordat Hans weer werd binnengebracht, gedragen op de schouders van de vier grootste jongens. Zóó gezeten, moest hij nog éénmaal zijn stukje spelen en werd pas vrijgelaten op voorwaarde, dat hij dan wat dansmuziek zou maken

‘Maak schoon schip!’ gilde Emiel en spoedig waren al de oude menschen met hun stoelen ineen hoek geschoven en was alles in orde voor den dans.

Iedereen koos zijn vriendje; de kleine jongens begonnen bijna te vechten om het Prinsesje, maar het kleine nest koos Dirk en wilde van niemand anders iets weten. Mevrouw danste met Frans en Daan om de beurt, Pau met Tom, Hans met Roosje en oom Leo met Antje; terwijl de andere jongens met elkaar zoo goed en kwaad als 't ging rondsprongen. Eddie reed er met zijn pompoenen wagen als een wildeman doorheen, Mietje en Simon presenteerden taartjes en allerlei lekkernijen en iedereen had zoo'n pleizier en keek zóó gelukkig, dat het nu, dunkt me, maar het beste is een einde te maken aan dit boekje.